

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Haukiputaan liikenneturvallisuuksuunnitelma

Haukiputaan liikenneturvallisuussuunnitelma

Taitto: Laura Pöllänen
Kansikuva: Tarja Jääskeläinen
Valokuvat ja kartat: Noora Airaksinen ja Laura Pöllänen

Kopijyvä Oy

Kuopio 2010

TIIVISTELMÄ

Haukiputaan, lin ja Yli-lin kunnat ovat laatineet liikenneturvallisuussuunnitelmat kunnille yhteisenä suunnitteluprosessina. Työn tuloksena laaditut kuntakohtaiset suunnitelmaraportit sisältävät sekä liikenneympäristön parantamissuunnitelmat että liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmat. Kuntien liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelua ohjasivat työn aikana määritellyt kunnille yhteiset liikenneturvallisuuden parantamista koskevat periaatteet sekä tarkemmin kuntakohtaiset erityispiirteet. Myös liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelma laadittiin kunnille yhteisten periaatteiden ohjaamina.

Haukiputaan kuntaan on esitetty liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä yhteensä 62 kohteeseen. Parantamistoimenpiteiden suunnittelussa on painotettu pieniä, mutta tehokkaita toimenpiteitä ja niissä on keskitytty erityisesti keskus- ja sivutaajamiin sekä koulujen ympäristöihin taajamissa ja haja-asutusalueilla. Toimenpiteiden toteuttaminen on vaiheistettu kolmeen ohjeelliseen kiireellisyysluokkaan; vuosina 2010-2013 ja 2014-2017 sekä vuoden 2018 jälkeen toteutettaviin toimenpiteisiin. Lisäksi erikseen on esitetty myös pienemmät ns. pikatoimenpiteet. Parantamistoimenpiteiden kustannuksiksi on arvioitu yhteensä 6 milj. €. Kustannukset eivät sisällä suuria valtatie 4 parantamishankkeita.

Yksittäisiin kohteisiin ehdotettujen parantamistoimenpiteiden ohella on esitetty myös yleisperiaatteita koskien mm. asuinalueiden 30 km/h-rajoitusten käyttöönottoa ja väistämisvelvollisuuskäytäntöjä, hidasteiden käyttöperiaatteita, nopeusrajoitusten ajoratamaalauksia, suojateiden havaittavuuden parantamista, yksityistieliittymien näkemäraivauksia sekä mm. hajarakentamisen hallintaa. Lisäksi on esitetty esteettömyyden parantamisperiaatteita ja -toimenpiteitä.

Liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmassa on määritelty kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän toimintamalli ja tehtävät, kytkeytyminen seudulliseen liikennekasvatustyöhön sekä hallintokuntakohtaiset liikennekasvatustyön tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset. Lisäksi on esitetty keskeisten yhteistyökumppaneiden osallistuminen liikennekasvatustyöhön sekä esitetty keinoja työnantajien saamiseksi mukaan liikenneturvallisuuden parantamiseen. Raportissa on esitetty myös liikennekasvatustyön kehittämisspolku kunnassa sekä liikenneturvallisuustyön seurannan toimintatavat.

ALKUSANAT

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ely) sekä Haukiputaan, Iin ja Yli-Iin kunnat käynnistivät keväällä 2009 kunnille yhteisen liikenneturvallisuussuunnitelman laatimisen. Suunnitteluprosessi hoidettiin kunnille yhteisenä. Työn tuloksena laadittiin kuntiin omat kuntakohtaiset suunnitelmaraportit, jotka sisältävät sekä liikenneympäristön parantamissuunnitelmat että liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmat. Suunnitelman laatimista ohjanneeseen ohjausryhmään ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

Tarja Jääskeläinen	Pohjois-Pohjanmaan ely
Heino Heikkinen	Pohjois-Pohjanmaan ely
Raimo Pöykiö	Pohjois-Pohjanmaan ely
Leo Oja	Pohjois-Pohjanmaan ely
Jukka Sipilä	Haukiputaan kunta
Seija Länden	Haukiputaan kunta
Markku Vitikka	Iin kunta
Eero Ylitalo	Yli-Iin kunta
Eero Kalmakoski	Liikenneturva
Yrjö Kropsu	Poliisi

Suunnitelman laatimisen aikana tarkistettiin jo olemassa olleen Haukiputaan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpano. Työryhmän antamat kommentit on huomioitu sekä liikenneympäristön parantamistoimenpiteissä että liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmassa.

Suunnitelman on laatinut Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Haukiputaan kunnan toimeksiannosta Sito-Kuopio Oy, jossa työstä on vastannut projektipäällikkönä DI Petri Launonen. Työhön ovat osallistuneet lisäksi DI Noora Airaksinen, ins.AMK Laura Pöllänen ja DI Marko Tikkanen.

Oulussa toukokuussa 2010

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SISÄLTÖ

1	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	9
1.1	Suunnittelualue ja suhde liikennejärjestelmään	9
1.2	Väestö, työpaikat ja palvelut	10
1.3	Maankäyttö ja kaavoitus	11
1.3.1	Nykyinen maankäyttö	11
1.3.2	Kaavoitus	11
1.4	Nykyinen tie- ja katuverkko sekä liikenne	12
1.4.1	Tie- ja katuverkon erityispiirteet	12
1.4.2	Liikennemäärät	13
1.4.3	Tievalaistus	14
1.4.4	Kevyen liikenteen väylät	14
1.4.5	Nopeusrajoitukset	16
1.4.6	Hidasteet	18
1.5	Aikaisemmat suunnitelmat	18
2	LIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA	20
2.1	Liikenneonnettomuudet	20
2.2	Liikenneturvallisuukskyselyt	29
3	LIKENNETURVALLISUUSTAVOITTEET	38
3.1	Tavoiteasettelun taustaa	38
3.2	Haukiputaan kunnan liikenneturvallisuuustavoitteet	39
3.2.1	Määrälliset tavoitteet	39
3.2.2	Toiminnalliset tavoitteet	39
4	LIKENNEYMPÄRISTÖN PARANTAMISTOIMENPITEET	41
4.1	Suunnittelun lähtökohdat	41
4.2	Työn aikana määritellyt kunnille yhteiset periaatteet	41
4.3	Toimenpiteet	45
4.3.1	Keskusta-alue	45
4.3.2	Kello-Kiviniemi-alue	49
4.3.3	Martinniemen alue	52
4.3.4	Haja-asutusalue	53
4.3.5	Valtatie 4	54
4.4	Toimenpideohjelmat ja vaikutukset	55
4.5	Toimenpiteiden vaikutukset	55
5	ESTEETTÖMYYS	56
5.1	Esteettömyyden nykytila	56
5.2	Kehittämistoimenpiteet	58
5.3	Pienet esteettömyystoimenpiteet	60

6	LIIKENNEKASVATUSTYÖN KEHITTÄMINEN	61
6.1	Yleistä	61
6.2	Liikennekasvatustyön nykytila	61
6.3	Liikennekasvatustyö on yhteistyötä	61
6.4	Liikenneturvallisuuustyöryhmä ja ryhmän toimintamalli	63
6.5	Seudullinen liikennekasvatustyö	65
6.6	Hallintokuntien liikennekasvatustyön tavoitteet ja toimenpide- ehdotukset	66
6.6.1	Tekninen toimi	66
6.6.2	Koulutoimi	67
6.6.3	Sosiaali- ja terveystoimi	68
6.6.4	Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi	70
6.6.5	Keskushallinto ja työsuojelu	71
6.7	Yhteistyökumppanit	72
6.8	Liikennekasvatustyön kehittämisspolku ja ensimmäiset askeleet	73
6.9	Työnantajat	74
7	JATKOTOIMENPITEET	75
7.1	Suunnitelman käsittely	75
7.2	Jatkosuunnittelu	75
7.3	Seuranta	75
	LIITTEET	78

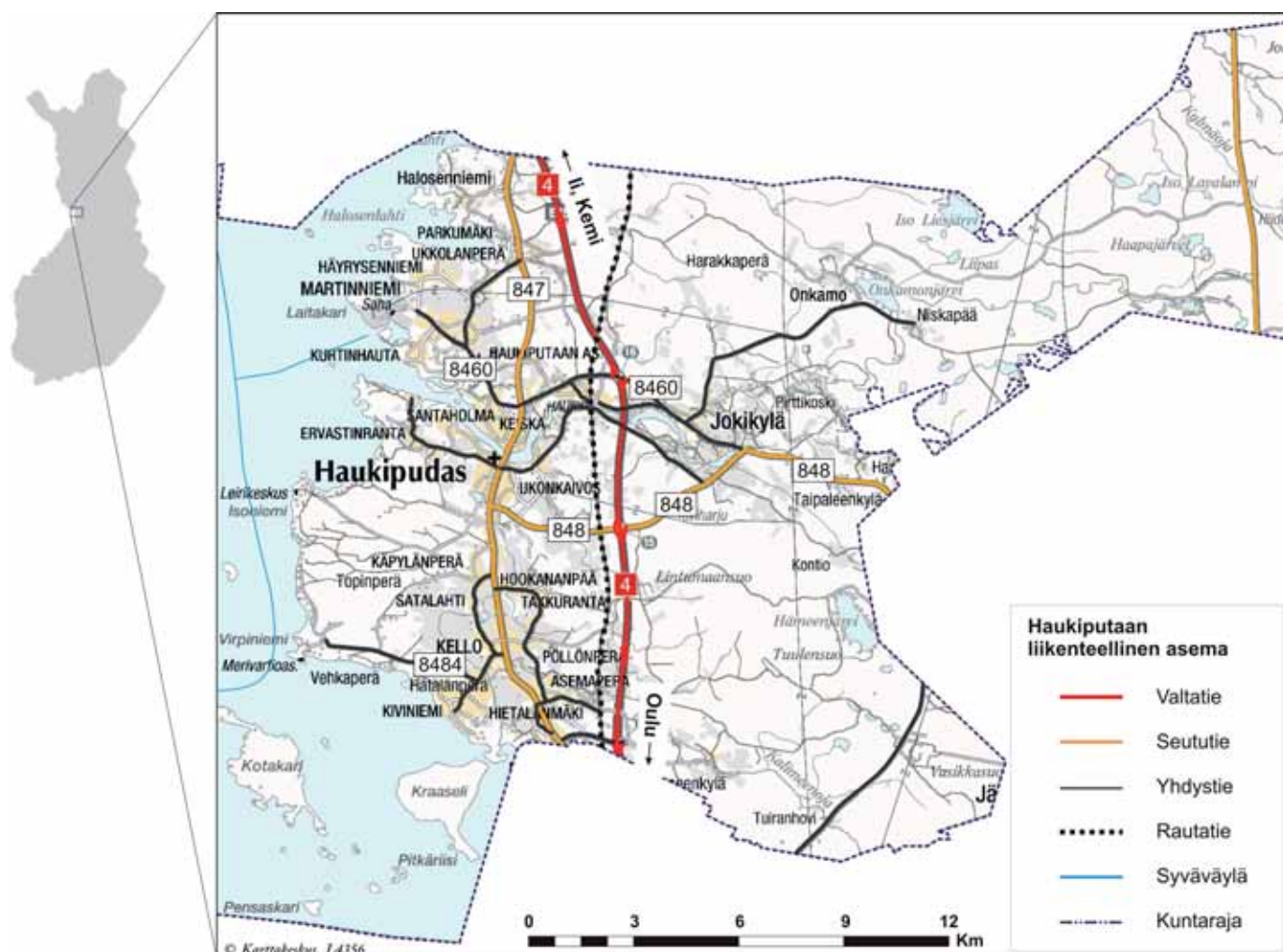
LIITE 1	Toimenpidekartat ja -taulukot
LIITE 2	Listaus pikatoimenpiteistä
LIITE 3	Yhteenveto Liikenneturvan materiaaleista.

1 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

1.1 Suunnittelualue ja suhde liikennejärjestelmään

Haukiputaan kunta sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla Perämeren rannalla. Kunta on osa Oulun seutua ja seudulla on vireillä laaja kuntaliitos, jonka yhteydessä myös Haukipudas tulisi liittymään Ouluun.

Haukiputaan kunnan läpi pohjois-etelä -suunnassa kulkeva valtatie 4 (Helsinki-Utsjoki) on valtakunnallisesti ja seudullisesti tärkeä pääväylä ja muodostaa kunnan tieverkon rungon. Oulu-Kemi -rautatie kulkee Haukiputaan kautta, mutta junat eivät pysähdy kunnan alueella. Lähimmät rautatieasemat sijaitsevat Oulussa ja Kemissä. Lähin lentoasema sijaitsee Oulussa. (Kuva 1).

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja liikenteellinen asema.

Ihmisten liikkuminen perustuu henkilöautoon, jolla tehdään suurin osa matkoista. Kevyttä liikennettä käytetään pääosin lyhyisiin 0-5 km pituisiin matkoihin. Joukkoliikenteen osuus on vähäinen. Auton käyttömahdollisuudet ja

asuinpaikan vaikutus liikkumistapoihin korostuu erityisesti haja-asutusalueilla. Tie- ja katuverkon merkitys on erittäin suuri myös kuljetusten hoitamisessa.

1.2 Väestö, työpaikat ja palvelut

Väestö

Haukiputaan kunnassa asui vuoden 2009 lopussa noin 18 700 henkilöä. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan asukasmäärä tulee kasvamaan vuoteen 2030 mennessä noin 5 150 henkilöllä.

Työpaikat ja pendelöintiliikenne

Kunnan merkittävimpiä työllistäjiä ovat yhteiskunnalliset palvelut sekä teollisuus.

Työpaikkoja Haukiputaan kunnan alueella on lähes 4 400. Kunnan työvoimasta noin 40 % työskenteli omassa asuinkunnassaan vuonna 2005. Pendelöintiliikenne Oulun suuntaan on erittäin voimakasta, Oulussa käy töissä noin 3 430 Haukiputaalla asuvaa. Haukiputaalta käydään töissä myös mm. lissä (noin 135 Haukiputaalla asuvaa). Muista kunnista kävivät Haukiputaalla töissä eniten Oulussa (noin 880 henkilöä) ja lissä asuvat (noin 175 henkilöä).

Palvelujen saavutettavuus

Kuntakeskus on Haukiputaan kunnan voimakkain palvelukeskittymä, mutta suuri osa asiointiliikenteestä suuntautuu myös Ouluun. Kuntakeskuksessa ja sivutaajamissa (Kello, Kiviniemi ja Martinniemi) olevat lähipalvelut ovat saavutettavissa hyvin myös kevyellä liikenteellä, pidemmät matkat tehdään kuitenkin suurelta osin henkilöautoilla. Liikkumista synnyttävät paljon myös vapaa-ajan matkat. Myös ko. matkat tehdään suurelta osin henkilöautoilla, lähi-liikkumisympäristöissä tehtäviä kevyen liikenteen matkoja lukuun ottamatta.

Tuleva Oulun seudun kuntien laaja kuntaliitos voi tulevaisuudessa muuttaa liikkumistarpeita mm. mahdollisesta palvelujen keskittymisestä johtuen.

Haukiputaan kunnassa on 13 perusopetusta antavaa koulua, joista 10 on alakouluja, yksi yläkoulu ja kaksi toimii sekä ala- että yläkouluna. Lukuvuonna 2008-2009 oli alakouluissa oppilaita noin 1860 ja yläkoulussa noin 900. Oppilasmäärien ennustetaan nousevan siten, että lukuvuonna 2013-2014 oppilaita olisi alakouluissa noin 2170 ja yläkoulussa noin 980. Kunnassa on myös lukio, jossa opiskelijoita oli lukuvuonna 2008-2009 noin 330 henkilöä. Lisäksi kunnan alueella toimii ammattioppilaitos, jossa opiskelijoita oli lukuvuonna 2008-2009 noin 700.

1.3 Maankäyttö ja kaavoitus

1.3.1 Nykyinen maankäyttö

Haukiputaan nykyinen asutus on keskittynyt Haukiputaantien (mt 847) molemmin puolin Kiiminkijoen tuntumaan, missä sijaitsee myös Haukiputaan kirkonkylä. Muita merkittäviä taajamia ovat Kello, Kiviniemi sekä Martinniemi.

Haukiputaalla on tyypillistä em. keskus- ja sivutaajamien ohella vilkas hajarakentaminen. Suuntaus on johtamassa liikenneturvallisuuksuudenkin kannalta haasteelliseen yhdyskuntarakenteen hajautumiseen. Yhdyskuntarakenteen kehitys näkyy kulkumuotojakaumassakin havaittavana kahden auton talouksien osuuden kasvuna.

1.3.2 Kaavoitus

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava on vahvistettu vuonna 2005. Maakuntakaavassa on osoitettu Pohjois-Pohjanmaan alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä sellaiset aluevaraukset, jotka ovat tarpeen maakunnan kehittämisen kannalta. Kaavassa on osoitettu maakunnan aluerakenne sekä mm. kaupunki- ja maaseutualueiden kehittämisvyöhykkeet, matkailun vetovoima-alueet, liikenneverkon ja logistiikka-alueiden kehittäminen, tuulivoima-alueita, luonnon monikäyttöalueita, virkistysreittejä, luonnonsuojelualueita ja kulttuuriympäristön arvoja. Maakuntakaavan osalta ei liikenneturvallisuuksuunnitelman tarkkuustaso huomioon ottaen ole osoitettavissa sellaisia kohteita, jotka tulisi ottaa suunniteltavissa toimenpiteissä huomioon.

Yleiskaavat

Haukiputaan kunnan alueella ovat voimassa seuraavat oikeusvaikutteiset yleiskaavat:

- Kirkonkylän osayleiskaava 2020 (hyväksytty 2004)
- Merenrannikon ja saarten osayleiskaava (vahvistettu 2000)
- Martinniemen osayleiskaava 2025 (hyväksytty 2008)

Lisäksi kunnan alueella ovat voimassa seuraavat ohjeelliset yleiskaavat:

- Kellon osayleiskaava 2010 (hyväksytty 1992)
- Virpiniemen osayleiskaava (hyväksytty 1993)
- Virpiniemi-Isoniemi osayleiskaava (hyväksytty 1984)
- Parkumäen osayleiskaava (hyväksytty 1989)

Lisäksi voimassa ovat myös Oulun seudun kuntien yhteinen yleiskaava 2020 (vahvistettu 2007) sekä Oulu-Haukipudas raja-alueen tavoitesuunnitelma (hyväksytty 2008).

Keskeisimmät vireillä olevat / tulevat kaavahankkeet ovat Kellon osayleiskaavan uudistaminen, Haukiputaan edustan merituulipuisto sekä Alakyläntien jätteenkäsittelyalue.

Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

Haukiputaan kunnassa on asemakaava-alueita yhteensä noin 2 100 ha. Voimassa olevat asemakaavat on laadittu pääosin 1970-1990-luvuilla. Kaavojen toteutumisaste vaihtelee alueittain. Yksityisillä maanomistajilla on rakentamattomia tontteja useilla kaava-alueilla. Asemakaavamuutoksia ja laajennuksia on tehty useita; useita muutoksia on myös parhaillaan vireillä.

Ranta-asemakaavoista ovat Haukiputaan kunnan alueella voimassa Pikku-Viitajärven sekä Iso-Viitajärven ranta-asemakaavat.

Edellä mainittujen kaavojen vaikutukset liikennesuunnitteluun on tarkistettu ja otettu huomioon esitettävissä parantamistoimenpiteissä. Uusien kaavojen laatimisvaiheessa tulee maankäytön suunnittelu sovittaa yhteen liikennesuunnittelun kanssa, tarkistaa kaavojen liikenneturvallisuusvaikutukset sekä pyrkiä laajemminkin turvallisiin ja viihtyisiin lähiliikkumisympäristöihin, jotka mahdollistavat esim. lasten ja ikääntyneiden omatoimisen liikkumisen ja minimoivat liikkumistarpeita. Kaavojen liikenneturvallisuusvaikutusten tarkistuslistoja on esitetty mm. Ympäristöministeriön julkaisuissa.

1.4 Nykyinen tie- ja katuverkko sekä liikenne

1.4.1 Tie- ja katuverkon erityispiirteet

Haukiputaan kunnassa on maanteitä yhteensä 121 km. Tästä valtateiden osuus on 19 km, seututeiden 39 km ja yhdysteiden 63 km. Katuja Haukiputaan kunnassa on yhteensä 129 km ja yksityisteitä yhteensä 102 km.

Tieverkon rungon muodostaa Haukiputaan kunnan läpi kulkeva valtatie 4 (Helsinki-Utsjoki), joka on valtakunnallisesti ja seudullisesti tärkeä pääväylä ja tärkein tieyhteys kunnasta niin pohjoiseen kuin etelään.

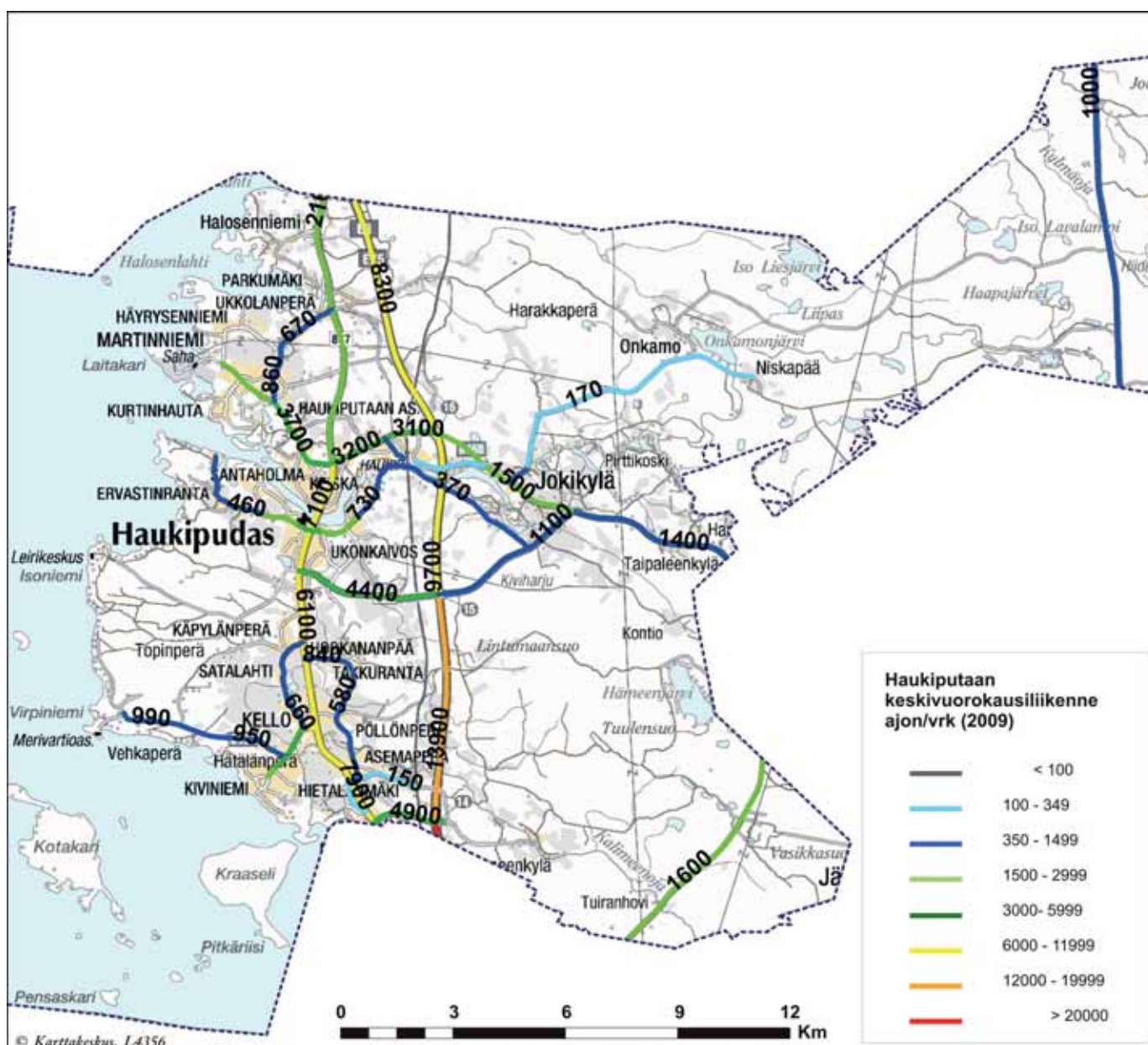
Seututieverkko muodostaa kuntakeskuksen ja sivutaajamia/kyliä yhdistävän tieverkon rungon. Seututie 847 (Haukiputaantie) kulkee Haukiputaan kirkonkylän lävitse ja on laajemmin Limingan-Oulun-lin välinen tärkeä tieyhteys. Seututie 848 muodostaa tärkeän tieyhteyden Haukiputaalta Ylikiiminkiin sekä valtateille 4 ja 20. Tieverkon hiussuoniston muodostaa haja-asutusalueella asumiselle ja liikkumiselle sekä mm. maa- ja metsätaloudelle tärkeä laaja alempi tieverkko sekä yksityistie- ja metsäautotieverkosto.

Haukiputaan keskustan pääväylät ovat asemakaava-alueella olevia maanteitä. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti ko. maantiet siirtynevät jatkossa osaksi kuntien katuverkkoa.

1.4.2 Liikennemäärät

Valtatie 4 liikennemäärä on suunnittelualueella suurimmillaan Kellon ja Haukiputaan eritasoliittymien välillä, jossa liikennemäärä on noin 13 900 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus noin 8 %). Haukiputaan eritasoliittymän ja lin kunnan rajan välisellä tieosuudella liikennemäärä vaihtelee 8 300-9 700 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 10-12 %). (Kuva 2).

Muita vilkasliikenteisimpiä teitä ovat kirkonkylän läpi kulkeva Haukiputaantie, jonka liikennemäärä on 6 100-8 500 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 5 %) sekä Haukiväylä, jossa liikennemäärä on noin 4 400 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 5 %). Valtatieltä 4 Kellon alueen sisääntulotienä toimivan maantien 8471 liikennemäärä on noin 4 900 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 3 %).

Kuva 2. Haukiputaan maanteiden keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät.

1.4.3 Tievalaistus

Valtatie 4 on valaistu kokonaan Haukiputaan kunnan alueella. Valaistusta on myös muutoin varsin kattavasti, sillä noin 58 % (noin 70 km) Haukiputaan maanteistä on valaistuja. (Kuva 3) Maantieverkon ohella valaistusta on rakennettu katuverkolle noin 4 km.

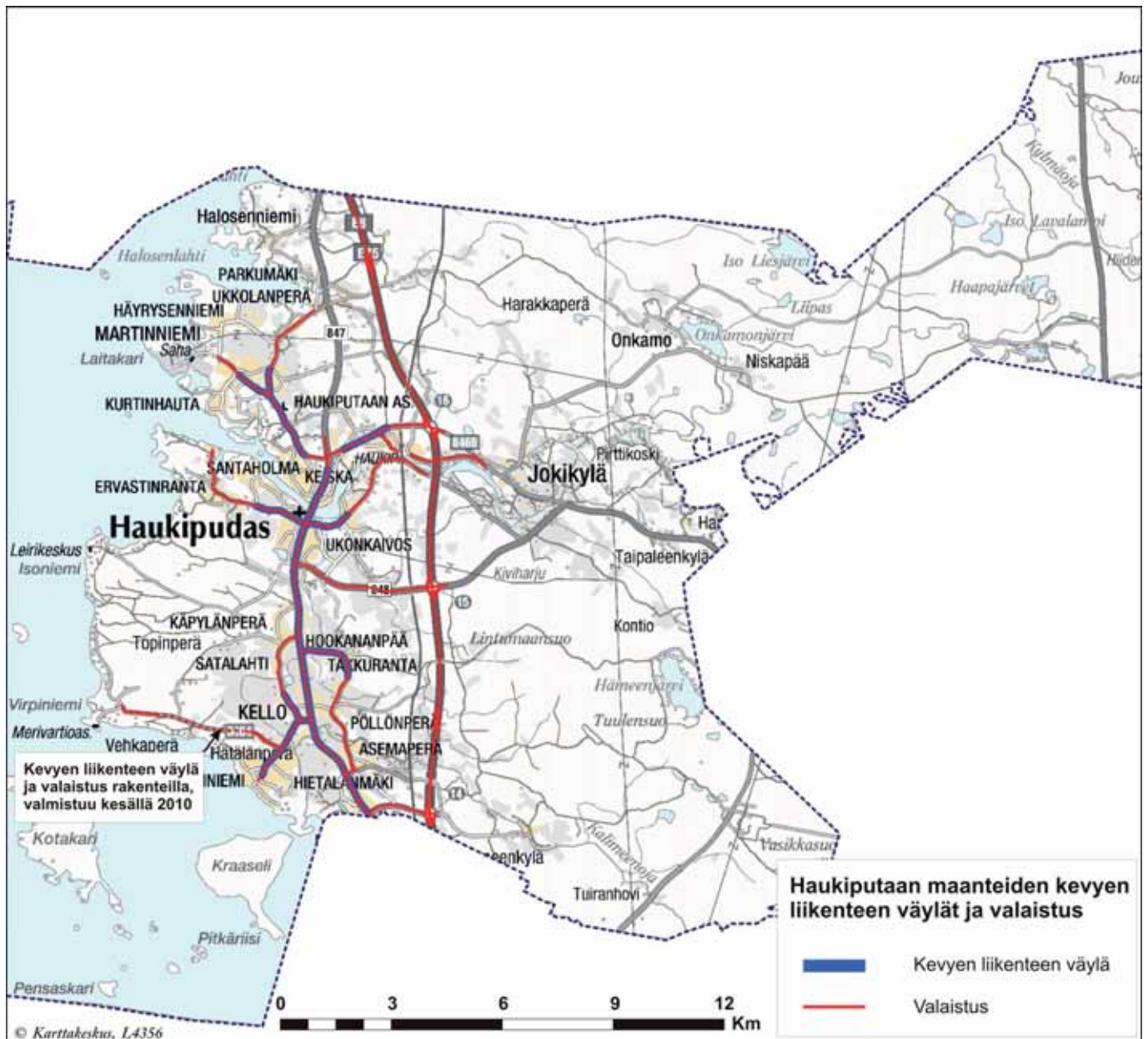
Haukiputaan kunta on rakentanut valaistuksen taajaman pää- ja kokoojakatuille. Tonttikatuja ei kuitenkaan valaista. Lisäksi valaistus on sammutettuna katuverkolla öisin klo 24.00-5.00 välisen ajan lukuun ottamatta lauantain ja sunnuntain välistä yötä.

1.4.4 Kevyen liikenteen väylät

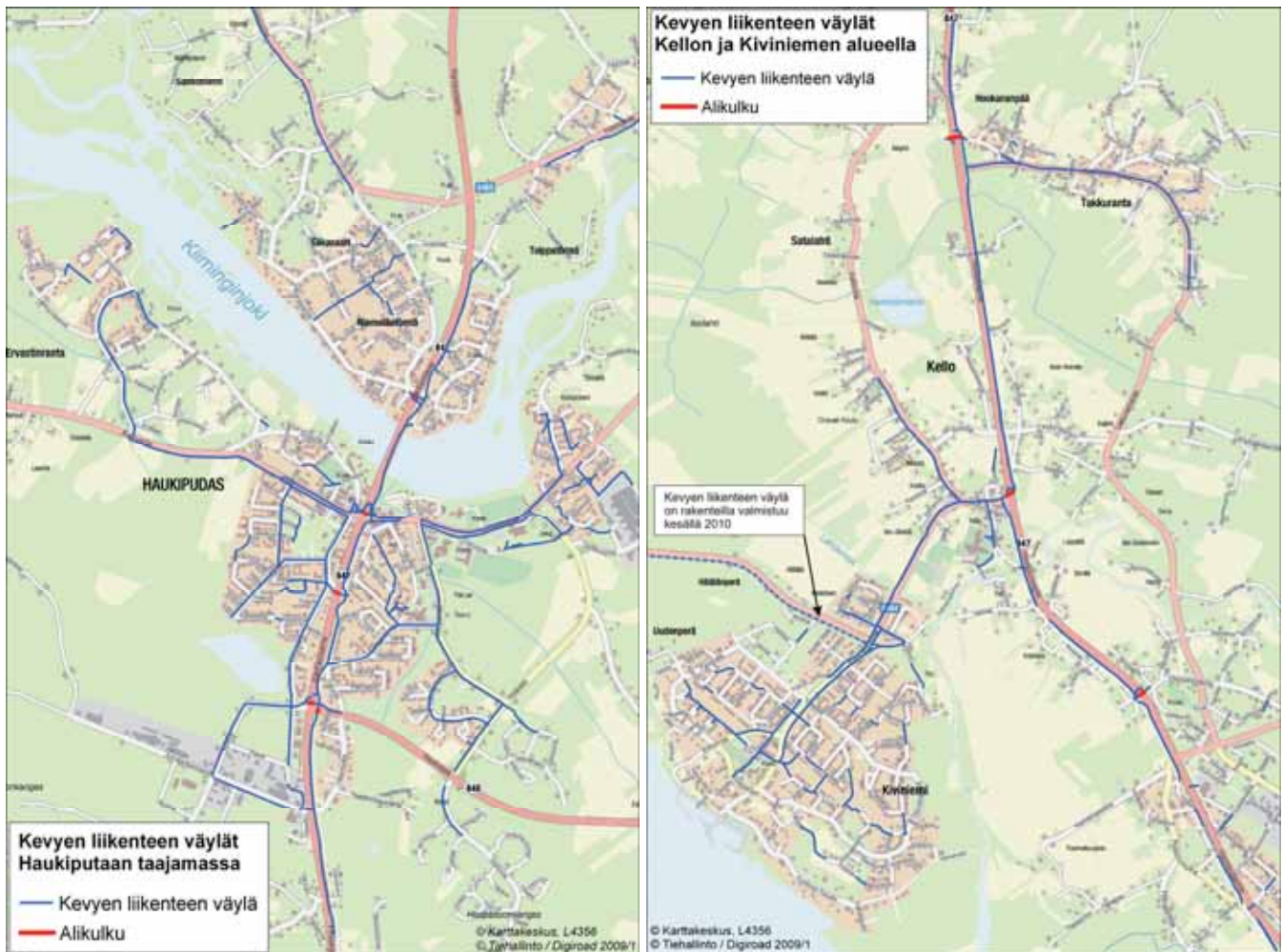
Haukiputaan kunnan alueella on maanteiden varsilla olevia kevyen liikenteen väyliä yhteensä noin 22 km:n matkalla.

Haukiputaantiellä (mt 847) on kevyen liikenteen väylä aina kunnan eteläiseltä rajalta kirkonkylän pohjoispuolelle asti. Kevyen liikenteen väyliä on myös Kiviniementien (mt 8484), Kellontien (mt 18727), Takkurannantien (mt 18729), Jokelantien (mt 18739), Rannantien (mt 18738), Kiimingintien (mt 8460) sekä Martinniementien (mt 8460) varsilla. Lisäksi kesällä 2010 valmistuu kevyen liikenteen väylä Virpiniementien (mt 8484) varteen. (Kuva 3).

Katuverkolla kevyen liikenteen väyliä on Haukiputaalla noin 34 km. Väylät on rakennettu suurelta osin pää- ja kokoojakatujen varteen.

Kuva 3. Haukiputaan maanteiden tievalaistus ja kevyen liikenteen väylät (tilanne 25.5.2009).

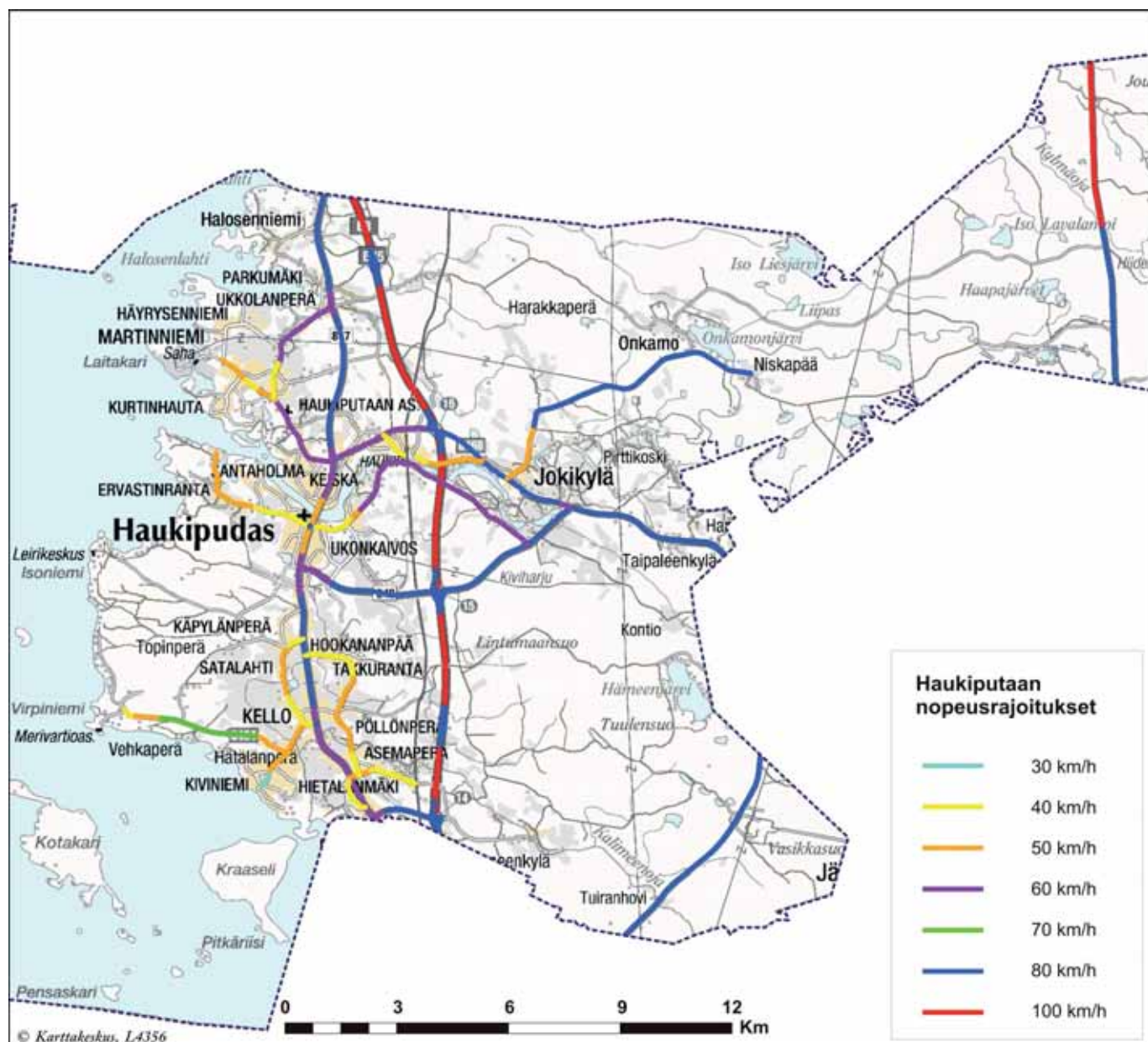

Kuva 4. Keskustaajaman ja Kello-Kiviniemi -alueen kevyen liikenteen väylät. (Digiroad 1/2009)

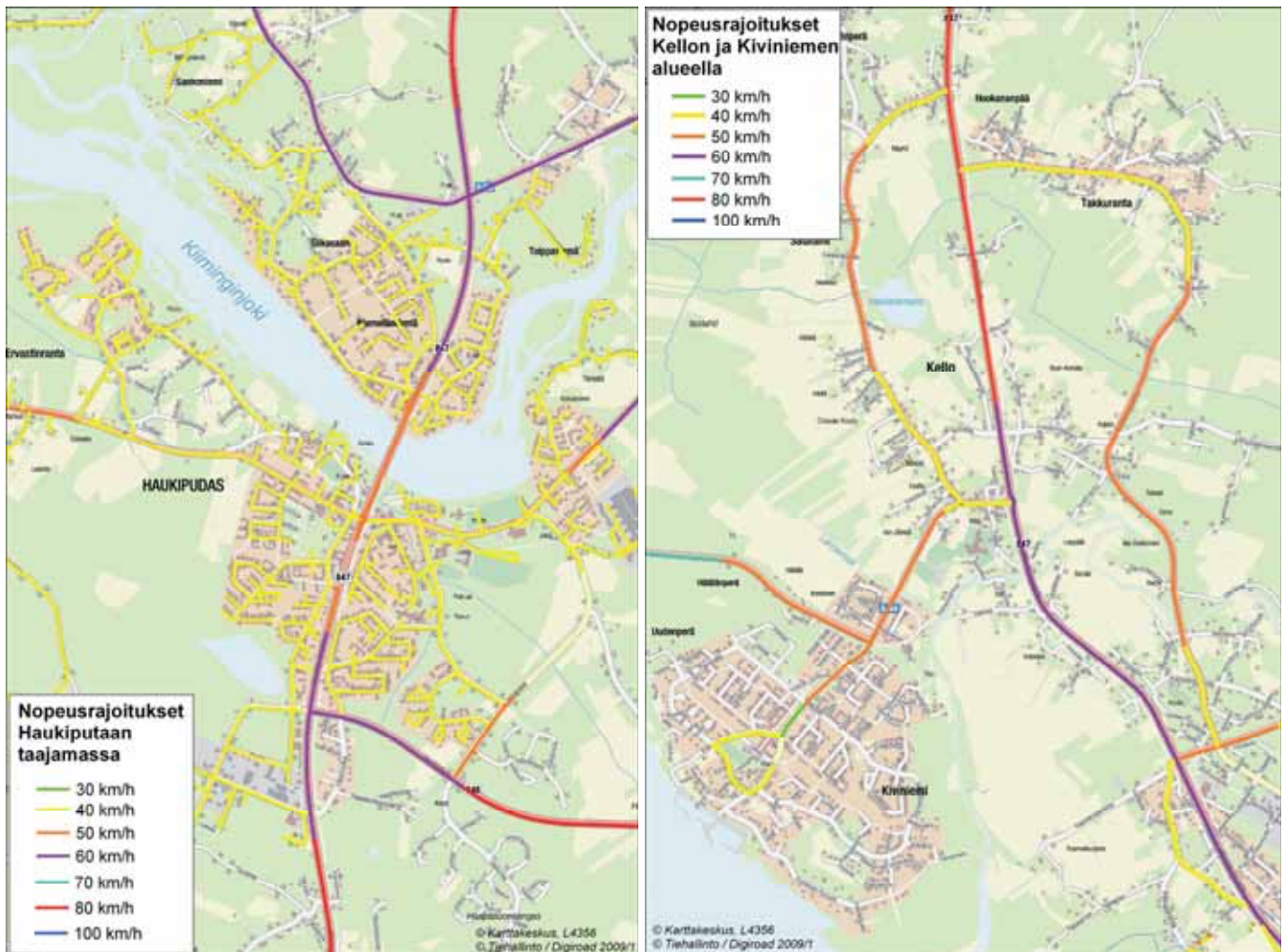
1.4.5 Nopeusrajoitukset

Valtatien 4 nopeusrajoitus on kunnan alueella sekä kesä- että talviaikana 100 km/h. Seutu- ja yhdystieverkoston nopeusrajoitus on pääsääntöisesti 80 km/h lukuun ottamatta taajamia ja niiden lähialueita sekä haja-asutusalueen asutuskeskittyimiä, joiden kohdalla nopeusrajoitus on 60 km/h tai alhaisempi.

Keskustaajamassa ja asuinalueilla on toteutettu kattavasti aluenopeusrajoitus 40 km/h. Rajoitukseen on suurella osalla alueista yhdistetty myös tasarvoiset tonttikatujen väliset liittymät. Valtakunnan tasolla jatkuvasti yleistävää asuinalueiden 30 km/h-nopeusrajoitusta ei alueella ole juurikaan käytössä.

Kuva 5. Haukiputaan maanteiden nopeusrajoitukset (tilanne 25.5.2009).

Kuva 6. Kuntakeskuksen ja Kello-Kiviniemi -alueen nopeusrajoitukset. (Digiroad 1/2009)

1.4.6 Hidasteet

Haukiputaan kunnassa on käytetty korkeiden ajonopeuksien hidastamiseksi ja kevyen liikenteen ylitysten turvaamiseksi erityyppisiä hidasteita. Pääosin hidasteita on rakennettu koulujen lähistöille ja koulureiteille, mutta myös vilkkaimmille kevyen liikenteen ylityskohdille. Lisäksi hidasteita on rakennettu muutamain paikoin myös suorille tieosuuksille. Hidastetyypeinä on käytetty korotettuja liittymäalueita ja korotettuja suojateitä, hidastetöyssyjä sekä mm. keskisaarekkeellisia suojateitä. Ns. uudentyyppisiä loivapiirteisiä hidasteita on rakennettu Kellontielle (mt 18727) Oravan koulun läheisyyteen.

1.5 Aikaisemmat suunnitelmat

Aikaisemmat liikenneturvallisuuksuunnitelmat

Haukiputaan edellinen liikenneturvallisuuksuunnitelma valmistui vuonna 1998. Suunnitelman toimenpideoasio päivitettiin vuonna 2001 Kello-Kiviniemi -alueen liikenneturvallisuuksuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Aikaisempien liikenneturvallisuussuunnitelmien toimenpiteiden toteutuminen käytiin läpi suunnittelutyön aluksi. Toteuttamatta jääneet toimenpiteet huomioitiin liikenneturvallisuussuunnitelman lähtöaineistona.

Valtatien 4 suunnitelmat

Valtatielle 4 on laadittu useita sekä laajempia yhteysvälejä että yksittäisiä liittymiä koskevia suunnitelmia ja selvityksiä.

Valtatien 4 yhteysvälin Oulu – Kemi kehittäminen on koko Pohjois-Suomen kärkihankkeita (Kuva 7). *Väli Kello - Ränänperä* sijoittuu Haukiputaan kunnan alueelle. Hanke on jaettu kahteen kohteeseen. Kellon eritasoliittymän ja Haukiputaan eritasoliittymien välille esitetään moottoriliikennetielle rakennettavaksi toinen ajorata 6,5 km matkalle. Lisäksi esitetään mm. pohjavesisuojausten rakentamista 0,9 km:n matkalle. Haukiputaan eritasoliittymän ja Ränänperän välille esitetään keskikaiteellisen ohituskaistatien rakentamista noin 9,4 km:n matkalle. Ränänperän tasoliittymään esitetään lisäksi pääsuunnan kanavointia. Lisäksi välille esitetään Asemakylän melunsuojauksen täydentämistä.

Muut suunnitelmat

Haukiputaan kunnan alueelle on laadittu lisäksi useita yksittäisiä, pääosin pieniä väylä- ja liittymäkohtaisia suunnitelmia. Suunnitelmat on otettu huomioon liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä suunniteltaessa.

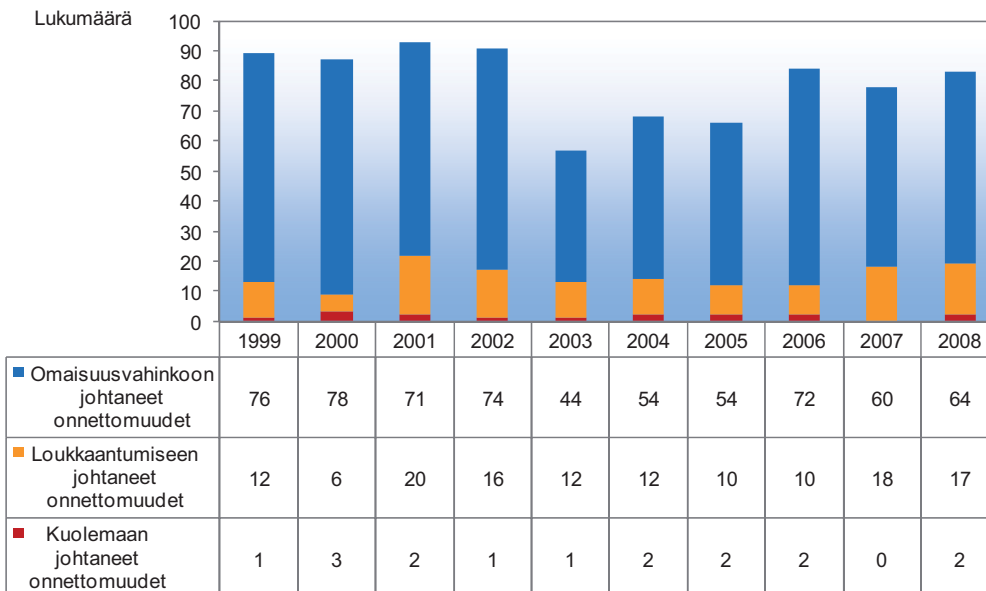
Kuva 7. Valtatie 4 Oulu – Kemi, yhteysvälin tavoitetila.

2 LIIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA

2.1 Liikenneonnettomuudet

Laadittu onnettomuustarkastelu perustuu poliisin tietoon tulleisiin onnettomuuksiin. On arvioitu, että poliisin tietoon tulee vain osa kaikista liikenneonnettomuuksista. Kaikki kuolemaan johtaneet onnettomuudet ja yli puolet loukkaantumiseen johtavista onnettomuuksista tulevat poliisin tietoon, mutta pienistä omaisuusvahinkoihin johtaneista onnettomuuksista vain hyvin pieni osa päätyy tilastoihin. Onnettomuustarkastelu käsittää maanteillä, kaduilla ja yksityisteillä vuosina 1999-2008 tapahtuneet onnettomuudet. Onnettomuusaineisto saatiin Tiehallinnon onnettomuusrekisteristä. Huomioon otettavaa on, että tiedot kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneista onnettomuuksista ovat erityisesti tarkasteluajanjakson alkupuolella sijaintitiedoiltaan puutteellisia.

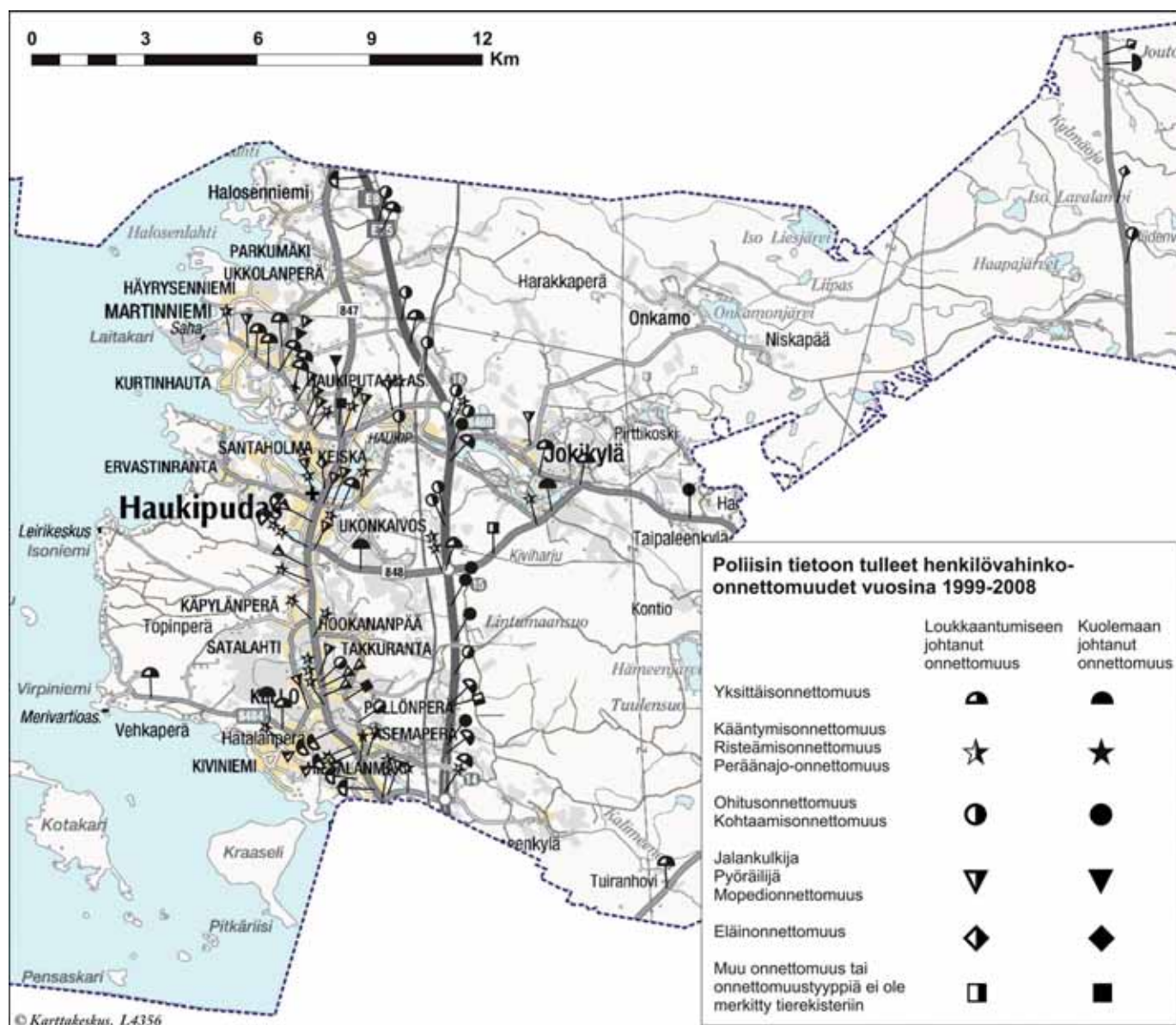
Haukiputaan kunnan alueella tapahtui vuosina 1999-2008 yhteensä 796 onnettomuutta, joista maanteillä tapahtui 524 kpl sekä kaduilla ja yksityisteillä 272 kpl. Henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui 149 kpl (18,7 % kaikista onnettomuuksista), joista maanteillä tapahtui 111 kpl sekä kaduilla ja yksityisteillä 38 kpl. Loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia tapahtui 133 kpl, joista maanteillä tapahtui 95 kpl sekä kaduilla ja yksityisteillä 38 kpl. Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia tapahtui 16 kpl, jotka kaikki tapahtuivat maanteillä. Tapahtuneissa onnettomuuksissa kuoli 20 ja loukkaantui 177 henkilöä. (Kuva 8)

Kuva 8. Haukiputaan tie- ja katuverkolla vuosina 1999-2008 tapahtuneet onnettomuudet.

Kuljettaja oli juopunut (alkoholionnettomuudet) yhteensä 70 onnettomuudessa (8,8 %). Maanteillä tapahtuneista onnettomuuksista kuljettaja oli juopunut 52 onnettomuudessa (9,9 %) sekä kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneista onnettomuuksista 18 onnettomuudessa (6,6 %). Alkoholionnettomuuksista henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia oli 14 kpl. Alkoholionnettomuuksissa loukkaantui yhteensä 15 ja kuoli kaksi henkilöä.

Asukaslukuun suhteutettuna loukkaantui maanteillä tapahtuneissa onnettomuuksissa Haukiputaalla keskimäärin 0,79 ja kuoli keskimäärin 0,12 henkilöä vuodessa tuhanta asukasta kohti (Haukiputaan asukasluku oli vuosina 1999-2008 keskimäärin 16928 asukasta). Vastaavat luvut olivat vuosina 1999-2008 valtakunnallisesti keskimäärin 0,89 ja 0,06. Luvuissa ovat mukana myös onnettomuudet, joissa kuljettaja oli juopunut.

Kuva 9. Haukiputaan maanteillä vuosina 1999-2008 tapahtuneet henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet (huom. alkoholionnettomuudet mukana).

Maanteistä selvästi eniten kaikkia onnettomuuksia ja henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui valtatiellä 4 ja maantiellä 847. Paljon henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui myös Martinniementiellä (mt 8460). Liikennemääriltään hiljaisemmilla yhdysteillä suurin osa onnettomuuksista ja henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista oli yksittäisonnettomuuksia. (Kuva 9)

Seuraavassa esitetyissä onnettomuustarkastelussa on oletettu, että kuljettajan juopumus vaikuttaa onnettomuuksiin liikenneympäristöä enemmän. Tähän oletukseen perustuen ne onnettomuudet, joissa kuljettaja oli juopunut, poistettiin aineistosta, jotta liikenneympäristön vaikutus onnettomuuksien tapahtumiseen ja syihin saataisiin paremmin selville.

Valtatiellä 4 tapahtui Haukiputaan alueella yhteensä 101 onnettomuutta, joista loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia oli 16 kpl ja kuolemaan johtaneita viisi. Seututeillä (seututiet 847, 848 ja 849) onnettomuuksia tapahtui 178 kpl, joista loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia oli 38 kpl ja kuolemaan johtaneita neljä. Yhdysteillä tapahtui 193 onnettomuutta, joista loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia oli 35 kpl ja kuolemaan johtaneita viisi. Kaduilla ja yksityisteillä tapahtui 254 onnettomuutta, joista loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia oli 35 kpl. (Taulukko 1)

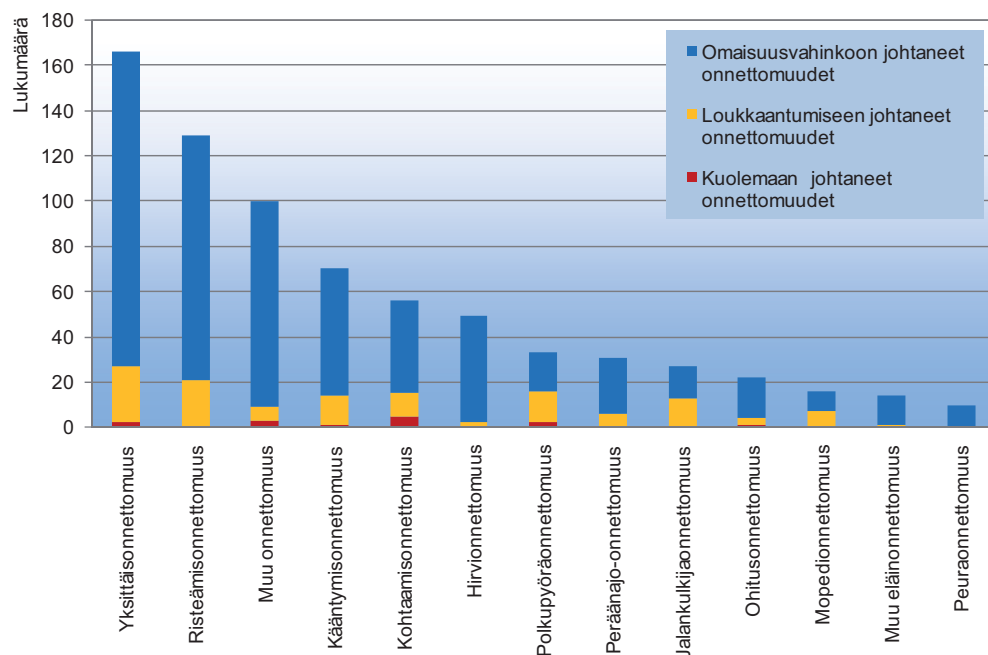
Taulukko 1. Haukiputaan teillä vuosina 1999-2008 tapahtuneet onnettomuudet (aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

	Omaisuuksivahinkoon johtaneet onnettomuudet	Loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet	Kuolemaan johtaneet onnettomuudet	Yhteensä
Valtatiet	80	16	5	101
Seututiet	136	38	4	178
Yhdystiet	156	32	5	193
Kadut ja yksityistiet	219	35	0	254
Yhteensä	591	121	14	726

Onnettomuusluokat

Haukiputaalla tapahtuneista kaikista onnettomuuksista suurin osa oli yksittäisonnettomuuksia. Yksittäisonnettomuuksia tapahtui 166 kpl, mikä oli noin 23 % kaikista onnettomuuksista. Seuraavaksi yleisin onnettomuusluokka kaikista onnettomuuksista oli risteämisonnettomuudet, joita tapahtui 129 kpl (noin 18 % kaikista onnettomuuksista). Onnettomuusluokan muu onnettomuus suuri osuus johtuu siitä, että kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneissa onnettomuuksissa suuri osa onnettomuuksista on kirjattu ko. luokkaan. (Kuva 10 ja Taulukko 2)

Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista eniten tapahtui yksittäis- (27 kpl), risteämis- (21 kpl), polkupyörä- (16 kpl), kohtaamis- (15 kpl), kääntymis- (14 kpl) ja jalankulkijaonnettomuuksia (13 kpl). Suhteellisesti eniten henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui polkupyörä-, jalankulkija- ja mopeditonnettomuuksissa. Polkupyöräonnettomuuksista 48 %, jalankulkijaonnettomuuksista 48 % ja mopeditonnettomuuksista 44 % johti henkilövahinkoon. Kohtaamisoonnettomuuksista kuusi oli kuolemaan johtaneita onnettomuuksia. (Kuva 10 ja Taulukko 2).

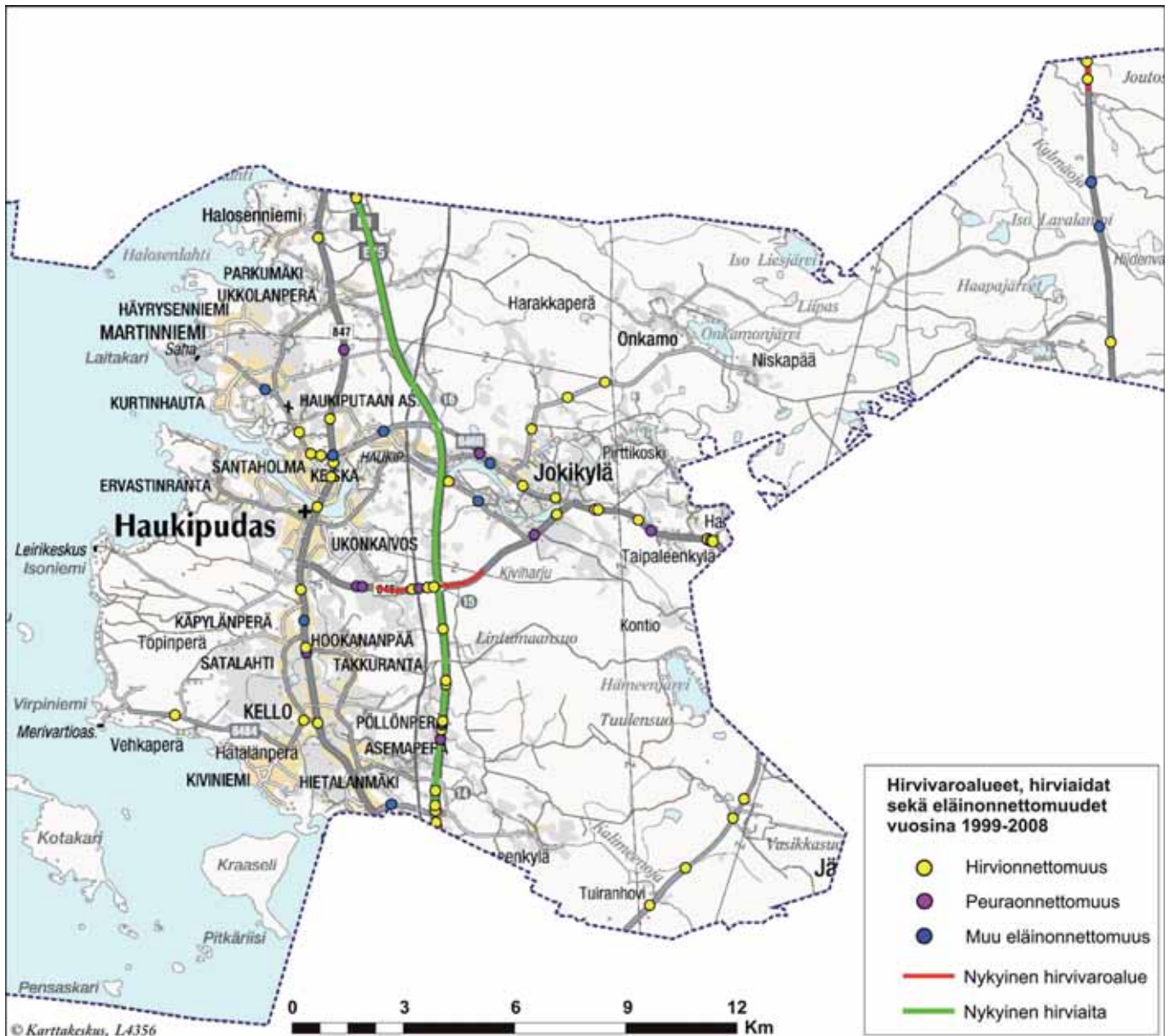
Kuva 10. Haukiputaan tie- ja katuverkolla vuosina 1999-2008 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain (aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

Taulukko 2. Haukiputaan tie- ja katuverkolla vuosina 1999-2008 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain ja vakavuusasteittain (aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

Onnettomuusluokka	Kaikki onnettomuudet	Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet		Kuolleet
Yksittäisonnettomuus	166	27	16 %	2
Risteämisonnettomuus	129	21	16 %	0
Muu onnettomuus	100	9	9 %	4
Kääntymisonnettomuus	70	14	20 %	1
Kohtaamisonnettomuus	56	15	27 %	6
Hirvionnettomuus	49	2	4 %	0
Polkupyöräonnettomuus	33	16	48 %	2
Peräänajo-onnettomuus	31	6	19 %	0
Jalankulkijaonnettomuus	27	13	48 %	0
Ohitusonnettomuus	22	4	18 %	3
Mopedionnettomuus	16	7	44 %	0
Muu eläinonnettomuus	14	1	7 %	0
Peuraonnettomuus	10	0	0 %	0
Onn.luokka ei tiedossa	3	0	0 %	0
Yhteensä	726	135	19 %	18

Hirvi-, peura- ja muut eläinonnettomuudet

Haukiputaalla tapahtui hirvi- ja peuraonnettomuuksia 59 kpl sekä muita eläinonnettomuuksia 14 kpl. Eläinonnettomuudet tapahtuivat maanteillä kolme muu eläinonnettomuus -luokan onnettomuutta lukuun ottamatta. Hirvionnettomuusmääriin ovat vaikuttaneet erityisesti hirvikannan vuosittainen vaihtelu. Huomattavaa on, että valtatieellä 4 on tapahtunut kunnan eteläosissa hirvionnettomuuksia hirviainoista huolimatta. (Kuva 11)

Kuva 11. Haukiputaan maanteillä vuosina 1999-2008 tapahtuneet hirvi-, peura- ja muut eläinonnettomuudet sekä hirvivaroalueet ja hirvialdat (aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet; tilanne 25.5.2009).

Onnettomuuksien kasaumapisteet

Maanteiden sekä katujen ja yksityisteiden onnettomuuksia tarkasteltiin myös kasaumapisteittäin. Kasaumapisteessä on tapahtunut vähintään viisi onnettomuutta tai vähintään kaksi henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta enintään 500 metrin etäisyydellä toisistaan. Jokaiselle kasaumapisteelle laskettiin riskiluku, jotta kasaumapisteitä voitaisiin verrata keskenään. Riskiluku on kasaumapisteessä tapahtuneiden onnettomuuksien lukumäärän summa painottaen henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia kertoimella viisi ja omaisuusvahinkoon johtaneita onnettomuuksia kertoimella yksi. Kertoimilla painotettiin henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia omaisuusvahinkoon johtaneisiin onnettomuuksiin nähden. Katuverkon osalta kaikkien onnettomuuksien tapahtumapaikkaa ei voitu puutteellisten tietojen vuoksi tarkasti paikallistaa. Kasaumapisteiden onnettomuuksissa ei ole mukana alkoholi-onnettomuuksia eikä hirvi- ja peuraonnettomuuksia.

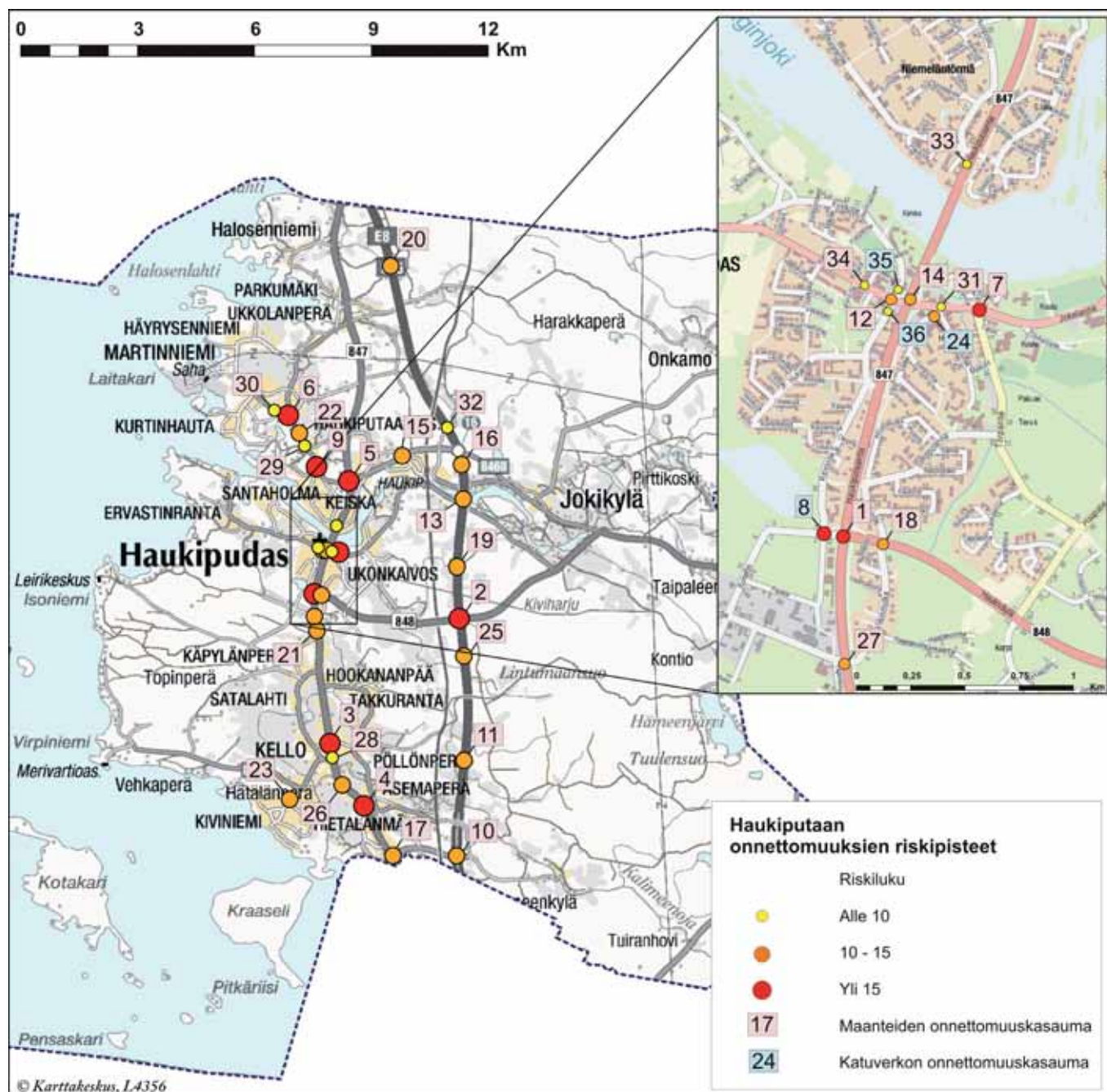
Riskiluvuiltaan suurin onnettomuuksien kasaumapiste sijaitsi maantien 847 (Haukiputaantie), maantien 848 (Haukiväylä) ja Konetien liittymässä (riskiluku 27). Liittymässä tapahtui yhteensä 15 onnettomuutta, joista kolme johti henkilövahinkoon (numero 1, Kuva 12 ja Taulukko 3). Huomattavaa on, että liittymään on toteutettu liikennevalo-ohjaus tarkasteluajanjakson aikana.

Valtatien 4 ja maantien 848 (Haukiväylä) liittymässä eli Haukiputaan eritasoliittymässä (riskiluku 25) sijaitsevassa kasaumapisteessä tapahtui 17 onnettomuutta, joista kaksi johti henkilövahinkoon (numero 2, Kuva 12 ja Taulukko 3).

Muita riskiluvultaan suurimpia (riskiluku 23-24) onnettomuuksien kasaumapisteitä olivat maantiellä 847 (Haukiputaantie) sijaitsevat kolme liittymää (numerot 3-5, Kuva 12 ja Taulukko 3).

Taulukko 3. Haukiputaan maanteillä, kaduilla ja yksityisteillä vuosina 1999-2008 tapahtuneiden onnettomuuksien kasaumapisteet ja riskiluvut (aineistosta on poistettu hirvi-, peura- ja alkoholi-onnettomuudet).

Nro	Paikka	Kaikkien onnettomuuksien määrä	Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä	Riskiluku
1	Mt 847 (Haukiputaantie), mt 848 (Haukiväylä) ja Konetien liittymä	15	3	27
2	Vt 4 (Valtatie) ja mt 848 (Haukiväylä) eritasoliittymä (Haukiputaan eritasoliittymä nro 28412)	17	2	25
3	Mt 847 (Haukiputaantie), Nikintien ja Pöllönperäntien liittymä	8	4	24
4	Mt 847 (Haukiputaantie) mt 18713 (Kellon Asematie) liittymän ja Hietalanmäen koulun välillä	7	4	23
5	Mt 847 (Haukiputaantie) ja mt 8460 (Martinniementie, Kiimingintie) liittymä	15	2	23
6	Mt 8460 (Martinniementie) ja mt 18741 (Putaan kyläntie) liittymä	8	3	20
7	Mt 18739 (Jokelantie) Värjäntien ja Torpantien liittymien kohdalla	8	3	20
8	Konetien ja Revontien liittymä	8	3	20
9	Mt 8460 (Martinniementie) Suninkujan ja Muurakorventien välillä	7	3	19
10	Vt 4 (Valtatie) ja mt 8471 (Kellonväylä) eritasoliittymä (Kellon eritasoliittymä nro 28411)	7	2	15
11	Vt 4 (Valtatie) Takukankaan levähdysalueen kohdalla	7	2	15
12	Mt 18738 (Rannantie), Kirkkotien ja Revontien liittymä	7	2	15
13	Vt 4 (Valtatie) Kiiminkijoen sillan kohdalla	6	2	14
14	Mt 847 (Haukiputaantie), mt 18738 (Rannantien) ja mt 18739 (Jokelantie) liittymä	9	1	13
15	Mt 8460 (Kiimingintie), mt 8481 (Asemakyläntie) ja Aseman vanhatien liittymä	5	2	13
16	Vt 4 (Valtatie) Sumenmäen kohdalla	4	2	12
17	Mt 847 (Haukiputaantie) ja mt 8471 (Kellonväylä) liittymä	4	2	12
18	Mt 848 (Haukiväylä), Viikintien ja Viikinmutkan liittymä	4	2	12
19	Vt 4 (Valtatie) Aaltokankaantien liittymän eteläpuolella	3	2	11
20	Vt 4 (Valtatie) Haarakankaan levähdysalueen kohdalla	3	2	11
21	Mt 847 (Haukiputaantie) Hakalantien liittymän pohjoispuolella	7	1	11
22	Mt 8460 (Martinniementie) Martinniementie 200:n kohdalla	3	2	11
23	Mt 18711 (Kiviniementie) ja Vaajatien liittymä	7	1	11
24	Välitie 1-2	7	1	11
25	Vt 4 (Valtatie) Murtoeränkankaan kääntöpaikan kohdalla	2	2	10
26	Mt 847 (Haukiputaantie) Haukiputaantie 237:n kohdalla	2	2	10
27	Mt 847 (Haukiputaantie), Annalankankaantien ja Viikintien liittymä	6	1	10
28	Mt 847 (Haukiputaantie) ja mt 8484 (Kiviniementie) liittymä	5	1	9
29	Mt 8460 (Martinniementie), Tervakarintien ja Siipolantien liittymä	5	1	9
30	Mt 8460 (Martinniementie) ja Verstasmutkan liittymät	5	1	9
31	Mt 18739 (Jokelantie) ja Harjuntien liittymä	5	1	9
32	Vt 4 (Valtatie) Vareputaantien kohdalla	6	0	6
33	Mt 847 (Haukiputaantie), Siikasaarentien ja Törmäntien liittymä	6	0	6
34	Mt 18738 (Rannantie), Kauppakujan ja Herralantien liittymät	5	0	5
35	Kirkkotie 1	5	0	5
36	Revontie 1-3	5	0	5

Kuva 12. Haukiputaan maanteillä, kaduilla ja yksityisteillä vuosina 1999-2008 tapahtuneiden onnettomuuksien kasaumapisteet ja riskiluvut (aineistosta on poistettu hirvi-, peura- ja alkoholioonnettomuudet) (Taulukko 3).

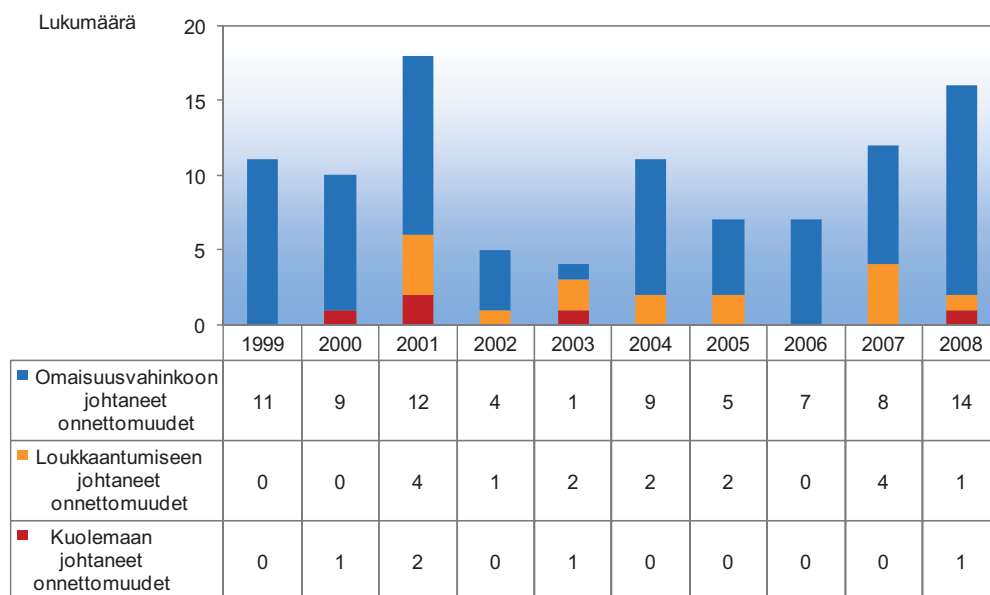
Valtatiellä 4 tapahtuneet onnettomuudet

Haukiputaan maanteillä vuosina 1999-2008 tapahtuneista kaikista onnettomuuksista ja henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista noin viidesosa tapahtui valtatiellä 4. Haukiputaan maanteiden liikennesuoritteesta lähes puolet ajetaan valtatiellä 4. Aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet. (Taulukko 4)

Taulukko 4. Valtatien 4 ja muiden Haukiputaan kunnassa sijaitsevien maanteiden pituudet, suoritteet ja onnettomuudet vuosilta 1999-2008 (aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

	Pituus		Suorite		Kaikki onnettomuudet		Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet	
	km	%	milj. autokm	%	kpl	%	kpl	%
Valtatie 4	19	15,7 %	71,3	48,5 %	101	21,4 %	21	21,0 %
Kaikki maantiet lukuun ottamatta valtatieta 4	102	84,3 %	75,7	51,5 %	371	78,6 %	79	79,0 %
Yhteensä	121	100,0 %	147,0	100,0 %	472	100,0 %	100	100,0 %

Valtatiellä 4 Haukiputaalla tapahtui onnettomuuksia 101 kpl, joista henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia oli 21 kpl. Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista 16 oli loukkaantumisen johtaneita ja viisi kuolemaan johtaneita onnettomuuksia. Vuosittain onnettomuuksien määrä on vaihdellut välillä 4-18 onnettomuutta/vuosi, eikä selvää nousevaa tai laskevaa trendiä ole havaittavissa. (Taulukko 4 ja Kuva 13)

Kuva 13. Valtatiellä 4 Haukiputaalla vuosina 1999-2008 tapahtuneet onnettomuudet (aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

Haukiputaalla valtatiellä 4 tapahtuneista onnettomuuksista selvästi suurin osa (42 %) oli yksittäisonnettomuuksia. Myös ohitus- (16 %), hirvi- (13 %) ja kohtaamisonnettomuuksia (12 %) oli selvästi enemmän kuin muiden onnettomuusluokkien onnettomuuksia. Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista suurin osa (43 %) oli kohtaamisonnettomuuksia.

Onnettomuuskustannukset

Haukiputaalla liikenneonnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuneet kustannukset ovat olleet keskimäärin 8,1 milj. € vuodessa. Tästä kunnan osuudeksi on arvioitu 20-30 %. Lisäksi erityisesti kevyen liikenteen onnettomuuksista aiheutuu merkittäviä kustannuksia, jotka eivät ole em. kustannuksissa mukana.

YHTEENVETO

- Haukiputaan kunnan alueella tapahtui onnettomuuksia vuosina 1999-2008 yhteensä lähes 800 kpl.
- Onnettomuuksissa loukkaantui 177 ja kuoli 20 henkilöä.
- Eniten onnettomuuksia tapahtui valtatiellä 4 sekä Haukiputaantiellä (mt 847).
- Eniten tapahtui yksittäisonnettomuuksia ja risteämisonnettomuuksia.
- Onnettomuuksien kasaumapisteitä löytyi kunnan alueelta yhteensä 36 kpl.
- Kunnan alueella tapahtuneista liikenneonnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuneet kustannukset ovat olleet keskimäärin 8,1 milj. € vuodessa.

2.2 Liikenneturvallisuuskyselyt

Haukiputaan liikenneturvallisuusongelmia kartoitettiin syyskuun 2009 aikana asukas-, koululais- ja opiskelijakyselyillä. Aukkaat ja koululaiset vastasivat kyselyihin internetissä tai täyttämällä paperilomakkeen. Kyselyistä tiedotettiin paikallisissa lehdissä, paikallisradiossa sekä kuntien internet-sivuilla.

Työn aikana pidettiin myös yleisötilaisuus. Toimenpiteitä esiteltiin marraskuussa 2009 Haukipudas-päivien yhteydessä. Tilaisuudessa esiteltiin kyselyissä ja onnettomuusanalyysissä esille tulleita ongelmakohteita sekä ehdotuksia liikenneympäristön parantamistoimenpiteiksi.

Asukaskysely

Asukaskyselyyn saatiin yhteensä 251 vastausta. Vastaajista 64 % oli naisia. Vastaajien keski-ikä oli 38 vuotta. Suurin osa vastaajista (65 %) oli työssäkäyviä. Opiskelijoita tai koululaisia vastaajista oli 12 %. Eläkeläisten osuus vastaajista oli 5 %. Valtaosalla vastaajien talouksista oli yksi tai kaksi autoa ja ajokortti oli yleisimmin kahdella talouteen kuuluvalla henkilöllä.

Vastaajista valtaosa (77 %) käytti liikkumiseen pääasiassa henkilö- tai pakettiautoa. Yhteensä 18 % käytti liikkumiseen polkupyörää tai liikkui jalan. (Taulukko 5)

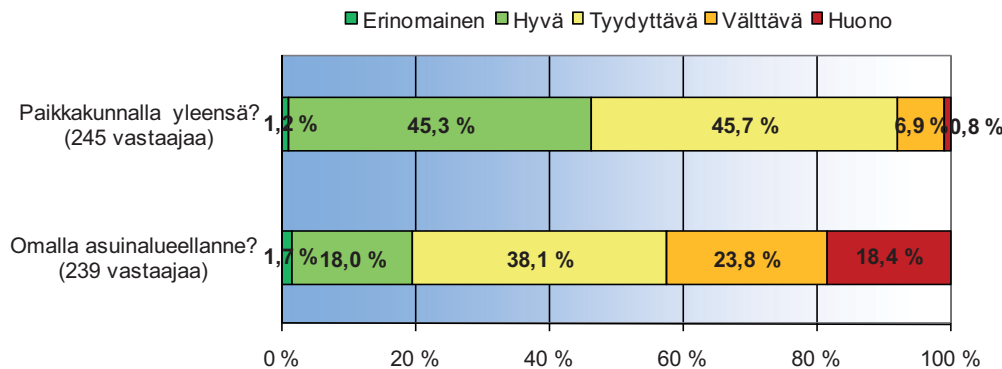
Taulukko 5. Haukiputaan asukaskyselyyn vastanneiden liikkuminen kulkumuodoit-
 tain (248 vastaajaa).

Pääasiallinen liikkumistapa	Kulkumuotoa käyttävien vastaajien lukumäärä ja osuus	
	Henkilöä	%
Henkilö- tai pakettiauto	191	77,0 %
Polkupyörä	29	11,7 %
Jalan	15	6,0 %
Mopo	6	2,4 %
Linja-auto	5	2,0 %
Moottoripyörä	1	0,4 %
Kuorma-auto	1	0,4 %
Traktori	0	0,0 %

Haukiputaan liikenneturvallisuuksutilanne oli vastaajien omalla asuinalueella valtaosan (42 %) mielestä välttävä tai huono. Vastaajista 20 % oli sitä mieltä, että liikenneturvallisuuksutilanne oli erinomainen tai hyvä. Liikenneturvallisuuksutilannetta piti tyydyttävänä 38 % vastaajista (Kuva 14).

Paikkakunnan yleistä liikenneturvallisuuksutilannetta piti erinomaisena tai hyvänä suurin osa (47 %) vastaajista, lähes yhtä suuri osa (46 %) vastaajista piti liikenneturvallisuuksutilannetta tyydyttävänä. Liikenneturvallisuuksutilannetta piti välttävänä tai huonona 8 % vastaajista (Kuva 14).

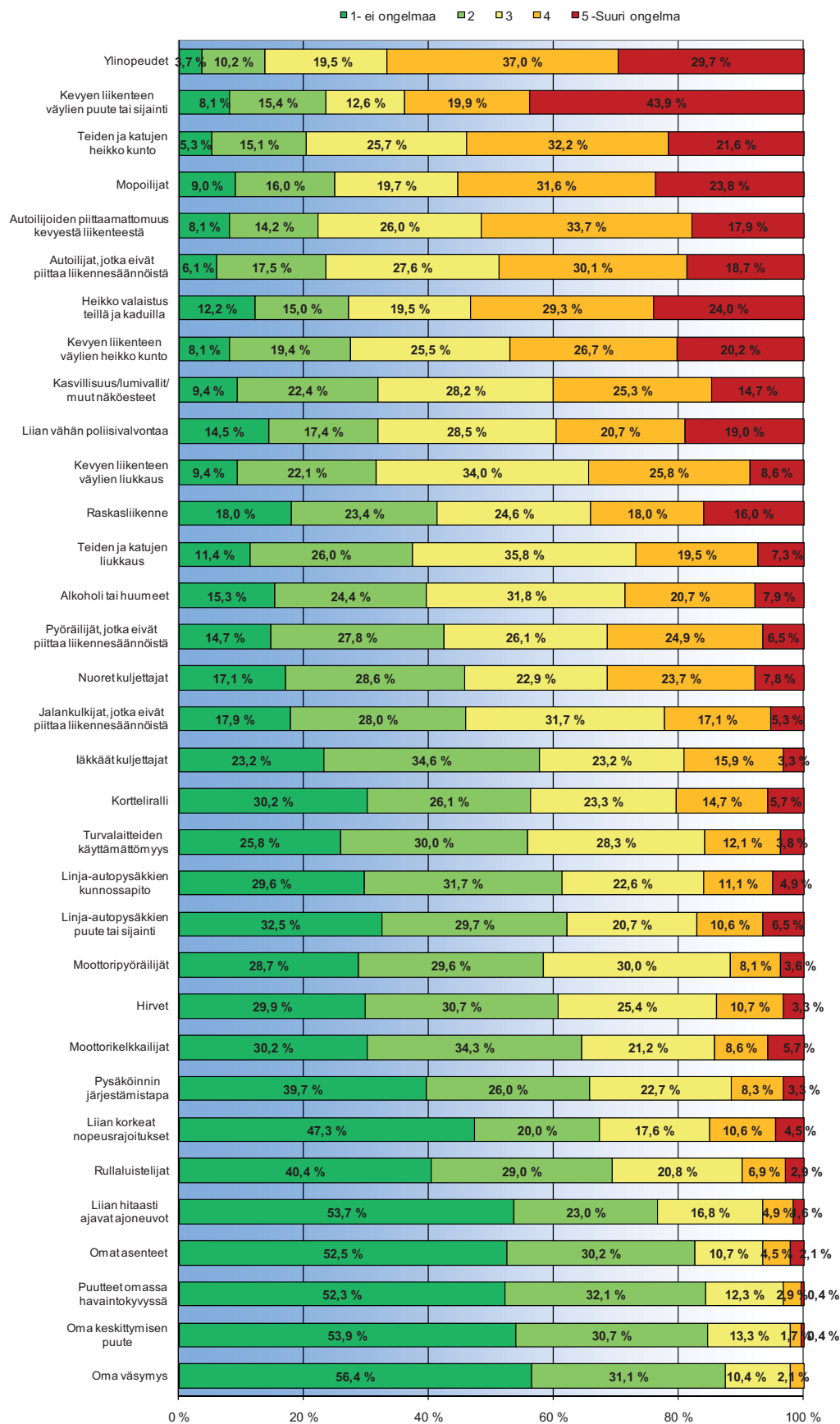
Millainen on liikenneturvallisuuksutilanne mielestänne?

Kuva 14. Liikenneturvallisuuksutilanne Haukiputaalla asukaskyselyn mukaan.

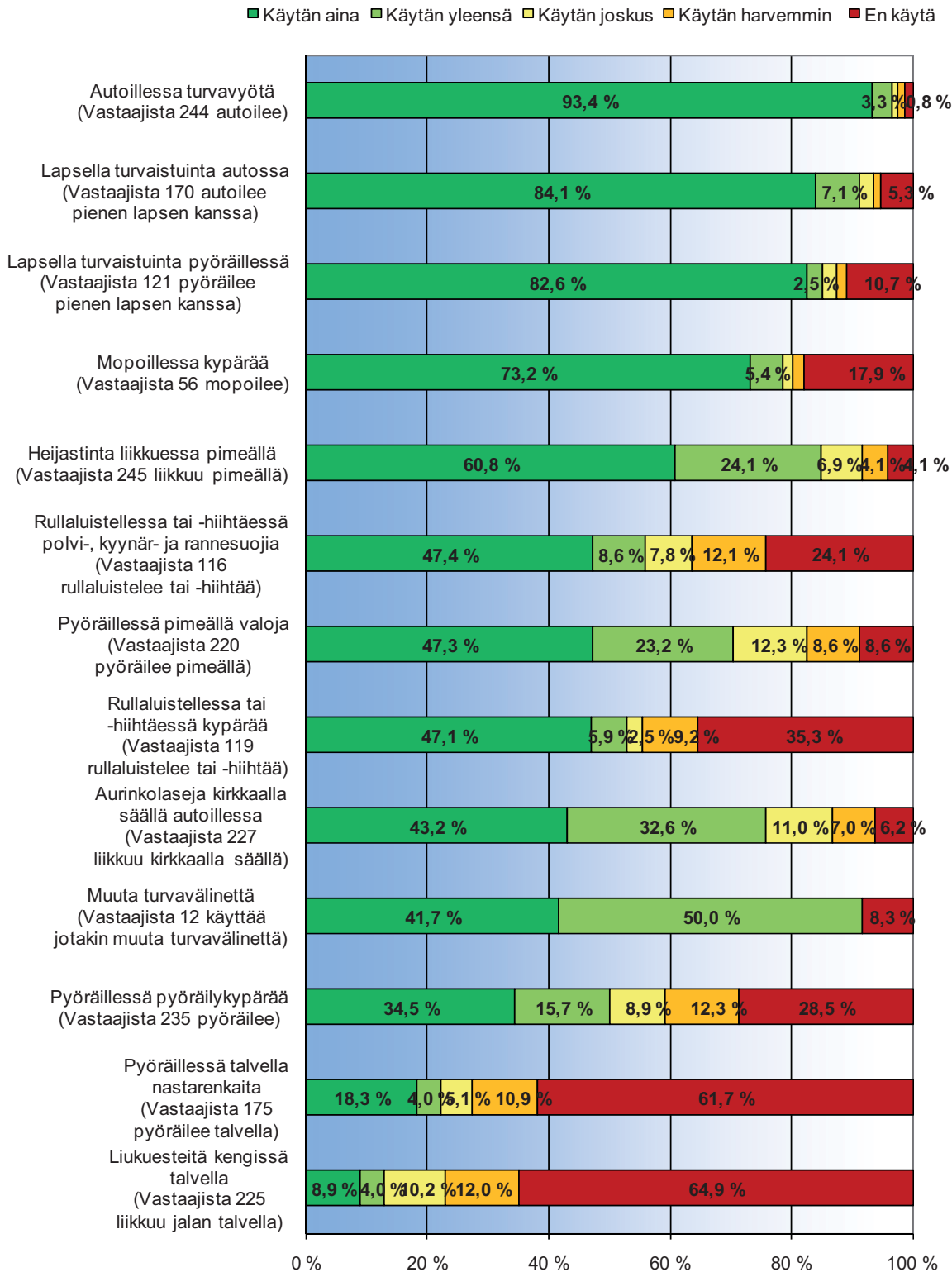
Vastaajista 39 % koki, että viimeisen kolmen vuoden aikana liikenneturvallisuuksutilanne oli pysynyt ennallaan. Vastaajista 22 % koki tilanteen heikentyneen jonkin verran tai huomattavasti ja 26 % oli sitä mieltä, että tilanne oli parantunut jonkin verran tai huomattavasti. Tulosten perusteella voidaan todeta, että asukkaiden mielestä liikenneturvallisuuksutilanne Haukiputaalla on viime vuosina pysynyt ennallaan tai parantunut hieman.

Vastaajat pitivät Haukiputaan suurimpina liikenneturvallisuuksuongelmina ylinopeuksia, kevyen liikenteen väylien puuttumista tai niiden sijaintia sekä teiden ja katujen heikkoa kuntoa. Vähiten ongelmallisina asioina pidettiin omaa väsymystä, omaa keskittymisen puutetta, puutteita omassa havaintokyvyssä, linja-autopysäkkien puutetta tai sijainteja sekä omia asenteita. (Kuva 15)

Kuva 15. Liikenneturvallisuusongelmat Haukiputaalla asukaskyselyn mukaan. Kysymykseen vastasi 247 henkilöä.

Turvavälineistä vastaajat käyttivät eniten turvavyötä autoillessa, lapsella turvaistuinta autossa sekä lapsella turvaistuinta pyöräillessä. Vähiten käytettyjä turvavälineitä olivat nastarenkaat polkupyörässä talvella ja liukuesteet kengissä talvella. (Kuva 16)

Kuva 16. Haukiputaan asukkaiden turvavälineiden käyttö asukaskyselyn mukaan. Kysymykseen vastasi 248 henkilöä.

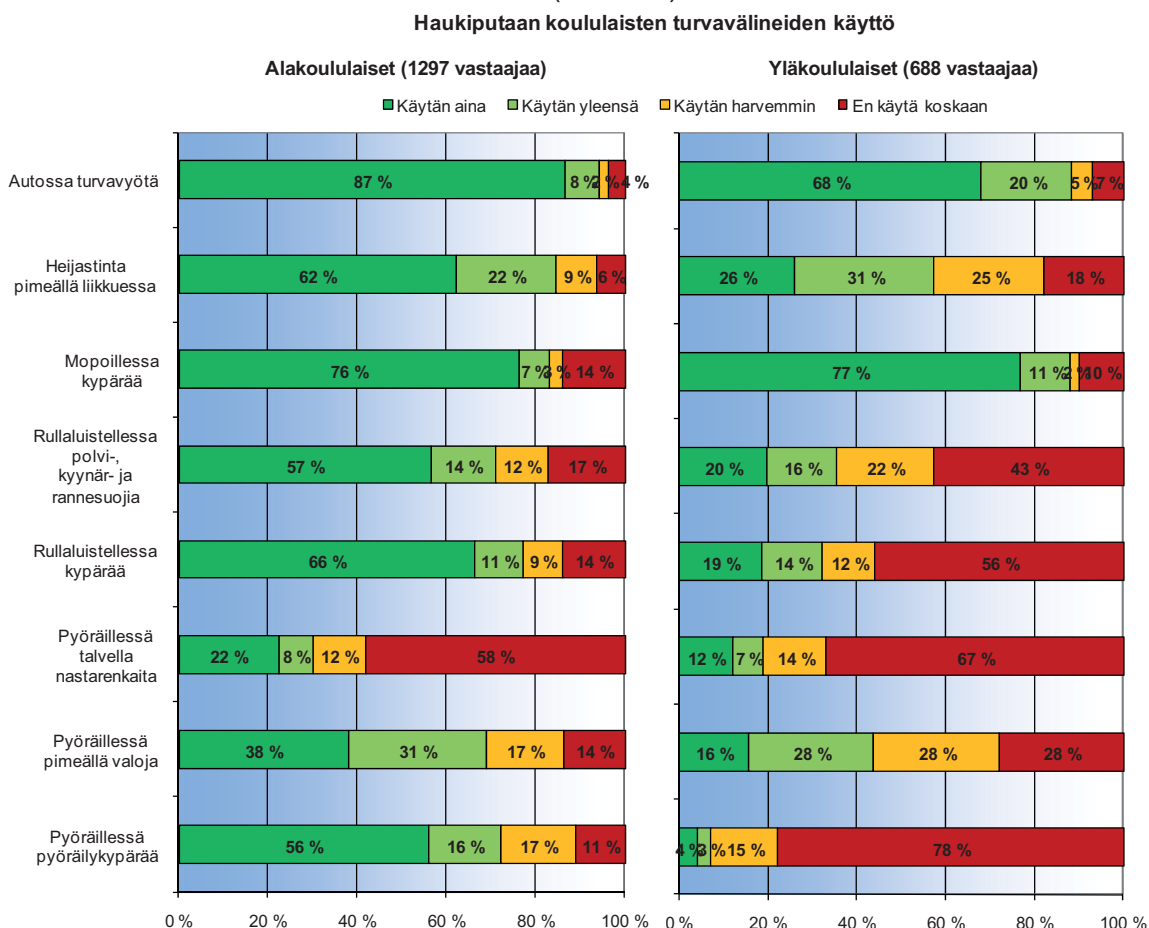
Asukaskyselyssä kysyttiin kokemuksia matkaketjujen toimivuuksista sekä matkaketjuihin liittyvistä ongelmista. Vastauksia saatiin 42 vastaajalta. Vastajat pitivät ongelmina julkisen liikenteen vuorojen vähyyttä ja huonoja yhteyksiä. Ongelmana pidettiin myös aikataulujen pitämättömyyttä ja sopimattomuutta jatkoyhteyksiin niin juna- kuin linja-autoyhteyksien osalta. Kevyen liikenteen yhteyksiä pysäkeille sekä pysäkkien tasoa ja talvihoitoa pidettiin ongelmana.

Asukaskyselyssä kysyttiin ns. läheltä piti -tilanteista hirvien kanssa. Vastauksia saatiin 75 vastaajalta. Reilusti yli puolet vastaajista mainitsi nähneensä hirviä tiellä liikkeessaan ja monella oli kokemuksia läheltä piti -tilanteista. Tiejaksoista vastaajat mainitsivat maantien 848 (Haukiväylä) ja maantien 8460 (Kiimingintie).

Koululaiskysely

Suunnitelman yhteydessä tehtiin myös Haukiputaan koululaisille liikenneturvallisuuksuuskysely. Kyselyyn vastasi koululaisia kaikilta luokka-asteilta. Vastauksia saatiin 13 koulusta yhteensä 2020 kpl.

Kyselyssä kysyttiin koululaisten turvavälineiden käyttöä. Eniten koululaiset käyttivät turvavälineistä turvavyötä autossa. Koululaisista 88-95 % käytti turvavyötä aina tai yleensä. Yleisesti ottaen alakoululaiset käyttivät turvavälineitä selvästi enemmän kuin yläkoululaiset. Erityisesti pyöräilykypärän käyttöaste on huolestuttavan alhainen. (Kuva 17)

Kuva 17. Haukiputaan koululaisten turvavälineiden käyttösuudet.

Myös asukaskyselyn yhteydessä kysyttiin koulumatkoihin ja koulukuljetuksiin liittyviä ongelmia erillisellä kysymyksellä. Vastauksia saatiin yhteensä 135 vastaajalta. Kyselyssä esiin nousseita koulumatkoihin liittyviä ongelmia olivat koulukuljetusmatkat ja -aikataulut, autoilijoiden ja koululaisten käyttäytyminen, koululaisten turvavälineiden käyttäminen, kevyen liikenteen väylien puuttuminen sekä saattoliikenne.

Vastaajien mukaan koulukuljetusmatkat koettiin Haukiputaalla liian pitkiksi, jolloin kuljetus- ja odotusajat venyivät pitkiksi. Myöskään kaikki aikataulut eivät pitäneet. Vaarallisille koulureiteille ei vastaajien mukaan järjestetä koululaiskuljetuksia. Myös teiden kunto ja kapeus koettiin ongelmaksi.

Autoilijoiden käyttäytyminen koettiin ongelmaksi. Autoilijat eivät ota huomioon kevyttä liikennettä ja ajavat ylinopeutta (myös koulutaksit). Lisäksi koululaisten käyttäytymisessä koulumatkoilla on parantamisen varaa liikennesääntöjen tuntemuksen ja kevyen liikenteen väylillä kulkemisen osalta. Vastaajat pitivät myös mopoilijoiden käyttäytymistä ja pyöräilijöiden kypärien vähäistä käyttöä ongelmana.

Kevyen liikenteen väylien ja alikulkukäytävien puuttuminen oli vastaajien mukaan ongelma. Koululaiset joutuvat kulkemaan raskaan liikenteen seassa ja ylittämään vilkkaita teitä.

Vastaajat kokivat lisäksi saattoliikenteen sekavaksi koulujen alkamis- ja päättymisajankohtina puutteellisten saattoliikennejärjestelyjen vuoksi.

Asukas- ja koululaiskyselyssä esiin nousseet ongelmakohteet

Asukaskyselyssä asukailta kysyttiin liikenneturvallisuuuden kannalta ongelmallisia kohteita. Lisäksi koululaiskyselyiden yhteydessä koululaisilta kysyttiin koulumatkan vaaranpaikkoja. Kyselyjen tulokset on analysoitu yhdessä ongelmakohdekokonaisuuden selvittämiseksi. Asukas- ja koululaiskyselyissä ongelmakohteiksi luokiteltiin sellaiset kohteet, jotka kyselyyn vastanneet mainitsivat vähintään viisi kertaa. Ongelmakohteita oli yhteensä 74 kpl, joista osa oli yhteisiä asukas- ja koululaiskyselyjen vastauksista saatuja ongelmakohteita. (Kuva 18 ja Taulukko 6). Em. ongelmakohteiden lisäksi käytiin suunnittelun yhteydessä läpi kaikki yksittäisiäkin mainintoja saaneet kohteet.

Eniten mainintoja kyselyissä sai maantien 848 (Haukiväylä), Haapatien ja Heitontien liittymä. Liittymä mainittiin asukaskyselyssä 38 kertaa ja koululaiskyselyssä 25 kertaa. Ongelmia olivat vastaajien mukaan kevyen liikenteen alikulkukäytävän puuttuminen, vilkas liikenne ja autojen suuret nopeudet (numero 1).

Maantien 8484 (Kiviniementie), Kylätien ja Kellonkaupantien liittymä mainittiin koululaiskyselyssä 54 kertaa. Vastaajat pitivät ongelmina monesta suunnasta liittymään tulevaa vilkasta autoliikennettä sekä tien ylityksiä, jotka koetaan hankaliksi ja vaarallisiksi (numero 2). Maantie 18729 (Takkurannantie) sai mainintoja kolmanneksi eniten (asukaskyselyssä 13 kertaa ja koululaiskyselyssä 37 kertaa). Vastaajat pitivät ongelmina tien kapeutta, ylinopeuksia, kevyen liikenteen väylän puuttumista osalta tietä sekä Tuppiisuontien, Kellonlammentien ja Lintumaansuontien liittymiä (numero 3). Edellä mainittujen kohteiden lisäksi asukas- ja koululaiskyselyissä esille nousseita kohteita on esitetty oheisessa taulukossa ja kuvassa.

Taulukko 6. Asukas- ja koululaiskyselyissä esiin nousseet ongelmakohteet Haukiputaalla.

Nro	Kohde	Maininnat (kpl)			Ongelmat
		Asukas- kysely	Koululais- kysely	Riskiluku (jos kasaumapiste)	
1	Mt 848 Haukiväylän, Haapatien ja Heitontien liittymä	38	25		Kevyen liikenteen alikulkukäytävä puuttuu, vilkas liikenne, autojen korkeat nopeudet
2	Mt 8484 Kiviniementie, Kylätien ja Kellonkaupantien liittymä		54		Vilkas autoliikenne monesta suunnasta, tien ylitykset koetaan hankaliksi ja vaarallisiksi
3	Mt 18729 Takkurannantie	13	37		Kapea tie, ylinopeudet, kevyen liikenteen väylä puuttuu osalta tietä, Tuppisuontien, Kellonlammentien ja Lintumaansuontien liittymät
4	Mt 18739 Jokelantien, Torpantien ja Värjäntien liittymä		49	20	Vilkas auto- ja mopoliikenne, autojen ja mopojen korkeat nopeudet, huonot näkemät
5	Huvipolun ja Siikasaarentien liittymä	5	43		Huonot näkemät, autojen korkeat nopeudet, vilkas liikenne
6	Mt 8460 Kiimingintien, Aseman Vanhaticien ja mt 8481 Asemakyläntien liittymä	5	43	13	Kevyen liikenteen alikulkukäytävä puuttuu, vilkas autoliikenne (erityisesti raskas liikenne), autojen korkeat nopeudet, toinen suojatie puuttuu
7	Mt 8484 Kiviniementie		46		Vilkas autoliikenne, tien ylitykset, ylinopeudet, Raappanankujan, Apajatien, Hälinkujan liittymät, urheilukenttien kohta
8	Mt 18738 Rannantien, Kirkkotien ja Länsikujan liittymä Länsituulen koulun kohdalla	14	32		Autojen korkeat nopeudet, vilkas liikenne, huonot näkemät, suojatiemerkinnot puutteelliset
9	Vaajatie		45		Vilkas liikenne, suojateitä puuttuu, Uhanperäntien liittymät, Nuottatien, Onkitien ja Koukkutien liittymät
10	Mt 18738 Rannantie Santaholmantien liittymästä länteen	11	30		Kapea ja mutkainen tie, kevyen liikenteen väylä puuttuu, vilkas autoliikenne (erityisesti raskas liikenne), korkeat nopeudet
11	Mt 18739 Jokelantie välillä Myllytien liittymä-rautatiesilta	24	16		Vilkas liikenne, kapea ja mutkainen tie, kevyen liikenteen väylä ja tievalaistus puuttuvat
12	Mt 8460 Martinniementie	11	26	19	Vilkas raskas liikenne, kevyen liikenteen väylä puuttuu osalta tietä, autojen korkeat nopeudet, suojateitä puuttuu liittymistä, liittymissä huonot näkemät
13	Mt 8460 Kiimingintie	8	27		Kevyen liikenteen väylä puuttuu, vilkas autoliikenne (erityisesti raskas), autojen korkeat nopeudet
14	Kalimenojankuja		31		Mopojen korkeat nopeudet, pyöräilijät ajavat keskellä tietä, "nuorisorykelmät", Kylätien, Teponkujan ja Raappanantien liittymät
15	Mt 847 Haukiputaantien ja mt 8460 Martinniementien/Kiimingintien liittymä	18	11	23	Vilkas liikenne, kevyen liikenteen alikulkukäytävä puuttuu, hankala liittymä autoille
16	Kiiminkijoen rautatiesilta/kevyen liikenteen silta		25		Kapea väylä, talvella ja sateella liukas.
17	Mt 18739 Jokelantien ja Harjuntien liittymä		24	9	Vilkas autoliikenne
18	Mt 18739 Jokelantien liittymät ja ylitykset		24		Vilkas autoliikenne, autojen korkeat nopeudet
19	Hietalanmäentie	10	14		Huonokuntoinen tie, valaistus puuttuu, autojen korkeat nopeudet, Teppolanpolun liittymä
20	Mt 18727 Kellontie	6	17		Raskas liikenne, kevyen liikenteen väylä puuttuu, Käpylänkujan kohdalla tien ylittäminen, Käpylänkujan ja Teboilin välillä kevyen liikenteen väylä kapea
21	Mt 8484, Virpiniementie		22		Vilkas liikenne, ylinopeudet, kevyen liikenteen väylä puuttuu, Kiviniementien liittymä
22	Mt 8460 Kiimingintien ja Jokikyläntien liittymät		22		Vilkas autoliikenne, tievalaistus puuttuu, huonot näkemät
23	Mt 18711 Kiviniementien ja Lohitien liittymä	6	16		Autojen korkeat nopeudet, huonot näkemät, vilkas autoliikenne, tien ylityskohdat
24	Huvipolku	6	16		Kapea ja huonokuntoinen tie, autojen korkeat nopeudet, vilkas autoliikenne, huonot näkemät
25	Mt 848 Haukiväylä	11	10		Kevyen liikenteen väylä puuttuu, vilkas (erityisesti raskas liikenne) autoliikenne
26	Hietalanmäen alikulku		20		Huonot näkemät (pensaat näkemäesteenä), talvella liukas, mopot
27	Mt 18713 Kellon Asematie	7	13		Valaistus puuttuu, ylinopeudet, Pahkatien liittymä
28	Syynimaantie		19		Vilkas autoliikenne, tien ylitykset (Rantatien ja Lappotien liittymissä), Kiviniementien liittymän huonot näkemät

Haukiputaan liikenneturvallisuuksuunnitelma
LIIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA

29	Mt 18744 Onkamontie		19		Vilkas autoliikenne, autojen korkeat nopeudet, tievalaistus puuttuu, kapea tie
30	Torpantie	11	8		Kapea, mutkainen ja huonokuntoinen tie, autojen korkeat nopeudet
31	Kalimenkyläntie		18		Kevyen liikenteen väylä ja valaistus puuttuu, kapea tie, Kannikontien ja Kuusitien liittymät, Kalimenojan silta
32	Torpantien liittymä yläasteen kohdalla		18		Vilkas autoliikenne, huonot näkemät
33	Mt 18712 Holstinmutka		17		Ylinopeudet, talvella pimeä, Piimäperäntien ja Haukiputaantien liittymät
34	Mt 18729 Takkurannantie, Koulun kohta		17		Tien ylittäminen suojausten kohdalla, autojen korkeat nopeudet koulun kohdalla, vilkas liikenne
35	Mt 18738 Rannantien ja Santaholmantien liittymä		15		Vilkas autoliikenne
36	Mt 8460 Kiimingintien ylitykset		15		Vilkas autoliikenne (erityisesti raskas liikenne), suojaiteita puuttuu, talvella lumivalleja näkemäesteenä
37	Kellon alikulku		14		Huonot näkemät, "nuoriso tupakalla", mopot, jyrkkä mutka
38	Mt 18711/8484 Kiviniementien ja Vaajatien liittymä		14	11	Vilkas autoliikenne (myös raskas liikenne), tien ylitykset, huonot näkemät
39	Mt 8481 Asemakyläntie		14		Vilkas auto- ja mopoliikenne
40	Mt 18741 Putaankyläntie	13		20	Autojen korkeat nopeudet, kapea tie, kevyen liikenteen väylä puuttuu
41	Uhanperäntie		12		Mopot, vilkas liikenne, Vaajatien liittymä
42	Santaholmantie	7	5		Autot ajavat kevyen liikenteen väylällä, kevyen liikenteen väylä puuttuu osalta tietä, huonot näkemät
43	Mt 18739 Jokelantien ylitys koulun kohdalla		10		Vilkas autoliikenne
44	Mt 18729 Takkurannantie, Hietalanmäentien liittymä		9		Huonot näkemät, ylinopeudet, tien ylittäminen vaarallista
45	Vaajatien, Autiomutkan ja Uhalanperäntien liittymä		9		Huono näkyvyys, ylinopeudet, ei suojaiteita
46	Pöllönperäntie		9		Mutka, Lääninkujan ja Takkurannantien liittymät
47	Mt 8481 Asemakyläntien ja Saarikankaantie liittymä		8		Huonot näkemät
48	Kellonlammentie		8		Kevyen liikenteen väylä puuttuu, kapea, Takkurannantien ja Kankaalan liittymät
49	Mt 8460 Kiimingintien liittymät		8		Vilkas autoliikenne
50	Torpantien ja Maikuntien liittymä		8		Vilkas autoliikenne, huonot näkemät
51	Mt 18739 Jokelantien ja Myllytien liittymä		7		Kapea liittymä, huonot näkemät
52	Luostarinvainion alikulku		7		Huonot näkemät, polkupyörien korkeat nopeudet, Luostarinvainion puoleinen pää/liittymä
53	Kylätie		7		Vilkas auto- ja mopoliikenne, Kalimenojankujan liittymä
54	Ahmakuja		7		Vilkas autoliikenne
55	Aseman Vanhatie		7		Vilkas autoliikenne, huonot näkemät
56	Jokisuuntie		7		Kevyen liikenteen väylä ja tievalaistus puuttuvat, huonokuntoinen tie
57	Keiskanmutka		7		Kevyen liikenteen väylä puuttuu; huonokuntoinen, mäkinen ja mutkainen tie
58	Härkätie		6		Vilkas autoliikenne, suojaiteita puuttuu
59	Myllytie		6		Huonot näkemät (kasvillisuus esteenä)
60	Mt 847 Haukiputaantien alikulku mt 18738 Rannantien liittymässä		6		Huonot näkemät
61	Mt 18739 Jokelantien ja Suokkosentien liittymä		6		Vilkas autoliikenne, autojen korkeat nopeudet
62	Mt 18738 Rannantien, Härkätien ja Rantakujan liittymä		6		Vilkas autoliikenne
63	Piltontie		6		Vilkas autoliikenne, Lohitien liittymän tien ylitykset
64	Mt 18713 Kellon Asematien ja Törmintien tasoristeys		6		Voi jäädä junan alle, huonot näkemät
65	Torpantie, terveyskeskuksen liittymä		6		Vilkas autoliikenne, autojen korkeat nopeudet
66	Simpulantien ja Torpantien liittymä		6		Vilkas autoliikenne
67	Kurtintie	6			Kevyen liikenteen väylä puuttuu
68	Mt 18744 Onkamontien ja Jokikyläntien liittymä		5		Tievalaistus puuttuu, huonot näkemät
69	Mt 18741 Putaankyläntien ja Taatantie liittymä		5		Vilkas autoliikenne, autojen korkeat nopeudet, huonot näkemät
70	Santaholmantien ja Kärnäntie liittymä		5		Huonot näkemät
71	Jokisuuntien ja Nalkintien liittymä		5		Huonot näkemät
72	Huvipolun ja Leimuntien liittymä		5		Vilkas autoliikenne
73	Haapakaarto		5		Autojen korkeat nopeudet
74	Siikasaarentie	5			Kapea tie, kevyen liikenteen väylä puuttuu

3 LIIKENNETURVALLISUUSTAVOITTEET

3.1 Tavoiteasettelun taustaa

Haukiputaan liikenneturvallisuuksutilanteen kehitykselle asetettavat määrälliset tavoitteet johdettiin valtakunnallisista ja entisen Oulun läänin tavoitteista. Toiminnalliset tavoitteet asetettiin nykytila-analyysin sekä alueen erityispiirteiden pohjalta ohjausryhmässä. Toiminnallisia tavoitteita tarkennettiin edelleen hallintokuntaakohtaisiksi liikennekasvatustyön tavoitteiksi, jotka on esitetty luvussa 6.

Valtakunnalliset tavoitteet

Valtioneuvoston vuonna 2001 tekemässä periaatepäätöksessä tieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi asetettiin seuraavat valtakunnalliset tavoitteet liikennekuolemien vähentämiseksi:

- Vuonna 2010 liikennekuolemien määrän on oltava alle 250. (Vuonna 2009 liikenneonnettomuuksissa kuoli 281 henkilöä).
- Pitkän aikavälin liikenneturvallisuuksuvision mukaan tieliikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla eikä loukkaantua vakavasti liikenteessä. Tavoitteena on luoda edellytykset liikennejärjestelmän jatkuvalla kehittämiselle siten, että vuoden 2025 paikkeilla vuosittainen liikennekuolemien määrä on enintään 100.

Valtakunnallista liikenneturvallisuuksuunnitelmaa ollaan parhaillaan uusimassa ja se valmistuu vuoden 2010 aikana. Nykyinen valtakunnallinen liikenneturvallisuuksuunnitelma vuosille 2006 - 2010 valmistui joulukuussa 2005. Vuonna 2001 tehty periaatepäätös on vahvistettu valtioneuvoston maaliskuussa 2006 tekemässä periaatepäätöksessä. Päätökseen on koottu liikenneturvallisuuksuunnitelmasta sellaiset tärkeimmät toimenpiteet, joissa valtioneuvoston periaatteellinen kannanotto on tarpeen liikenneturvallisuuksutyötä tekevien organisaatioiden kannalta. Päätöksessä on esitetty, että vuosina 2006 - 2010 valmistellaan ja toteutetaan seuraaviin osa-alueisiin liittyviä toimenpiteitä:

- Yhteistyön tehostaminen
- EU-yhteistyö
- Pääteiden kohtaamisonnettomuuksien vähentäminen
- Jalankulku- ja pyöräilyonnettomuuksien vähentäminen asutuskeskuksissa
- Nopeuksien hallinta
- Päihdeonnettomuuksien vähentäminen
- Ammattiliikenteen onnettomuuksien vähentäminen
- Kuljettajaopetuksen ja ajokorttiseurannan tehostaminen.

Entisen Oulun läänin tavoitteet

Entisen Oulun läänin alueen liikenneturvallisuustavoitteet ja –toimenpiteet vuoteen 2010 on esitetty vuonna 2005 valmistuneessa selvityksessä. Oulun läänissä tavoitteeksi asetettiin, että lääni on Suomen liikenneturvallisin alue vuonna 2010. Päästrategiaksi määriteltiin ”Liikenneturvallisuudelle myönteisten arvojen ja asenteiden luominen ja kehittäminen”. Päästrategiaa tukevat seuraavat painopistealueet:

- Liikenneturvallisuusyhteistyön kehittäminen
- Päihteiden käytön vähentäminen liikenteessä
- Ajonopeuksiin vaikuttaminen
- Tieolosuhteiden parantaminen
- Eläinonnettomuuksien vähentäminen.

Painopistealueet on suunnitelmassa avattu edelleen yksityiskohtaisiksi tavoitteiksi, joille kullekin on määritetty toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

3.2 Haukiputaan kunnan liikenneturvallisuustavoitteet

3.2.1 Määrälliset tavoitteet

Haukiputaan kunnan alueelle asetettiin tavoite, että kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.

Lisäksi *liikenneturvallisuustilanteen seuranta*a varten asetettiin liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden määriin sidotut tavoitteet. Määrälliset tavoitteet johdettiin nykytilanteen kuolleiden ja loukkaantuneiden määristä. Haukiputaalla kuolee nykytilanteessa keskimäärin 2 henkilöä/vuosi ja loukkaantuu keskimäärin 17,7 henkilöä/vuosi.

Valtakunnallisten ja läänin tavoitteiden sekä nykytilanteen tunnuslukujen pohjalta määrälliset liikenneturvallisuustavoitteet ovat seuraavat:

- Kuolleiden määrä on vuonna 2015 alle 1,0 henkilöä vuodessa
- Kuolleiden määrä on vuonna 2025 alle 0,5 henkilöä vuodessa
- Loukkaantuneiden määrä on vuonna 2015 alle 8,9 henkilöä vuodessa
- Loukkaantuneiden määrä on vuonna 2025 alle 4,4 henkilöä vuodessa.

3.2.2 Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset liikenneturvallisuustavoitteet asetettiin nykytilan selvityksessä esille nousseiden ongelmien pohjalta varmistaen, että ne ovat linjassa myös valtakunnallisten ja entisen läänin tavoitteiden kanssa. Asetetut tavoitteet ohjasivat suunnitelmassa esitettyjen liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden sekä liikennekasvatustyön toimenpiteiden suunnittelua. Toiminnalliset tavoitteet tarkistetaan noin kolmen vuoden välein liikenneturvallisuustyöryhmässä.

Toiminnalliset liikenneturvallisuuustavoitteet:

- Vahvistetaan kunnan liikenneturvallisuuustyöryhmän toimintaa ja liikenneturvallisuuustilanteen seurantaan ryhmässä. Aktivoidaan kunnassa suunnitelmallista liikenneturvallisuuustyötä.
- Hillitään ylinopeuksia tukemalla nopeusrajoituksia sekä rakenteellisin että asennekasvatuksen keinoin.
- Parannetaan lähiliikkumisympäristöjen turvallisuutta (omatoimisen liikkumisen turvaaminen).
- Parannetaan koulureittien ja koulujen lähiympäristöjen turvallisuutta.
- Kannustetaan yrityksiä, järjestöjä ja yhteisöjä mukaan liikenneturvallisuuustyöhön.
- Lisätään turvavälineiden, erityisesti pyöräilykypärien ja heijastimien käyttöä.

Koulureittien turvallisuuden parantaminen sekä turvavälineiden käytön lisääminen ovat keskeisiä liikenneturvallisuuustavoitteita.

4 LIIKENNEYMPÄRISTÖN PARANTAMISTOIMENPITEET

4.1 Suunnittelun lähtökohdat

Kyselyjen ja haastattelujen, onnettomuusanalyysien, aloitteiden, yleisötilaisuuden sekä maastokäyntien perusteella esiin nousseet ongelmakohteet ovat toimineet lähtökohtana liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelussa. Lisäksi parantamistoimenpiteiden suunnittelua ovat ohjanneet luvussa 3 esitetyt tavoitteet sekä luvussa 4.2 esitetyt, suunnittelutyön aikana yhteistyössä lin ja Yli-lin kuntien kanssa muodostetut kunnille yhteiset periaatteet.

Suunnittelun painopisteinä ovat olleet keskus- ja sivutaajamat ja niiden lähialueet lähiliikkumisympäristöineen sekä koulujen ympäristöt taajamissa ja haja-asutusalueella. Toimenpiteiden suunnittelussa painotettiin pieniä mutta tehokkaita toimenpiteitä. Toimenpiteiden osalta on tarkistettu niiden tehokkuus ja vaikuttavuus eri käyttäjäryhmien, esim. lasten ja nuorten sekä ikään-tyneiden kannalta.

Toimenpiteet on esitetty ongelmakohteittain sisältäen rakenteelliset ja liikenteen ohjauksen toimenpiteet. Lisäksi on esitetty kunnossapitoon, valvontaan, esteettömyyteen ja joukkoliikenteeseen liittyviä toimenpiteitä. Valtatien 4 toimenpiteet on esitetty omana kohtanaan. Kartoissa esitetty toimenpidenumerointi viittaa liitteessä oleviin taulukoihin.

Toimenpiteet on esitetty tarkemmin raportin liitteenä 1 olevissa toimenpidekartoissa ja -taulukossa. Taulukoissa on esitetty lisäksi toimenpiteiden toteuttamiskustannukset, kiireellisyysluokat ja vastuutahot. Suunnitelman laatimisen aikana määritellyistä ns. pikatoimenpiteistä (näkemäraivaukset, vähäiset liikennemerkkimuutokset ym.) on toimitettu kuntaan ja ELY:lle erilliset toimenpidelistaukset (liite 2).

Toimenpiteiden kirjaamisessa kiinnitettiin huomiota suunnitelman päivitettävyyteen. Toimenpideehdotusten taulukot toimitettiin erillisinä tiedostoina tilaajalle päivittämistä varten. Toimenpiteitä on helppo poistaa tai lisätä taulukoihin. Lisäksi taulukoissa on seurantasarake, johon lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu.

4.2 Työn aikana määritellyt kunnille yhteiset periaatteet

Työn aikana määriteltiin Haukiputaan, lin ja Yli-lin kunnille yhteiset periaatteet ohjaamaan sekä yksittäisten toimenpiteiden muodostamista että määrittelemään toimintolinjoja koskien esim. asuinalueiden nopeusrajoitusjärjestelmiä. Seuraavassa on esitetty asiakohdittain määriteltyjen periaatteiden sisältö.

Nopeusrajoitusjärjestelmä

Taajamassa on nykyisin voimassa pääosin aluenopeusrajoitus 40 km/h. Viime aikoina on kuitenkin yhä useammassa kunnassa siirrytty käyttämään varsinkin asuinalueilla, mutta paikoin myös taajamien pääkaduilla 30 km/h nopeusrajoitusta. Rajoitukset tulee kuitenkin kokea ymmärrettäviksi, nopeusrajoitusjärjestelmän tulee olla selkeä ja liikenneympäristön tulee tukea nopeusrajoituksia. Nopeustasoja alentamalla olisi mahdollista selkeästi parantaa liikenneturvallisuutta; esim. törmäystilanteissa em. nopeuksien ero on suuri.

Asuinalueiden aluenopeusrajoitukset esitetään jatkossa muutettavaksi 30 km/h:iin. Aikataulu rajoitusten asettamiselle päätetään kunnassa.

Asuinalueiden väistämisvelvollisuuskäytännöt

Asuinalueiden katujen väistämisvelvollisuuskäytännöt ovat osin vielä sekavia. Asuinalueilla olevien tonttikatujen liittymät esitetään muutettaviksi tasarvoisiksi (ajonopeuksien hillitsemiseksi). Erityiskohteissa voidaan kuitenkin esim. näkemäsyistä käyttää kolmioita. Pääkadut säilytetään etuajoi- oikeutettuina kokoojakatuihin ja kokoojakadut tonttikatuihin nähden. Jotta väistämisvelvollisuuskäytäntöjä noudatetaan, tulee niiden olla selkeitä, ymmärrettäviä ja johdonmukaisia.

Hidasteiden käyttöperiaatteet

Hidasteiden käytöllä tulee pyrkiä tukemaan nopeusrajoitusten noudattamista ja niiden ymmärrettävyyttä. Hidasteilla voidaan myös viestiä esim. taajama-alueelle tulosta ("taajamaportti") ja laajemmin liikkumisympäristön luonteesta.

Hidasteita, erityisesti korotettuja suojateitä ja liittymiä esitetään käytettäväksi koulureiteillä ja koulujen lähiympäristöissä sekä vilkkaissa kevyen liikenteen ylityspaikoissa, joissa on tarpeen hillitä ajonopeuksia ja turvata kevyen liikenteen ylityksiä. Joukkoliikennereiteillä esitetään käytettäväksi loivapiirteisiä hidastetöyssyjä. Korotuksille ja töyssyille vaihtoehtoisina ratkaisuuina voidaan käyttää myös keskisaarekkeellisia suojateitä, kavennuksia, sivusiirtymiä ym., mikäli töyssyjen käyttö ei esim. melusta, tärinästä tai kohteen liikennemääristä johtuen ole mahdollista.

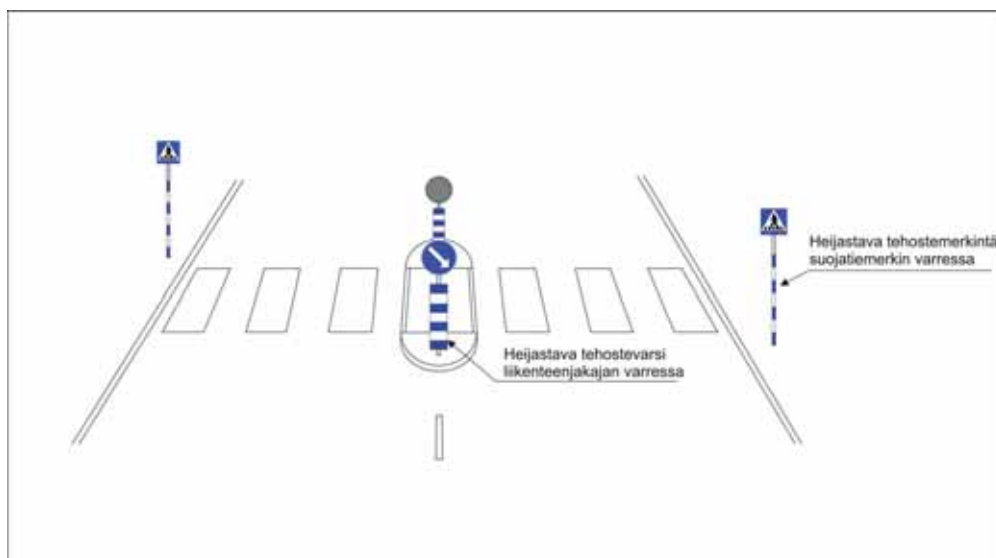
Hidasteiden käytössä tulee ottaa huomioon tien/kadun luonne (tontti-, kokooja- ja pääkadut ym.). Mitä vilkkaampi kohde on, sitä tarkemmin tulee selvittää hidastetyypin soveltuvuutta. Hidastetyypin valinnalla on myös suuri merkitys sen ajettavuudelle ja tätä kautta hyväksyttävyydelle.

Nopeusrajoitusten ajoratamaalaukset

Nopeusrajoitusten ajoratamaalauksia esitetään käytettäväksi erityiskohteissa kuten koulujen ja päiväkotien ympäristöissä sekä paikoissa, joissa halutaan muuten kiinnittää huomiota nopeusrajoitukseen (nopeusrajoitusten muutoskohdat, taajama-/asuinalueelle saapuminen, taajamien kokoojakadut sekä pääväylät/taajamatiet).

Suojateiden havaittavuus

Suojateiden havaittavuuden parantaminen on tärkeää suojateiden liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Keinona esitetään tehostevarsien asentamista tärkeimpien suojateiden liikenteenjakaajiin ja suojatiemerkkeihin. Myös suojatiemaalausten kunnossapitäminen on havaittavuuden kannalta tärkeää.

Kuva 19. Esimerkkikuva tehostevarsien käytämisestä liikenteenjakaajissa ja suojatiemerkkien varsissa.

Tehostevarsia esitetään käytettäväksi lisäksi maanteiden liittymien keskisäikeissä olevissa liikenteenjakaajissa.

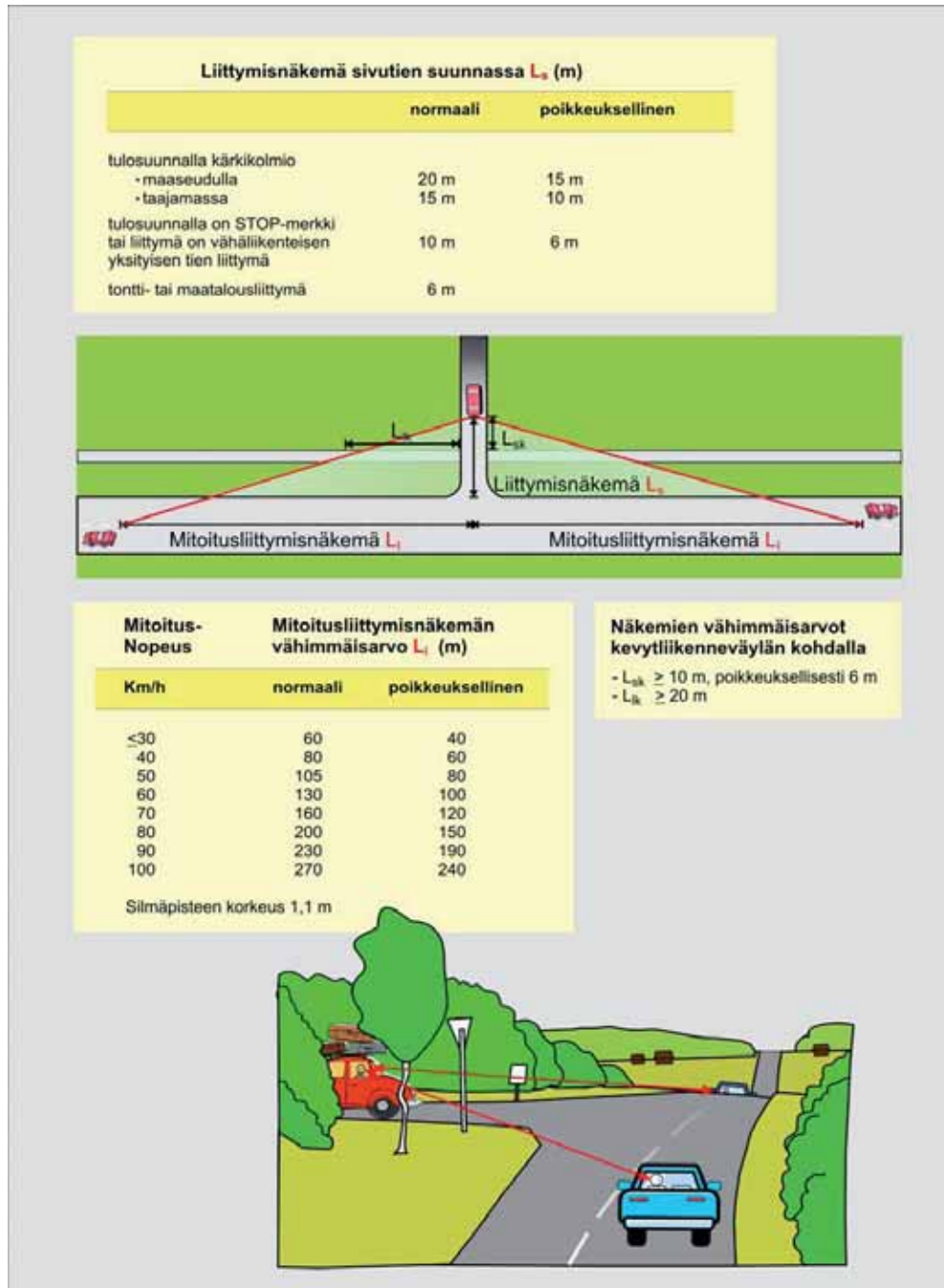
Lisäksi kunnissa esitetään kokeiltavaksi ns. suojateiden Välkky-kokeilua, jossa tehostevarten asennettu liiketunnistin tunnistaa suojatielle tulevan jalankulkijan/pyöräilijän ja alkaa välkkyä varoittamaan autoilijoita suojatiellä olevasta kulkijasta.

Yksityistieliittymien näkemäraivaukset maanteiden varsilla sekä ratojen tasoristeyksissä

Maanteiden yksityistieliittymien näkemäraivausten teko kuuluu tienhoitokuntien vastuulle. Kuntien tulee tiedottaa asiasta tienhoitokuntia sekä lähettää ohjekuvat näkemäraivausten tekemisestä (samalla, kun kunnat tiedottavat tienhoitokuntia muista asioista) (Kuva 20).

Rautateiden tasoristeysten osalta tulee huomioida, että rata-alueella ja radan suoja-alueella* on radanpitäjällä oikeus poistaa näkemäesteet. Tienhoitokunnat voivat halutessaan itse huolehtia näkemäraivauksista vain radanpitäjän osoituksen mukaan. Jotta näkemä tasoristeyksessä olisi hyvä, on 8 metrin päässä lähimmästä kiskosta nähtävä 6 kertaa radan suurimman sallitun nopeuden verran molemmille sivuille. Esimerkiksi jos junan nopeus on 140 km/h, mikä on junien suurin sallittu nopeus tasoristeyksessä, näkemän on oltava noin 840 metriä molempiin suuntiin. Lähde: Liikennevirasto, Rautatieosasto.

*Suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan raiteen tai, jos raiteita on useampia, uloimman raiteen keskilinjasta, jollei suoja-aluetta ratasuunnitelmassa erityisestä syystä supisteta tai laajenneta enintään 50 metriksi. Lähde: Ratalaki 110/2007.

Kuva 20. Yksityistieliittymien mitoituksnäkemät (lähde: Yksityisteiden liittymät maanteihin, Lupa-asioiden käsittely, Tiehallinto 2007).

Mopoilu kevyen liikenteen väylillä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on laatinut yhdessä kunnan kanssa suunnitelman, jonka mukaan mopoilu tullaan pääsääntöisesti kieltämään kevyen liikenteen väyliltä. Muutos toteutettaneen yhteistyönä vuoden 2010 aikana ja se edellyttää myös riittävän laajaa tiedottamista.

Lapsia -liikennemerkkien tarkistaminen

Lapsia -liikennemerkkien käyttö ei ole yhtenäistä. Lähtökohtaisesti lapsia -liikennemerkkiä tulee käyttää kohteissa, joissa liikkuu tavallista runsaammin lapsia (erityisesti koulut, leikkipaikat). Kunnan alueelle esitetään liikennemerkin käytön tarkistamista koko tie- ja katuverkolla. Päiväkotien ja muiden hoitoyksiköiden ympäristöissä käytetään merkkiä, mikäli liikennemäärät ja -järjestelyt sekä yksikön toiminta sitä erityisesti edellyttävät. Tarpeettomat merkit tulee poistaa tai peittää mm. kesälomien ajaksi.

Maankäytön ja liikenteen suunnittelun yhteensovittaminen sekä hajarakentamisen hallinta

Kaavojen laatimisvaiheessa sekä uusien maankäyttöhankkeiden suunnittelun yhteydessä tulee maankäytön suunnittelu sovittaa yhteen liikennesuunnittelun kanssa sekä tarkistaa ratkaisujen liikenneturvallisuusvaikutukset. Kaavojen liikenneturvallisuusvaikutusten tarkistuslistoja on esitetty mm. Ympäristöministeriön julkaisuissa.

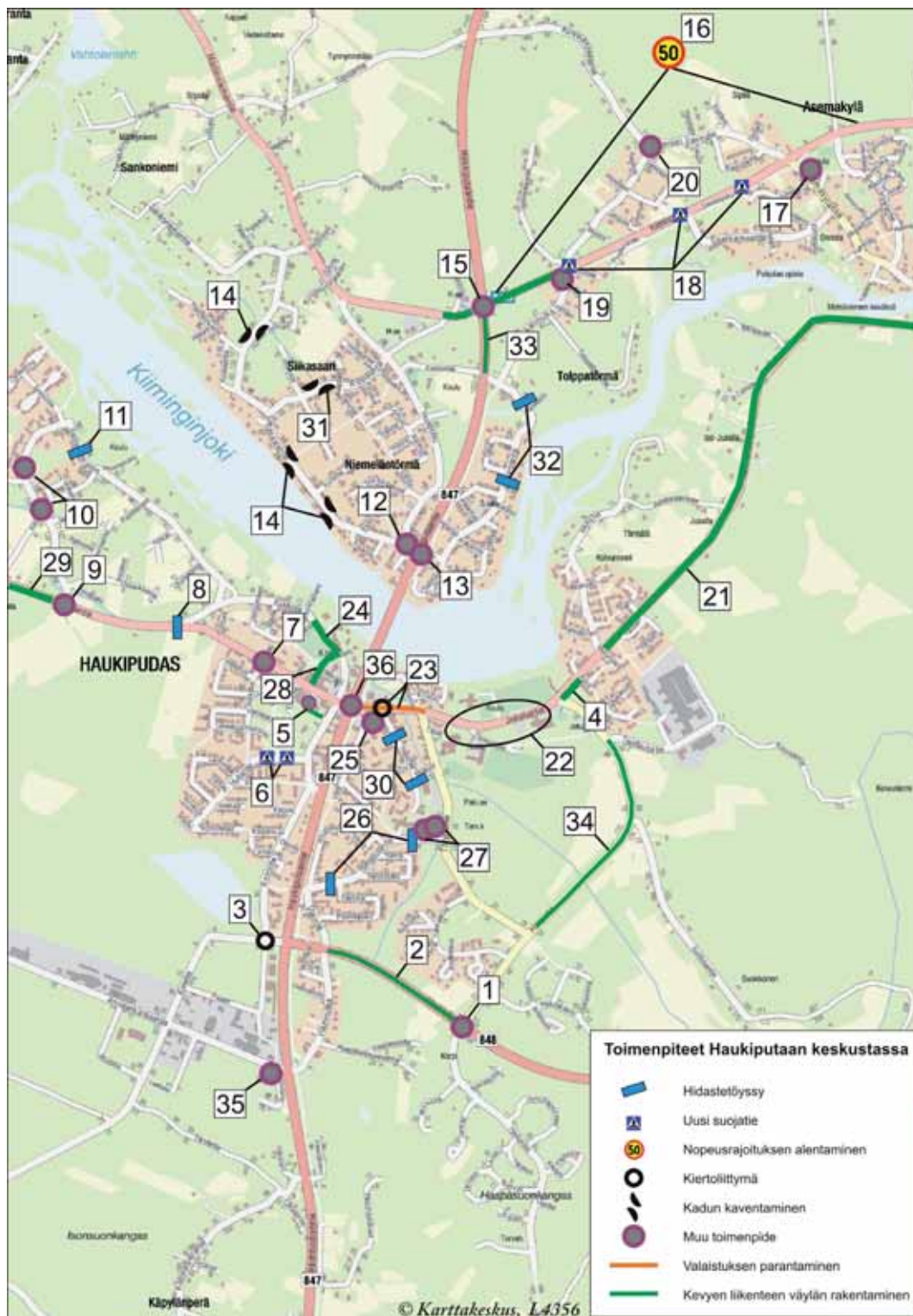
Myös hajarakentamisen hallinnan merkitys korostuu jatkuvasti. Kunnan tulee määritellä yhdessä naapurikuntien ja koko Oulun seudun kuntien kanssa yhteiset periaatteet suhtautumisessa hajarakentamiseen sekä tuoda esille jo uusien rakennuslupien myöntämisvaiheessa, että alueelle ei tulla järjestämään esim. kevyen liikenteen väyliä tai valaistusta.

4.3 Toimenpiteet

Haukiputaan kunnan alueelle esitettävät toimenpiteet painottuvat keskusta-alueelle ja sen läheisyyteen, Kello-Kiviniemi-alueelle, Martinniemen alueelle sekä Jokikylän alueelle.

4.3.1 Keskusta-alue

Keskusta-alueelle esitetään toimenpiteitä erityisesti kevyen liikenteen olosuhteiden, koulureittien ja koulujen lähiympäristöjen sekä vaarallisten liittymien parantamiseksi sekä ajonopeuksien/turhan läpiajoliikenteen hillitsemiseksi. Keskusta-alueelle esitetyt esteettömyystoimenpiteet on esitetty luvussa 5.

Kuva 21. Haukiputaan keskustaan esitetyt toimenpiteet.

Haukiväylän (mt 484) ja Haapatien liittymään esitetään ensi vaiheessa liittymäalueen valaistuksen parantamista sekä ajonopeuksien hillitsemiseksi Haukiväylän suuntaisia etusaarekkeita. Lisäksi liittymä tulisi parantaa mahdollisimman nopeasti kiertoliittymäksi sekä rakentaa liittymään kevyen liikenteen alikulku. Lisäksi Haukiväylän varteen esitetään uutta kevyen liikenteen väylää em. liittymästä Viikintien liittymään saakka (toimenpiteet 1 ja 2).

Konetien ja Revontien vilkasliikenteinen ja turvaton liittymä esitetään muutettavaksi kiertoliittymäksi (3).

Jokelantielle (mt 18739) esitetään kevyen liikenteen väylän täydentämistä Suokkosentien ja Riihitien välisellä osuudella (4) sekä kokonaan uuden väylän rakentamista Myllytien liittymästä rautatiesillalle saakka. Ko. väli on vilkasliikenteinen ja turvaton ja yksi alueen kiireellisimmistä kevyen liikenteen väyläkohteista (21). Lisäksi Jokelantielle esitetään nykyisten koulujen kohdan suojateiden muuttamista korotetuiksi (2 kpl, toimenpide 22), koulun jättiliikennejärjestelyjä sekä valaistuksen parantamista välillä Torpantie-Haukiputaantie (23). Pitkällä tähtäimellä esitetään lisäksi Jokelantien ja Harjuntien liittymän muuttamista kiertoliittymäksi.

Kuva 22. Jokelantiellä koulun kohdan olevia keskisaarekkeellisia suojateitä esitetään muutettavaksi korotetuiksi.

Rannantien (mt 18738) läheisyyteen, keskustan länsipuolelle on juuri valmistunut uusi Länsituulen koulu. Koulun liittymän turvallisuuden parantamiseksi esitetään koulun liittymän muotoilua sekä hidastetöyssyn rakentamista liittymän kohdalle (8). Uuden koulun tuntumaan tullaan toteuttamaan lähivuosina myös uusi lukio, joka tulee lisäämään koulun vierestä kulkevan Länsikujan liikennettä. Länsikujalle esitetään tämän johdosta uuden hidasteen ja katuväläistuksen rakentamista. Toimenpiteissä tulee ottaa huomioon koulun alueen länsipuolelle suunniteltu uusi katuyhteys Rannantieltä etelään päin.

Rannantielle esitetään lisäksi kevyen liikenteen väylän jatkamista välillä Santaholmantie-Puistola (29) sekä nykyisten korotettujen suojateiden ja liittymäalueiden havaittavuuden parantamista (7 ja 9).

Rannantiehen liittyvän **kunnantalon ja kirkon** välisen alueen ideasuunnitelma on hyväksytty kunnassa jatkosuunnittelun pohjaksi. Jatkosuunnittelus-

sa tulee ottaa huomioon kevyen liikenteen olosuhteiden parantamistarpeet Kirkkotieellä ja Herralantiellä (24 ja 28).

Kiiminginjoen molemmin puolin sijaitsevien **Santaholman** ja **Niemeläntörmän** asuinalueiden sekä Haukiputaantien ja terveyskeskuksen välisten asuinalueiden (**Simppulantie**, **Harjuntie**) ajonopeuksien hillitsemiseksi, kevyen liikenteen turvallisuuden parantamiseksi sekä läpiajoliikenteen vähentämiseksi esitetään uusien hidastetöyssyjen ja kavennusten rakentamista sekä nykyisten korotusten havaittavuuden parantamista pollarein (10, 11, 12, 14, 26, 30 ja 31).

Kiimingintielle (mt 8460) esitetään uuden kevyen liikenteen väylän rakentamista välille Rippalantie-Keiskanmutka (15), nopeusrajoituksen laskemista 50 km/h:iin välillä Torvelantie-Haukiputaantie (16), keskisaarekkeellisia suojateitä (18) sekä Kiimingintien tuntumassa olevan Aseman koulun jättöliikennejärjestelyjä (17). Lisäksi Kiimingintien pohjoispuolella sijaitsevalla **Aseman Vanhantiellä** esitetään Kuivalanperäntien liittymän parantamista (20).

Rippalantien ja Keiskanmutkan välisen kevyen liikenteen väylän rakentamisen yhteydessä esitetään myös **Haukiputaantien (mt 847) ja Kiimingintien (mt 8460) liittymän** kevyttä parantamista. Lisäksi Haukiputaantien varteen esitetään pitkällä tähtäimellä kevyen liikenteen väylän rakentamista myös välille Törmäntie-Kiimingintie (33).

Keskustassa sijaitsevan **Välitien** alueen (25) liikennejärjestelyjä esitetään selkeytettäväksi mm. hotellin edustalla olevan kevyen liikenteen väylän jatkamisella ja liittämällä nykyiseen väylään, liiketilojen edustan jäsentämisellä sekä laajemmin myös koko alueen liikennejärjestelyjen kehittämisellä, mikäli alueen maankäyttö tulee kehittymään.

Kuva 23. Välitien alueen pysäköintialueet ovat laajoja asfalttikenttiä.

Terveyskeskuksen alueen järjestelyjä esitetään selkeytettäväksi korotettujen suojateiden rakentamisella sekä terveyskeskuksen liittymän muotoilulla ja pihan pysäköintialueen järjestelyillä (26 ja 27).

Lisäksi keskusta-alueelle esitetään mm. Haukiputaantien ja Siikasaarentien liittymän kanavointia (13), hidastetyssyjä Törmäntielle (32), kulkuesteiden rakentamista Haukiputaantien ja Jokelantien kiertoliittymän Haukiputaantien suuntaisiin saarekkeisiin (36) sekä uusia suojateitä, liiketilojen pihajärjestelyjä sekä kevyen liikenteen alikulkujen varustamista ajoratamaalauksin ja ajosuuntanuolin.

Keskustan ja sen lähialueiden asuinalueille esitetään kohdan 4.2 periaatteiden mukaisesti aluenopeusrajoitusta 30 km/h sekä tonttikatujen liittymien muuttamista tasa-arvoisiksi. Lisäksi erityisesti kokoojakatujen valaistuspuutteen tulisi kartoittaa ja korjata.

4.3.2 Kello-Kiviniemi-alue

Kello-Kiviniemi-alueelle esitetään toimenpiteitä erityisesti kevyen liikenteen olosuhteiden ja koulureittien turvallisuuden parantamiseksi sekä ajonopeuksien hillitsemiseksi.

Takkurannantielle (mt 18729) esitetään uusia hidasteita Lintumaansuontien ja Jakunkujan liittymiin (toimenpide 54), Hietalanmäentien liittymään (55) sekä koulun kohdalle (40). Lisäksi tien varteen esitetään kevyen liikenteen väylän rakentamista vaiheittain (54).

Kuva 24. Takkurannantielle esitetään uusia hidasteita Lintumaansuontien sekä Jakunkujan liittymiin.

Kellon Asematielle (mt 18713) (41), Holstinmutkaan (mt 18712) (42) sekä Hietalanmäentielle (55) esitetään uutta tievalaistusta. Lisäksi Kellon Asematielle ja Holstinmutkaan esitetään myös uusia hidastetöyssiä. **Kellontielä (mt 18727) olevia nykyisiä töyssiä (52) esitetään tehostettavaksi pollarein. Lisäksi Kellontielle esitetään uuden kevyen liikenteen väylän rakentamista välille Topinperäntie-Haukiputaantie (53).**

Kuva 25. Kello-Kiviniemi -alueelle esitetyt toimenpiteet.

Kiviniemen alueelle esitetään vilkkaimpien kevyen liikenteen ylityskohtien korottamista (47, 49-51), liittymäalueiden korotuksia (48) sekä liittymien jäsentämistä (46 ja 56). Lisäksi pikatoimenpiteenä esitetään tonttikatujen päistä lähtevien kevyen liikenteen yhteyksien osoittamista kevyen liikenteen väyliksi.

Kuva 26. Kiviniemen alueella esitetään vilkkaimpien kevyen liikenteen ylityskohtien korottamista.

Lisäksi Kello-Kiviniemen alueelle esitetään nykyisten töyssyjen ja niiden havaittavuuden parantamista, liittymäjärjestelyjä, Kylätien liikenne- ja pysäköintipaikkajärjestelyjen selkeyttämistä sekä alikulkujen yhteydessä olevien huonokuntoisten puuportaiden kunnostamista ja pysäkkiyhteyksien parantamista.

Myös Kello-Kiviniemen asuinalueille esitetään kohdan 4.2 periaatteiden mukaisesti aluenopeusrajoitusta 30 km/h, tonttikatujen liittymien muuttamista tasa-arvoisiksi sekä kokoojakatujen valaistuspuutteiden kartoittamista ja korjaamista.

4.3.3 Martinniemen alue

Martinniemen alueelle esitetään toimenpiteitä erityisesti kevyen liikenteen olosuhteiden sekä koulureittien turvallisuuden parantamiseksi.

Kuva 27. Martinniemeen esitetyt toimenpiteet.

Martinniementielle (mt 8460) esitetään suojatien keskisaarekkeen rakentamista Putaankyläntien (mt 18741) liittymään (60). Lisäksi Martinniemen koulun pihajärjestelyjä ja opastusta esitetään kehitettäväksi (61). **Kalliomäentien** nopeusrajoitus esitetään laskettavaksi 40 km/h:iin (62).

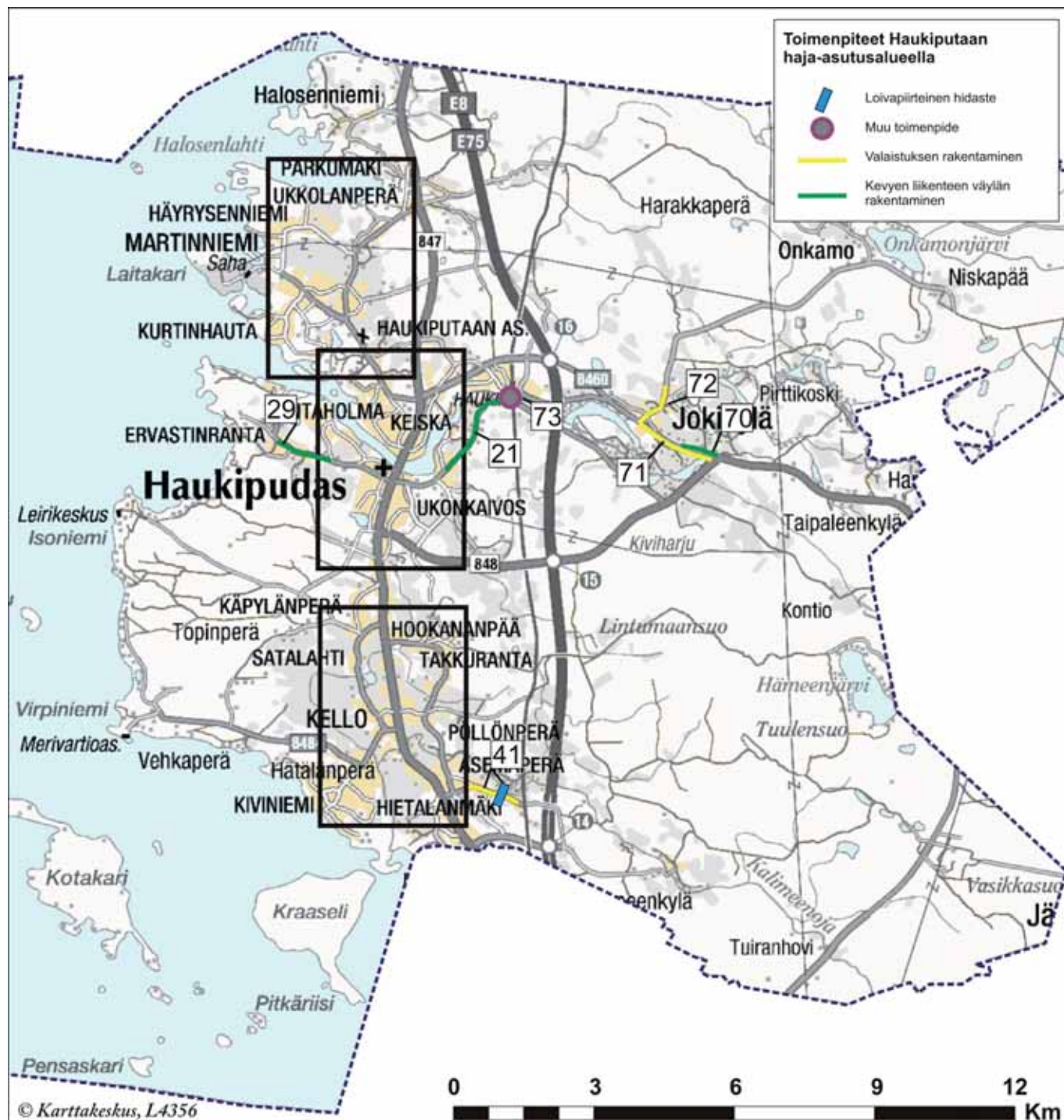
Putaankyläntielle (mt 18741) sekä **Häyrysentielle** esitetään harkittavaksi uusien kevyen liikenteen väylien rakentamista (63 ja 64). Putaankyläntiellä on tarvetta myös ajonopeuksien hillitsemiseen hidastetöyssyin sekä nopeusrajoitusten ajoratamaalauksin.

Myös Martinniemen asuinalueille esitetään kunnille yhteisten periaatteiden mukaisesti aluenopeusrajoitusta 30 km/h, tonttikatujen liittymien muuttamista

tasa-arvoiseksi sekä kokoojakatuja valaistuspuutteiden kartoittamista ja korjaamista.

4.3.4 Haja-asutusalue

Haja-asutusalueelle esitetään mm. uusien tievalaistus- ja kevyen liikenteen väyläkohteiden rakentamista.

Kuva 28. Haukiputaan haja-asutusalueelle esitetyt toimenpiteet.

Kiimingintielle (mt 8460) esitetään sekä uuden kevyen liikenteen väylän (70, Jokikylän kohdalle) että tievalaistuksen rakentamista (71, Onkamontie-Haukiväylä). Myös **Onkamontielle (mt 18744)** esitetään uuden tievalaistuksen rakentamista (72). Lisäksi esitetään Kiiminkijoen ylittävän rautatiesillan talvikunnossapidon parantamista sekä sillalla olevan kevyen liikenteen väylän kaiteiden parantamista (73).

Kuva 29. Kiiminkijoen ylittävällä rautatiesillalla oleva kevyen liikenteen väylä koetaan vaaralliseksi mm. sillan kaiteista johtuen.

Lisäksi esitetään kevyen liikenteen alikulkujen ajosuuntien erottamista ajorataa-
malauksin ja ajosuuntanuolin.

4.3.5 Valtatie 4

Suunnitelmassa ei esitetä valtatielle 4 pieniä parantamistoimenpiteitä. Pitkällä tähtäimellä on valtatie 4 esitetty kehitettäväksi toteuttamalla välille Kellon eritasoliittymä-Haukiputaan eritasoliittymä toinen ajorata sekä muuttamalla väli Haukiputaan eritasoliittymä-Räinänperä keskikaiteelliseksi ohituskaistatieksi. Samassa yhteydessä on esitetty myös Räinänperän liittymän pääsuunnan kanavoimista. Suunnitellut toimenpiteet on esitetty kohdassa 1.5.

4.4 Toimenpideohjelmat ja vaikutukset

Toimenpiteiden toteuttaminen on jaettu kolmeen kiireellisyysluokkaan seuraavasti:

- kiireellisyysluokka 1 vuosina 2010 - 2013
- kiireellisyysluokka 2 vuosina 2014 - 2017
- kiireellisyysluokka 3 vuosina 2018 -

Kiireellisyysluokitus on ohjeellinen. Seuraavassa taulukossa on esitetty toimenpiteiden kustannukset kiireellisyysluokittain ja vastuutahoittain. Yksittäisten toimenpiteiden kustannukset ja vastuutahot on esitetty liitteenä olevissa toimenpidetaulukoissa.

Taulukko 7. Toteuttamisohjelma.

	Kiireellisyysluokka kustannukset [1000 €]				Onn. vähenemä (hvjo/v)
	1	2	3	YHT	
ELY	85	76	10	171	0,189
Haukiputaan kunta	1031	179	225	1435	0,004
ELY ja Haukiputaan kunta yhdessä	1795	814	1671	4280	0,187
Haukiputaan kunta ja yksityinen yhdessä	100	-	-	100	-
Muu	10	-	-	10	-
Kaikki yhteensä	3021	1069	1906	5996	0,380

4.5 Toimenpiteiden vaikutukset

Esitettyjen toimenpiteiden arvioidaan vähentävän Haukiputaan kunnan alueella yhteensä 0,380 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta vuodessa (Tarva 4.11). Tehokkaimpia ovat liikenteen ohjauksen toimenpiteet ja erityisesti nopeusrajoituksen alentaminen edullisten toteuttamiskustannusten vuoksi. Katuverkolle suunniteltujen toimenpiteiden henkilövahinkoonnettomuusvähenemää ei voitu laskea onnettomuushistorian perusteella, koska katuverkolla tapahtuneita onnettomuuksia ei ole täysin paikannettu. Näin ollen todellinen henkilövahinkoonnettomuusvähenemä on selvästi edellä esitettyä arviota suurempi. Maanteiden toimenpiteiden myötä saatavaksi yhteiskuntataloudelliseksi onnettomuuskustannusten säästöksi arvioidaan alueella yhteensä noin 179 000 €/vuosi (yksikköhinta 471 000 €/henkilövahinkoonnettomuus, lähde: *Tieliikenteen ajokustannusten yksikköarvot 2005*). Tämän lisäksi katuverkolle tehtävistä toimenpiteistä saadaan merkittäviä kustannussäästöjä.

Laskennallisen henkilövahinkoonnettomuusvähenemän lisäksi suunnitelman toteuttamisella on paljon muita välittömiä ja välillisiä vaikutuksia, jolle tulee antaa riittävä painoarvo toimenpiteitä priorisoitaessa. Liikennekasvatustyön (luku 6) vaikutukset realisoituvat pitkällä aikajänteellä liikenneasenteiden muutoksena ja edelleen onnettomuusvähenemänä, onnettomuusriskin pienenemisenä sekä kunnalle kohdistuvien kustannusten vähenemisenä.

5 ESTEETTÖMYYS

5.1 Esteettömyyden nykytila

Esteettömyyden nykytilaa selvitettiin suunnitelman yhteydessä asukkaille toteutetulla kyselyllä, vanhusten vaaranpaikkakartoituksella sekä järjestämällä kunnan keskustaajamassa esteettömyyskierros. Kyselyssä ja vaaranpaikkakartoituksessa esiin nousseita esteettömyysongelmia olivat mm. julkisten tilojen saavutettavuus, luiskien, hissien ja automaattiovien puuttuminen, korkeat kynnykset ja reunakivet, aurausvallit näkemäesteenä liittymissä sekä alikulkujen roskaisuus. Lisäksi erityisesti kevyen liikenteen väylien aurausta ja liukkaudentorjuntaa pidettiin hitaana ja huonona.

Esteettömyyskierroksella käveltiin yhdessä suunnittelijoiden kanssa läpi kunnan keskustaajaman keskeisimmät reitit ja kirjattiin ylös erityisesti iäkkäiden ja liikkumisesteisten liikkumiseen liittyviä ongelmia ja parannustoimenpiteitä. Kierrokselle osallistui liikkumisesteisiä ja iäkkäitä henkilöitä avustajineen, kunnan teknisen ja sosiaalitoimen henkilöstöä sekä Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edustajia. Seuraavassa on esitetty yhteenveto esteettömyyskierroksella esiin nousseista esteettömyysongelmista:

- Liikkeiden sisäänkäynneissä havaittiin paljon puutteita. Usein puuttuivat automaattiovet ja/tai luiskat tai sisäänkäynti ei ollut toimiva apuvälineiden kanssa liikkuville.
- Keskusta-alueella oli useita korkeita reunakiviä, jotka haittaavat erityisesti pyörätuolilla ja rollaattorilla kulkevia.
- Kevyen liikenteen väylien erilaisia epäjatkuvuuskohtia oli useita. Ongelmia aiheuttivat väylien puute, laajat ja jäsentymättömät alueet yhteyksien välissä sekä liikerakennusten pihojen ja katujen läpikulku. (Kuva 31)
- Kevyen liikenteen väylillä oli epätasaisuuksia, kuten päällyste- ja routavaurioita, painumia ja kohonneita laattoja sekä kiveyksiä.
- Haukiputaantien alikulkutunnelissa on kunnossapito- ja kuivatusongelmia. Lisäksi pyöräilijöiden vauhdit tunnelissa ovat suuret ja kevyen liikenteen väylien lukuisat risteykset ovat vaarallisia. Alikulkutunnelin itäpuolen pysäkiltä puuttuu aikatauluinformaatio ja tunnelin vieressä oleva pyöräparkki on ahdas.
- Keskusta-alueelle on muodostunut lukuisia oikopolkuja viheralueiden läpi, mm. Haukiputaantien ylitys kiertoliittymän eteläpuolelta (alikulku-tunneli sijaitsee pohjoispuolella).
- Kevyen liikenteen väylien ja liikkeiden pihojen kunnossapito-ongelmia oli koko taajama-alueella.
- Autoilijoiden ylinopeudet ja suojateiden puute koettiin ongelmaksi yksittäisissä kohteissa (mm. Simppulantie ja Torpantie). (Kuva 32)
- Kevyen liikenteen väylillä oli valaistuspuutteita.
- Mopoilijoiden käyttäytyminen ja liikkuminen kevyen liikenteen väylillä aiheuttaa ongelmia muille liikkujille mm. suurten nopeuserojen vuoksi.
- Keskustaajamassa oli korkeita reunakiviä useissa kohteissa.

- Pysäköintialueen järjestelyt olivat puutteelliset mm. terveyskeskuksen ja Valintatalon pihassa.

Kuva 30. Haukiputaan keskusta-alueelle on muodostunut lukuisia oikopolkuja.

Kuva 31. Haukiputaan Väliellä on selkeä epäjatkuvuuskohta; kevyen liikenteen väylä loppuu laajalle piha-alueelle, joka on epätasainen ja turvaton kevyelle liikenteelle. Ajoneuvot kulkevat samassa tilassa.

Kuva 32. Haukiputaan Torpantielle kaivataan suojaiteita ja hidasteita.

5.2 Kehittämistoimenpiteet

Suunnitelman yhteydessä esiin nousseiden kehittämistarpeiden perusteella laadittiin ehdotukset yleisistä esteettömyystoimenpiteistä:

Esteettömyysvastaavan nimeäminen kuntaan:

- Esteettömyysvastaavan tehtävänä on esteettömyystyön koordinointi kunnassa, kouluttautuminen sekä osallistuminen liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan.
- Esteettömyysvastaava voi osallistua myös seudullisiin koontumisiin, joissa vaihdetaan tietoa ja kokemuksia.

Esteettömyyden huomioiminen liikkeiden sisäänkäynneissä ja sisätiloissa:

- Informoidaan liikkeenharjoittajia ja lisätään yhteistyötä.
- Kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä järjestää yhteistyössä esimerkiksi vammais- ja vanhusneuvostojen sekä eläkeläisjärjestöjen kanssa tilaisuuden, jossa käydään läpi ongelmia liikkumisesteisten näkökulmasta sekä annetaan vinkkejä halvoiksi parantamiseksi liikkeenharjoittajille. Käsiteltäviä asioita ovat mm. erilaiset sisäänkäyntiratkaisut, kuten toimiva luiska ja soittokello kalliiden automaattiovien sijaan, sisätilojen mitoitus myös pyörätuolilla liikkujille, ulkomainokset väylän reunaan, pysäköintialueiden selkeän jäsentelyn merkitys liikkumisesteisten ja liikenneturvallisuuden kannalta sekä

invapysäköintipaikkojen (2 paikkaa / P-alue) riittävyys. Tilaisuudessa markkinoidaan esteettömyyttä liikkeenharjoittajille kilpailu- ja imagoetuna. Esteettömyyden huomioon ottaminen ja puutteiden korjaaminen lisää asiakkaita ja kohentaa yrityksen mainetta.

Reunakivien järjestelmällinen madaltaminen (0-3 cm):

- Taajamien ydinkeskustoissa keskeisimpien kevyen liikenteen reittien suojateiden reunakivet madalletaan järjestelmällisesti 0-3 cm:n korkuisiksi. Työ tehdään kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY:n resurssien puitteissa, mutta suunnitelmallisesti.
- Vanhus- ja vammaisneuvostojen edustajat ja/tai avustajat otetaan mukaan sekä julkisten tilojen että tie- ja katuverkon suunnitteluhankkeisiin. Lisäksi huomioidaan suunnittelun esteettömyysohjeet. Näin varmistetaan, ettei tehdä enää uutta esteellistä ympäristöä.

Kunnossapidon tehostaminen:

- Käydään urakoitsijoiden kanssa läpi talvihoidon laatuvaatimukset ja hiekoitusperiaatteet sekä niiden toteutuminen taajamien ydinkeskustojen kevyen liikenteen väylillä. Tarvittaessa tarkennetaan ohjeistusta tai määritellään erityisiä täsmähoitokohteita.

Kuva 33. Reunakivet esitetään madallettavaksi ja/tai korjattavaksi resurssien mukaan taajamien ydinkeskusta-alueilla liikkumisesteisten liikkumisen helpottamiseksi.

5.3 Pienet esteettömyystoimenpiteet

Suurin osa esteettömyyskierroksilla esiin nousseista toimenpidetarpeista sisällytettiin liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpideluetteluun, koska tarpeet koskivat pääasiassa liikenneturvallisuuksuutta. Kunnan alueella esiin nousseet muut pienet esteettömyystoimenpidetarpeet ovat seuraavat:

Toimenpide	Kustannukset
Haukiputaantien alikulkutunneli: <ul style="list-style-type: none"> - Ajosuuntien erottaminen ajoratamaalauksin. - Viherkaistojen rajaaminen reunakivellä, jolloin viherkaistojen ylikulku vaikeutuu. - Tunnelin länsipuolella olevan pyöräparkin laajentaminen. - Alikulkutunnelin itäpuolen pysäkillä aikatauluinformaatio. - Kunnossapito- ja kuivatusongelmien korjaaminen. 	100 € 1000 € 5000 € 100 € 1000 €
Välitie: <ul style="list-style-type: none"> - Välitien pohjoispuolella oleva liiketilojen edusta esitetään jäsennelläväksi esim. maalauksia ja kukkalaatikoita hyödyntäen (erottamalla ajoväylät ja kevyt liikenne selkeämmin). 	500 €
Terveyskeskuksen piha-alue: <ul style="list-style-type: none"> - Etupihalla nykyisen keltaisen viivan kohdalla oleva alue päällystetään ja toteutetaan viralliset pysäköintipaikat (2 kpl) 	2500 €
Valintatalon sivustalla sijaitseva pysäköintialue: <ul style="list-style-type: none"> - pysäköintipaikat merkitään selkeästi ja jätetään yksi vinoparkki tyhjäksi suojatieltä saapuvaa kevyttä liikennettä varten. 	500 €

Kuva 34. Haukiputaan terveyskeskuksen edustalla oleva pysäköintikieltoalue esitetään päällystettäväksi ja muutettavaksi viralliseksi pysäköintialueeksi (2 paikkaa).

6 LIIKENNEKASVATUSTYÖN KEHITTÄMINEN

6.1 Yleistä

Suunnittelun yhteydessä laadittiin kuvaus kunnan liikennekasvatustyön toimintamalliksi, liikennekasvatustyön tavoitteet hallintokunnittain, alustavia toimenpide-ehdotuksia sekä ohjeet työn käynnistämiseksi ja seuraamiseksi. **Tarkoituksena on tässä suunnitelmassa tarjota kunnalle malli ja ehdotuksia liikennekasvatustyön käynnistämiseksi sekä toimenpidesuunnittelun pohjaksi, jotta työn käynnistäminen suunnitelman valmistuttua olisi mahdollisimman helppoa.**

Työn alussa tarkistettiin jo olemassa olleen Haukiputaan liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpano. Ryhmä toimi ja kokoontui säännöllisesti suunnitelman laatimisen aikana. Liikennekasvatustyötä käsiteltiin 3.2.2010 Haukiputaan, Iin ja Yli-Iin kuntien kanssa yhdessä pidetyssä työpajatilaisuudessa, jossa käytiin läpi yhdessä kuntien liikenneturvallisuustyöryhmien ja henkilöstön kanssa liikennekasvatustyön perusteita, hallintokuntaakohtaisia liikennekasvatustyön tavoitteita sekä pohdittiin tulevien vuosien toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi keskusteltiin seudullisesta liikennekasvatuksen yhteistyöstä. Aiheita työstiin alustusten jälkeen ryhmätöinä.

6.2 Liikennekasvatustyön nykytila

Suunnittelutyön alkaessa Haukiputaalla oli olemassa liikenneturvallisuustyöryhmä. Haukipudas kuuluu Oulun seudun liikenneturvallisuustoimijahankkeeseen ja toimija on ollut Haukiputaalla mukana liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksissa vuodesta 2008 lähtien. Vuonna 2008 toteutettiin Oulun seudun liikenneturvallisuustyöryhmän kuntakerros, jolla pyrittiin aktivoimaan kuntia, joissa liikennekasvatustyö ei ollut aktiivista. Tämän kuntavierailun jälkeen Haukiputaan kuntaryhmäkin saatiin toimimaan hyvin aktiivisesti. Haukiputaan koulut ovat osallistuneet tänä vuonna Oulun seudun yhteisiin kampanjoihin "Meikä käyttää kypärää" keväällä ja "Meikä välkky" syksyllä.

Kaikkien kuntien (Haukipudas, Ii ja Yli-Ii) alueella on koulupoliisitoimintaa. Kunnille on nimetty oma koulupoliisi (Virpi Vuolteenaho), joka on vierailut säännöllisesti sekä ala- että yläkouluissa kertomassa liikenneasioista.

6.3 Liikennekasvatustyö on yhteistyötä

Yhteistyön kautta kunnan liikennekasvatustyöhön saadaan voimaa. Yhteistyötä tehdään sekä kunnan sisällä eri hallintokuntien välillä että kunnan ja muiden toimijoiden välillä.

Kodin ja vanhempien rooli erityisesti lasten ja nuorten liikennekasvatustyössä on luonnollisesti merkittävä. Liikennekasvatus on osa yleistä hyvien tapojen, kuten toisten ihmisten huomioon ottaminen ja kohteliaisuus, opettamista. Ensimmäinen malli liikenteessä käyttäytymisestä sekä myös käsitys liikenteen vaaroista saadaan kotoa, vanhemmilta tai muilta läheisiltä. Varhaisessa vaiheessa mukaan tulevat myös päivähoito ja koulu. Lapsen liikennekasvatuksesta saadaan tehokkainta kodin, päivähoiton ja koulun välisellä tiiviillä yhteistyöllä.

Viranomaiset (poliisi, palo- ja pelastusviranomaiset, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) toimivat tärkeinä kumppaneina kunnan liikennekasvatustyössä. Viranomaistehtäviin sisältyy lakisääteisesti olennaisena osana liikenneturvallisuuksen edistämiseen liittyviä tehtäviä. Poliisi sekä palo- ja pelastusviranomaiset osallistuvat usein mm. päiväkotien ja koulujen liikennekasvatustyöhön vieraillemalla laitoksissa. Heillä on siten olennainen rooli kunnan liikennekasvatustyössä.

Kunnan eri hallintokunnissa liikennekasvatustyön mahdollisuudet ovat moninaiset. Kunnan työntekijät tapaavat kuntalaisia elämän eri vaiheissa äitiysneuvolasta vanhustenhuoltoon, mikä luo hyvät edellytykset tehokkaalle ja järjestelmälliselle liikennekasvatustyölle. Kullekin ikä- ja kohderyhmälle voidaan suunnitella sopivat toimenpiteet, joita toteutetaan eri hallintokunnissa. Liikenneturvallisuuksasioiden korostaminen tulisikin omaksua osaksi jokapäiväistä työtä. Työntekijöiden lisäksi päättäjien ja kunnan johdon rooli liikennekasvatustyössä on tärkeä. Liikennekasvatustyölle ja liikenneturvallisuuksiryhmän toiminnalle tulee osoittaa resursseja ja toimivaltaa. Kunnan budjetissa tulee varautua liikennekasvatustyöstä aiheutuviin kuluihin (mm. materiaalihankinnat, koulutukset, tapahtumat, mahdolliset koululaisten kuljetukset ym.).

Liikenneturva toimii kuntien liikennekasvatustyön tukena huolehtimalla ennaltaehkäisevästä liikennevalistuksesta tiedottamalla, kampanjoimalla, tukemalla eri ikäryhmien liikennekasvatusta sekä järjestämällä koulutusta yhteistyössä alan viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Liikenneturva tarjoaa myös monipuolista materiaalia kuntien liikennekasvatustyön tueksi.

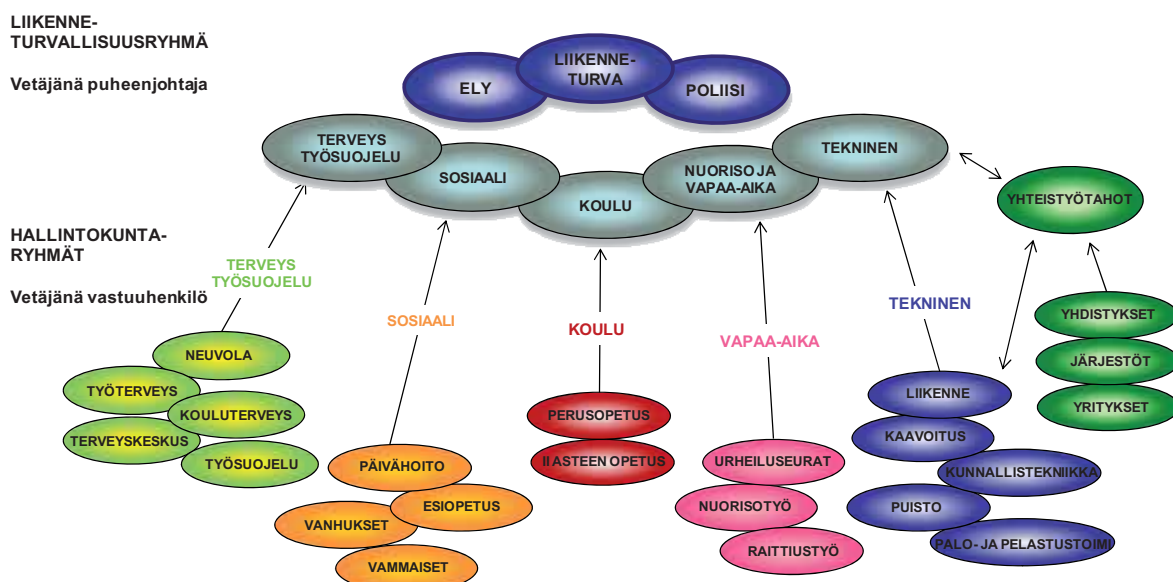
Yrityksillä on hyvät mahdollisuudet edistää liikenneturvallisuuksaatetta työpaikoilla ja esim. tukemalla työntekijöiden turvavälineiden käyttöä tai laatimalla yritysکوhtainen liikenneturvallisuuksuunnitelma, jolle on olemassa Liikenneturvan toimesta laadittu malli. Yrityksen saama hyöty liikenneturvaturmien ehkäisytyössä konkretisoituu erityisesti lyhentyvinä työkyvyttömyysaikoina ja säästöinä työterveyshuollossa. Lisäksi liikenneturvallisuuksasioiden huomioon ottaminen nostaa yrityksen imagoa. Yritysten kautta tehtävällä liikennekasvatustyöllä olisi mahdollista tavoittaa helposti suuri joukko aktiivi-ikäisiä työssäkäyviä kuntalaisia.

Aktiiviset yhdistykset ja järjestöt ovat erinomaisia yhteistyökumppaneita kunnan liikennekasvatustyössä. Järjestöjen ja yhdistysten kautta voidaan tavoittaa erilaisia käyttäjäryhmiä (lapset, nuoret, vanhukset jne.) ja tuoda liikenneturvallisuuksuuden edistäminen osaksi järjestön toimintaa. Potentiaalisten järjestöjen kartoittaminen kunnassa on yleensä melko helppoa ja yhteistyötä on tehty usein jo aikaisemmin muiden asioiden puitteissa.

6.4 Liikenneturvallisuustyöryhmä ja ryhmän toimintamalli

Kunnan liikennekasvatustyötä ohjataan ja seurataan liikenneturvallisuustyöryhmissä. Jo olemassa olleen ryhmän kokoonpanosta tarkistettiin, että kaikista hallintokunnista on edustaja tai edustajia, jotka vastaavat liikennekasvatustyön organisoinnista omissa hallintokunnissaan. Hallintokuntiin muodostetaan omat alaryhmät, jotka kokoontuvat itsenäisesti tarvittaessa liikennekasvatustyön toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa. Lisäksi esimerkiksi kouluilla voi olla omat liikenneturvallisuusryhmät, joissa suunnitellaan ja koordinoidaan koulun sisäistä liikenneturvallisuustyötä.

Ryhmän kokoonpano tarkistetaan tarvittaessa vuosittain. Kunnan edustajien lisäksi ryhmien kokouksiin kutsutaan säännöllisesti Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, Liikenneturvan, Poliisin sekä muiden yhteistyökumppaneiden edustajat. (Kuva 35)

Kuva 35. Kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä.

Työn aikana toimineen liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpano:

Haukiputaan liikenneturvallisuustyöryhmä:	Yhteistyökumppanit:
Seija Länden, sivistyspalvelut (pj)	Eero Kalmakoski/Rainer Kinisjärvi, Liikenneturva
Markku Karppinen, sivistyspalvelut	Tarja Jääskeläinen, Pohjois-Pohjanmaan ELY
Seppo Kuoppala, tekniset palvelut	Leo Oja, Pohjois-Pohjanmaan ELY
Jukka Sipilä, tekniset palvelut	Virpi Vuolteenaho, koulupoliisi
Janne Vierelä, maankäyttö	Yrjö Kropsu, Poliisi
Elina Nisula, päivähoito	
Kirsti Lehtinen, keskushallinto (siht.)	

Liikennekasvatustyö on yhteistyötä (Kuva: Liikenneturva)

Kunnan työryhmän toimintaa ohjaa puheenjohtaja, joka on nimetty ryhmän kokoonpanon tarkistamisen yhteydessä.

Puheenjohtaja:

- vastaa ryhmän koollekutsumisesta ja kokousten järjestämisestä
- välittää tietoa hallintokuntien vastuuhenkilöille sekä sidosryhmille (työryhmän jäsenet) ja
- vastaa ryhmän toiminnan tiedottamisesta sekä sisäisesti että ulkoisesti.

Liikenneturvallisuuksuustyöryhmän jäsenet toimivat oman hallintokuntansa tai organisaationsa edustajina ja välittävät tietoa ryhmässä käsitellyistä ja päätetyistä asioista omassa hallintokunnassa tai organisaatiossa. Hallintokunta-kohtaisesti kokoonnutaan käsittelemään kyseisen sektorin asioita työryhmän edustajan johdolla. Ryhmä kokoontuu esimerkiksi kaksi kertaa vuodessa, tarvittaessa useamminkin.

Ryhmän tehtävät ovat:

- Liikenneturvallisuuks- ja kasvatustyön suunnittelu ja vastuun jakaminen hallintokunnille.
- Liikennekasvatustyön toimenpiteiden toteutumisen seuranta.
- Toimintasuunnitelmien ylläpito ja päivitys tarpeen mukaan.
- Liikenneturvallisuuksustilanteen seuranta (mm. liikenneonnettomuudet ja liikenneilmapiiri).
- Ajankohtaisten liikenneturvallisuuksuasiodien käsittely (mm. aloitteet).
- Liikenneturvallisuuksuasioista tiedottaminen.
- Tavoitteiden tarkistaminen 2-3 vuoden välein.
- Mahdollisen liikenneturvallisuuksusteeman valinta.

Liikenneturvallisuustyöryhmän säännöllinen kokoontuminen on olennaista liikennekasvatustyön koordinoinnin ja järjestelmällisyyden kannalta. Kokouksissa saadaan käsitys liikennekasvatustyön kokonaistilanteesta kunnassa seuraamalla suunnitelmien toteutumista ja keskustelemalla ajankohtaisista asioista. Kokoontuminen on välttämätöntä myös sovittaessa eri toimijoiden yhteisten toimenpiteiden käytännön toteutustavoista. Suunnitelmatyön aikana toimineen ryhmän toimintaa olisikin luonteva jatkaa aktiivisesti heti suunnitelman valmistumisen jälkeen.

Toimenpide-ehdotus kunnan liikenneturvallisuustyöhön:

Järjestetään vuosittain loka-marraskuussa kunnan liikenneturvallisuuden kokonaisvaltainen kehittämiskeskustelu, johon kutsutaan mukaan edustajat kunnan eri hallintokunnista (liikenneturvallisuustyöryhmä), Liikenneturva, Poliisi, ELY:n edustajat, liikenneturvallisuustoimija sekä muut mahdolliset yhteistyökumppanit. Kehityskeskustelussa voidaan käsitellä mm. seuraavia asioita:

- Kunnan liikenneturvallisuustilanne
- Liikennenympäristön ajankohtaiset sekä tulevat toimenpidetarpeet ja rahoitus
- Hallintokuntien liikennekasvatustyön tilanne ja tulevat toimenpiteet (läpikäynti hallintokunnittain)
- Liikenneturvan materiaali- ja koulutustarjonta
- Liikenneturvallisuustoimijan tuki
- Koulupoliisitoiminta.

Tilaisuudessa kunnan liikenneturvallisuusasiat käsitellään kokonaisvaltaisesti kerran vuodessa ja hallintokunnat saavat tietoa sekä materiaalia omaan sisäiseen liikennekasvatustyöhönsä.

6.5 Seudullinen liikennekasvatustyö

Liikennekasvatustyössä tehdään seutuyhteistyötä Oulun seudulla, johon Haukiputaan kunta kuuluu. li ja Yli-li kuuluvat eri seutukuntaan, jossa yhteistyöpohjaa ei samaan tapaan ole olemassa eikä seudun kuntien yhteistyö ole luontevaa. Jatkossa li ja Yli-li kutsutaan mukaan Oulun seudun seudullisiin kokoontumisiin ja tapahtumiin. Seudullisen liikennekasvatustyön koordinoitivastuu on liikenneturvallisuustoimijalla. Myös Liikenneturva on vahvasti mukana toiminnassa. Seudullisesti voidaan järjestää esimerkiksi tiedonvaihtoa, tapahtumia, koulutuksia ja seminaareja nykyiseen tapaan. Pääpaino suunnitelman valmistuessa on kuitenkin kuntakohtaisen liikennekasvatustyön käynnistämässä.

6.6 Hallintokuntien liikennekasvatustyön tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset

6.6.1 Tekninen toimi

Teknisen toimen liikennekasvatustyön tavoitteet:

- Tehdään jatkuvaa ja suunnitelmallista liikenneturvallisuuustyötä osana teknisiä palveluja ja osallistutaan liikenneturvallisuuustyöryhmän toimintaan.
- Hillitään ylinopeuksia tukemalla nopeusrajoituksia rakenteellisin keinoin.
- Parannetaan lähiliikkumisympäristöjen turvallisuutta toteuttamalla esteettömyystoimenpiteitä ja huomioimalla esteettömyys suunnittelussa.
- Parannetaan koulureittien ja koulujen lähiympäristöjen turvallisuutta yhteistyössä koulujen ja koulutoimen kanssa toteuttamalla liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä.
- Kytetään maankäytön suunnittelu nykyistä tiiviimmin mukaan liikenneturvallisuuustyöhön.
- Kannustetaan yrityksiä mukaan liikenneturvallisuuustyöhön.

Esteettömyyden huomioiminen liikenneympäristön ratkaisussa on yksi teknisen toimen liikenneturvallisuuustavoitteista.

Ehdotuksia teknisen toimen lähivuosisien toimenpiteiksi:

Liikenneympäristön suunnittelu, ylläpito ja rakentaminen

- Liikenneturvallisuus ja esteettömyys otetaan huomioon fyysisen liikenneympäristön suunnittelussa seuraavin toimenpitein:
 - o Nimetään kuntiin esteettömyysvastaavat.
 - o Otetaan vanhus- ja vammaisneuvostot mukaan julkisten tilojen ja katujen suunnitteluhankkeisiin.
 - o Suoritetaan suunnitelmien ja kaavojen liikenneturvallisuuustarkastukset.
 - o Lisätään liikenteen ja maankäytön suunnittelun yhteistyötä.
- Toteutetaan liikenneturvallisuuksuunnitelmassa esitettyjä liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä suunnitelman mukaisesti.
- Tehostetaan kunnossapitoa ja liukkaudentorjuntaa erityisesti esteettömyyskierroksella esiin nousseissa kohteissa ja taajamien pääreiteillä sekä linja-autopysäkeillä.

Tiedottaminen

- Tiedotetaan asukkaille toteutetuista toimenpiteistä, tulevista katutöistä ym. muutoksista liikenneympäristössä. Tehostetaan erityisesti internetin kautta tiedottamista.

Henkilökunnan koulutus

- Pidetään yllä teknisen toimen henkilökunnan liikenneturvallisuuksosaamista koulutusten avulla.
- Maastotöitä ja mittauksia tekevillä on voimassa Tieturva-koulutus.

6.6.2 Koulutoimi

Koulutoimen liikennekasvatustyön tavoitteet:

- Tehdään jatkuvaa ja suunnitelmallista liikenneturvallisuuustyötä osana opetussuunnitelmaa ja osallistutaan liikenneturvallisuuustyöryhmän toimintaan.
- Parannetaan koulureittien ja koulujen lähiympäristöjen turvallisuutta yhteistyössä teknisen toimen kanssa.
- Kannustetaan kouluja omien liikenneturvallisuuksuunnitelmien laadintaan.
- Tehostetaan vanhempiin kohdistuvaa valistustyötä lisäämällä yhteistyötä ja vuorovaikutusta vanhempien kanssa.
- Lisätään yhteistyötä poliisin ja Liikenneturvan kanssa.
- Lisätään opettajien liikenneturvallisuukskoulutusta.
- Lisätään turvavälineiden, erityisesti pyöräilykypärien ja heijastimien käyttöä.

Turvavälineiden käytön lisääminen on yksi koulutoimen tärkeistä tavoitteista.

Ehdotuksia koulutoimen lähivuosien toimenpiteiksi:

Oppilaat

- Järjestetään Fillarimestari-aluekilpailu syksyllä 2010.
- Pyritään toteuttamaan poliisivierailu joka luokka-asteella.
- Järjestetään pyöräilykypäremtempaus.
- Pyritään saamaan kypärät oppilaille lahjoituksena.
- Järjestetään Tuunaa kypärä –kilpailu.
- Järjestetään luokkien välinen kilpailu kypärän käytössä, parhaat palkitaan.
- Järjestetään mahdollisuus suorittaa pyöräilijän ajokortti alaluokilla (0-2-luokat).
- Järjestetään heijastintempauksia heijastimen käytön lisäämiseksi.
- Järjestetään teemapäivät liikenteestä, yhteistyökumppaneina Liikenneturva ja poliisi.

Koulukuljetukset ja koululaiskuljettajat

- Uusitaan koulukuljetusopas ja suunnataan oppaan sisältö nykyistä enemmän myös vanhempien suuntaan.
- Parannetaan tiedonkulkua koulukuljetusten hoitajien ja koulutoimen välillä järjestämällä liikennöitsijöille keskustelutilaisuus, jossa painotetaan tiedonvaihdon tärkeyttä ja sovitaan tiedottamisen pelisäännöistä. Samalla painotetaan kuljettajien roolia liikennekasvattajana.

Opettajat

- Järjestetään (esimerkiksi alueellinen) Veso-koulutus opettajille, mukaan kutsutaan liikennöitsijät ja koulutus hankitaan Liikenneturvasta.
- Kannustetaan opettajia perehtymään Liikenneturvan internet-aineistoihin ja materiaaleihin.

Vanhemmat

- Tehostetaan vanhempiin kohdistuvaa valistusta lisäämällä yhteistyötä.
- Painotetaan vanhempainilloissa liikenneturvallisuuksasioita ja esimerkkinä olemista sekä yhteisen linjan tärkeyttä kodin ja koulun välillä liikennekasvatusasioissa.

Koulut

- Perustetaan kouluihin omat liikenneturvallisuusryhmät.
- Laaditaan kouluille liikenneturvallisuuksuunnitelma. Suunnitelmien sisältö suunnitellaan koulukohtaisesti ja painotetaan paikallisesti tärkeinä pidettäviä asioita. Hyödynnetään Liikenneturvan Koulun liikenneturvallisuuksuunnitelma –aineistoa sekä tarvittaessa asiantuntija-apua. Otetaan oppilaat mukaan suunnitelman laadintaan.
- Jatketaan liikenneturvallisuuksuunnitelman laadinnan yhteydessä aloitettua koulujen piha-alueiden suunnittelua yhdessä teknisen toimen kanssa.

Haukiputaan Kellon koulun alustavat toimenpide-ehdotukset

- Suunnitellaan liikennekasvatus 1-6 -luokilla toiminnalliseksi – toiminta on kokemusperäistä herättämistä ja asennekasvatusta.
- Laaditaan koulukohtainen liikennekasvatussuunnitelma.
- Suunnitellaan toiminta jatkuvaksi, jolloin siitä kehittyy luonteva toimintatapa koulun arkeen. Tämä tarkoittaa käytännössä selkeiden tavoitteiden asettamista eri luokille sekä helposti toteutettavien sisältöjen suunnittelemista eri luokille.
- Jaetaan toteutettu suunnitelma esiopetuksen puolelle ja Kiviniemeen.
- Vanhempien kanssa yhteistyö kohdennetaan esikoululaisten, ekaluokkalaisten ja neljäs-luokkalaisten vanhemmille (Liikenneturva kumppanina).
- Oppilaiden kanssa koulun ympäristössä liikuttaessa opettajille jaetaan huomioliivit ja kehitetään liikenteen pysäyttämistä varten käytäntö ja/tai väline.

6.6.3 Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimen liikennekasvatustyön tavoitteet:

- Tehdään jatkuvaa ja suunnitelmallista liikenneturvallisuuksuustyötä osana sosiaali- ja terveystoimen yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa ja osallistutaan liikenneturvallisuuksuustyöryhmän toimintaan.
- Edistetään iäkkäiden omatoimista ja turvallista liikkumista.
- Lisätään turvavälineiden, erityisesti pyöräilykypärien, heijastimien ja liukuesteiden käyttöä.

Sosiaali- ja terveystoimen kautta tavoitetaan lapsia, aikuisia ja vanhuksia.

Ehdotuksia sosiaali- ja terveystoimen lähivuosien toimenpiteiksi:
<p>Päivähoito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Päivähoidon henkilöstö tutustuu ja perehtyy Liikenneturvan internetsivustoon "Liikenneturvallisuuksuunnitelma päivähoitossa" ja ottaa käyttöön valmiit toimintamallit ja materiaalit. - Järjestetään liikenneaiheisia leikkejä, lauluja, satuja, tehtäviä ja askarteluja Liikenneturvan aineistoja hyödyntäen. - Järjestetään vanhemmille teemailta, jossa käydään yhdessä läpi esim. turvalaitteiden käyttöä käytännössä, tarkastellaan päiväkodin/perhepäivähoidon ympäristöä liikenneturvallisuuksuuden kannalta sekä keskustellaan koko perheen turvallisesta liikkumisesta (vanhempien malli). - Osallistutaan tapahtumiin ja kampanjoihin (mm. Turvaa tenaville –tapahtuma). - Tehdään vanhempien turvavälineiden käytön seuranta. - Jaetaan vanhemmille liikenneturvallisuuksuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
<p>Neuvolat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neuvoloissa 4-5 -vuotistarkastusten yhteydessä jaetaan Liikenneturvan Kulkunen-kirja vanhemmille. - Neuvolakäynneillä kerrotaan turvavyön käytöstä raskauden aikana ja lapsen turvallisesta kuljetamisesta eri ikävaiheissa autossa ja polkupyörässä. Kerrotaan vanhemmille myös turvavälineiden käytöstä ja malliesimerkinä toimimisesta. - Hoitaja kehottaa vanhempia käyttämään Liikenneturvan Turvapupu.net -sivustoa lasten kasvatuksessa. - Pidetään esillä liikenneturvallisuuksuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
<p>Aikuisväestö lääkärin ja terveydenhoitajan vastaanotoilla (terveyskeskukset)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kerrotaan alkoholin ja lääkkeiden käytön vaikutuksesta turvalliseen liikkumiseen. Käydään keskustelua hoitokontaktien yhteydessä. - Tehdään lakisääteinen ajokyvyn arviointi lääkärin toimesta tai poliisin läheteestä. - Opastetaan ja motivoidaan asiakkaita turvalaitteiden (heijastin, pyöräilykypärä, liukuusteet) käyttöön. - Pidetään esillä liikenneturvallisuuksuuteen liittyvää aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä. - Sovitaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa riittävästä hiekoituksesta piha-alueella ja informoidaan mahdollisista puutteista kunnossapidossa. - Pidetään sisätilat siistinä ja turvallisina.
<p>Työterveyshuolto</p> <ul style="list-style-type: none"> - Terveystarkastusten yhteydessä ja vastaanottotilanteissa huomioidaan liikenneturvallisuuksuus työntekijöiden vastaanotolla kävijöiden kanssa. Kohderyhmänä ovat erityisesti <ul style="list-style-type: none"> o vuorotyöläiset (väsyneenä liikkuminen) o työkseen liikenteessä ajavat (väsymys, kiire) o hoitoon ohjatut (alkoholin suurkuluttajat) ja o asiakkaat, joilla ajokyvyn vaikuttava lääkitys. - Kaikkia työterveyshuollon asiakkaita motivoidaan turvavälineiden käyttöön sekä työmatkoilla että vapaa-aikana. - Pidetään esillä liikenneturvallisuuksuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
<p>Vanhustyö, kotipalvelu, palvelukeskukset ja vammaistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opastetaan turvavälineiden ja turvallisten jalkineiden käyttöön sekä liikkumiseen pimeällä ja liukkaalla kelillä. - Varmistetaan, että iäkkäillä on asianmukaiset liikkumisen apuvälineet käytössään. - Tarkkaillaan piha-alueiden hiekoituksen ja muiden järjestelyiden riittävyttä ja ilmoitetaan tarvittaessa alueiden huollosta vastaavalle. - Järjestetään yhteistyössä poliisin ja Liikenneturvan kanssa tietoiskuja sairauden, lääkityksen ja iän vaikutuksesta ajokyvyn. - Hyvän lihaskunnon ja tasapainon ylläpitämiseksi rohkaistaan ja aktivoidaan ikääntyneitä liikkumaan. Ohjataan lihasvoiman vahvistamiseen kotiloissa ja kannustetaan osallistumista liikuntaryhmiin. - Laitoshoidossa huomioidaan esteettömyys sisätiloissa ja ulkona; varmistetaan, että käytössä ovat toimivat luiskat, asiakkailla asianmukaiset jalkineet ja apuvälineet ulkona liikkuaan ja että ulkona on riittävä määrä istuimia. Opastetaan myös omaisia. - Toteutetaan vanhusten vaaranpaikkakartoituksia yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa, hyödynnetään Liikenneturvan valmiita materiaaleja ja tarvittaessa asiantuntija-apua.
<p>Sosiaali- ja terveystoimen henkilökunta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ylläpidetään henkilöstön liikenneturvallisuuksutietoutta järjestämällä säännöllistä koulutusta. Yhteistyökumppanina Liikenneturva. - Kannustetaan työkseen liikkuvia (mm. kotipalveluhoitajat) turvavälineiden käyttöön ja avustetaan mahdollisuuksien mukaan niiden hankinnassa.

6.6.4 Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi

Nuoriso- ja vapaa-aikatoimen liikennekasvatustyön tavoitteet:

- Tehdään jatkuvaa ja suunnitelmallista liikenneturvallisuustyötä osana nuoriso- ja vapaa-aikapalveluja ja osallistutaan liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan.
- Kannustetaan järjestöjä ja yhteisöjä mukaan liikenneturvallisuustyöhön.
- Pyritään vaikuttamaan nuorten riskikäyttäytymiseen liikenteessä kertomalla mm. ylinopeuksien ja rattijuopumuksen seurauksista.
- Lisätään turvavälineiden, erityisesti pyöräilykypärien ja heijastimien käyttöä.

Mopoilu on osa monen nuoren elämää.

Ehdotuksia nuoriso- ja vapaa-aikatoimen lähivuosien toimenpiteiksi:

Nuorisotilatoiminta

- Keskustellaan nuorten kanssa liikenneasenteista, ylinopeuksien ja onnettomuuksien seurauksista.
- Keskustellaan ja tiedotetaan turvavälineiden käytöstä ja suojavaikutuksesta (kypärät, turvavyöt, heijastimet).
- Järjestetään tietoisuusmopoilijoille, aiheena mm. turvallinen mopoilu, virittämisen seuraukset (yhteistyö poliisin kanssa), kypärän käyttö ja kiinnitys.
- Järjestetään tietoisuuskampanioita liikenteestä ja päihteistä.
- Pidetään esillä liikenneturvallisuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.

Matkat ja retket

- Tehdään tilannekohtaista asennekasvatusta yhdessä liikuttaessa.
- Edellytetään turvavälineiden käyttöä ja asiallista liikennekäyttäytymistä matkoilla ja retkillä.

Urheiluseurat ja järjestöt

- Pyydetään urheiluseurojen ja -järjestöjen edustajia mukaan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan.
- Kannustetaan seuroja sopimaan mm. pyöräilykypärän käytöstä harrastusmatkoilla.
- Järjestetään turvavälinekampanioita yhdessä seurojen kanssa jäsenille.
- Tiedotetaan seuroja liikenneturvallisuusasioista hyödyntämällä mm. Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.

Liikuntapaikat ja ulkoilureitit

- Suunnitellaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa latu- ja kelkkareittien teiden ylitykset ja taajama-ajot turvallisiksi (harkittu reititys ja hyvät opasteet).
- Varmistetaan turvalliset liikenne- ja pysäköintijärjestelyt liikuntapaikoilla ja tapahtumien yhteydessä.

Nuoriso- ja vapaa-aikatoimen henkilöstö

- Tutustutaan ja otetaan käyttöön Liikenneturvan internet-sivuilla oleva nuoriso- ja vapaa-aikatoimen toimintoihin soveltuva laaja materiaali ja aineistot.
- Huolehditaan henkilöstön liikenneturvallisuustietämyksen ylläpitämisestä järjestämällä koulutuksia. Yhteistyökumppanina on Liikenneturva.

6.6.5 Keskushallinto ja työsuojelu

Keskushallinnon ja työsuojelun liikennekasvatustyön tavoitteet:

- Tehdään jatkuvaa ja suunnitelmallista liikenneturvallisuustyötä osana työsuojelutyötä ja osallistutaan liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan.
- Lisätään työmatkaliikenteen turvallisuutta mm. kannustamalla kunnan työntekijöitä turvavälineiden, erityisesti pyöräilykypärien ja heijastimien käyttöön sekä turvalliseen ajotapaan.
- Osoitetaan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmälle riittävät resurssit toimia.
- Lisätään kuntien henkilöstön ja liikenneturvallisuustyöryhmän liikenneturvallisuustietämystä järjestämällä koulutustilaisuuksia.

Työikäiset ovat suuri liikkujaryhmä, minkä vuoksi liikennekasvatustyö tulisikin olla osa työsuojelutoimintaa.

Ehdotuksia keskushallinnon ja työsuojelun lähivuosien toimenpiteiksi:

Työsuojelutoiminta

- Liitetään työmatkaliikenteen turvallisuus osaksi työsuojelutoimintaa.
- Seurataan työmatkatapaturmia ja käydään ne säännöllisesti läpi yhdessä henkilöstön kanssa. Keskustellaan, kuinka tapaturmat olisi mahdollisesti voitu estää.
- Seurataan sattuneiden tapaturmien lisäksi myös läheltä piti –tilanteita kannustamalla työntekijöitä kertomaan työmatkalla sattuneista tilanteista (laaditaan esim. yksinkertainen ilmoituslomake läheltä piti -tilanteesta). Käydään tapaturmien yhteydessä läpi myös läheltä piti –tilanteet ja keskustellaan toimenpiteistä niiden välttämiseksi.
- Järjestetään kampanjoita tai kilpailuja turvavälineiden käytön lisäämiseksi.
- Sovitaan työntekijöiden kanssa, että työssä polkupyörällä liikuttaessa käytetään kypärää ja jalan kulkiessa heijastinta.
- Tehdään henkilöstön työmatkojen vaaranpaikkakartoitus ja käydään tulokset läpi henkilökunnan kanssa ja sovitaan toimenpiteistä, joilla voidaan lisätä työmatkaliikkumisen turvallisuutta. Hyödynnetään Liikenneturvan internet-sivustolla olevaa valmista aineistoa kartoituksen laadinnassa.

Keskushallinto

- Järjestetään koko henkilökunnan räätälöityjä koulutus- ja teematilaisuuksia, yhteistyökumppaneiksi pyydetään poliisia ja Liikenneturvaa sekä mahdollisesti muita asiantuntijatahoja.
- Järjestetään liikenneturvallisuuksuustyöryhmälle koulutustilaisuuksia liikenneturvallisuuksutietämyksen ylläpitämiseksi, yhteistyötahoina poliisi, Liikenneturva sekä muut asiantuntijat.
- Tuetaan mahdollisuuksien mukaan työntekijöiden turvavälineiden hankintaa (esim. hands free-laitteet, pyöräilykypärät, heijastinliivit, liukusteet).
- Tiedotetaan kunnan kesäasukkaita turvallisesta loma- ja vapaa-ajan liikkumisesta, kuten turvavälineistä, promillerajoista tiellä ja vesillä, perävaunun kuormaamisesta jne. Hyödynnetään tiedottamisessa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
- Tiedotetaan säännöllisesti kunnan internet-sivuilla ajankohtaisista liikenneturvallisuuksusasioista. Tiedottamisessa voidaan hyödyntää liikenneturvan Viikon vinkki -aineistoa.
- Varaudutaan kunnan budjetissa liikenneturvallisuuksuustyöstä aiheutuviin kuluihin.

6.7 Yhteistyökumppanit

Liikenneturva

Liikenneturva toimii kuntien liikennekasvatustyön tukena huolehtimalla ennaltaehkäisevästä liikennevalistuksesta tiedottamalla, kampanjoimalla, tukemalla eri ikäryhmien liikennekasvatusta sekä järjestämällä koulutusta yhteistyössä alan viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Liikenneturvan tarjoamia koulutuspalveluja ja materiaaleja esiteltiin liikenneturvallisuuksuustyöryhmille suunnittelutyön aikana. Materiaali on vapaasti käytettävissä internet-sivustolla www.liikenneturva.fi (lähde tulee kuitenkin mainita materiaalia käytettäessä). Liikenneturvan keskeisistä aineistoista on esitetty yhteenveto liitteessä 3.

Yhteyshenkilöt Rainer Kinisjärvi ja Eero Kalmakoski

Poliisi

Poliisilla on lakiin perustuva velvollisuus huolehtia kansalaisten liikenneturvallisuuksudesta. Poliisi keskittyy omassa työssään nopeusvalvontaan, päihteiden ja turvalaitteiden käytön valvontaan sekä riskikuljettajiin. Poliisin tehtävänä on puuttua myös muuhun liikennesääntöjen vastaiseen käyttäytymiseen.

Liikenneturvallisuuksuustyötä tekevät sekä paikallispoliisi että liikkuva poliisi. Paikallispoliisi valvoo liikennettä pääasiassa taajamissa ja liikkuva poliisi ensisijaisesti pääteillä. Liikkuva poliisi huolehtii myös EY-säädöksiin perustuvasta erityisosaamista ja -kalustoa vaativasta raskaan liikenteen valvonnasta.

Poliisi osallistuu tiiviisti liikenneturvallisuuksuyhteistyöhön kuntien kanssa. Yhteistyöllä on jo entuudestaan perinteitä, joita tullaan jatkamaan. Poliisin toimenpiteitä liikenneturvallisuuksuden edistämiseksi ovat mm. valvonta ja tiedotus sekä vierailut kouluissa, vanhempainilloissa ja hoitolaitoksissa. Kouluilla on oma koulupoliisi, joka vastaa yhteistyöstä koulujen kanssa. Toimintaa pidetään hyvänä ja sitä tullaan jatkamaan.

Yhteyshenkilö koulupoliisi Virpi Vuolteenaho

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)

Pohjois-Pohjanmaan ELY:n edustaja osallistuu kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksiin tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. ELY:n rooli on suurin liikenneympäristön suunnittelussa, kunnossapidossa sekä rakentamisessa ja yhteistyötä teknisen toimen kanssa tehdään jatkuvasti.

Yhteyshenkilöt Tarja Jääskeläinen ja Leo Oja.

6.8 Liikennekasvatustyön kehittämispolku ja ensimmäiset askeleet

Liikenneturvallisuussuunnitelman valmistuessa on tärkeää tiedottaa siitä laajasti eri hallintokunnissa sekä luottamusmiehille, yhteistyökumppaneille ja tiedotusvälineille. Esimerkiksi koulutoimen suunnitelmaa suositellaan esiteltäväksi mm. vanhempainilloissa. Samalla tulisi korostaa jaettua vastuuta ja yhteistyötä (vanhemmat ja koulut) lasten liikennekasvatuksessa. Samaan tapaan olisi suositeltavaa esitellä suunnitelmaa mm. yrityksille ja järjestöille. Samalla tulisi kertoa näiden yhteistyökumppaneiden mahdollisuuksista tehdä liikennekasvatustyötä ja pyytää heitä mukaan liikenneturvallisuustyöryhmien toimintaan. Tiedottamista voidaan tehdä esimerkiksi tiedotusvälineiden kautta tai erikseen järjestetyissä tilaisuuksissa. Tiedottamista tiedotusvälineille ja liikenneturvallisuusaiheisten lehtijuttujen kirjoittamista suositellaan tehtäväksi jatkuvasti mm. erilaisia toimenpiteitä toteutettaessa.

Valmis liikenneturvallisuussuunnitelma toimii liikennekasvatustyön alustavana toimintasuunnitelmana ja ohjaavana työkaluna. Suunnitelman valmistumisen jälkeen aloitetaan liikenneturvallisuustyöryhmien toiminta kunnassa ja perustetaan hallintokunta-kohtaiset alaryhmät. Hallintokunta-kohtaisissa alaryhmissä käydään läpi suunnitelmassa esitetyt liikennekasvatustyön toimenpide-ehdotukset ja sovitaan jokapäiväiseen työhön sisällytettävistä toimenpiteistä. Lisäksi ajoitetaan myös muut toimenpiteet ja sovitaan järjestely- ja toteuttamisvastuut. Suunnitelmassa esitettyä toimenpidelistausta ylläpidetään sähköisenä, jolloin siihen voidaan kirjata toimenpiteiden ajoitus ja toteuttamisvastuut sekä lisätä tarpeen mukaan uusia toimenpiteitä. Hallintokunnan vastuuhenkilö (liikenneturvallisuustyöryhmän jäsen) kokoaa hallintokunnan toiminnasta yhteenvedon ja esittää sen kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän kokoontumisissa. Useiden hallintokuntien yhteistyössä toteutettavia toimenpiteitä sekä koko kunnan henkilöstöä koskevat toimenpiteet käsitellään kunnan liikenneturvallisuustyöryhmässä. Sekä kunnan ryhmän että hallintokunta-kohtaisten alaryhmien kokoontumisia jatketaan säännöllisesti. Liikennekasvatustyön ja liikenneturvallisuustilanteen seurannasta sekä raportoinnista ja seurannassa käytettävistä mittareista on kerrottu enemmän luvussa 7.

Liikenneturvallisuussuunnitelma toimii ohjaavana työkaluna kunnan liikennekasvatustyössä. Suunnitelman valmistuessa tärkeää on

- tiedottaa suunnitelmasta laajasti kunnan sisällä
- jatkaa kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaa
- perustaa hallintokunta-kohtaiset alaryhmät, joissa käydään läpi suunnitelmassa esitettyjä toimenpide-ehdotuksia ja -malleja
- aloittaa valittujen toimenpiteiden jatkosuunnittelu.

Näin suunnitelmallinen liikennekasvatustyö saadaan tehokkaasti käyntiin.

6.9 Työnantajat

Yritysten saaminen mukaan liikennekasvatustyöhön olisi tärkeää työn vaikutavuuden parantamiseksi. Yritysten kautta olisi mahdollista saada parhaimmillaan suuri joukko työmatkaliikkuja liikennekasvatustyön piiriin.

Työpaikoilla ei vielä tehdä juurikaan liikennekasvatustyötä. Työmatkatapaturmat tulevat useimmiten työnantajan tietoon, mikäli niitä sattuu. Työntekijöitä voidaan kannustaa turvalliseen työmatkaliikkumiseen monin eri tavoin, esimerkiksi tiedottamalla ajankohtaisista liikenneturvallisuuksasioista tai järjestämällä kampanjoita turvavälineiden käyttöön liittyen. Turvallisen liikkumisen hyödyt konkretisoituvat työnantajalle säästöinä työterveyshuollon kustannuksissa sekä vähenevinä sairauslomina. Mikäli työntekijät oppivat turvalliseen liikkumiseen työmatkoilla, heijastuu käyttäytyminen usein myös vapaa-ajan liikkumiseen.

Ehdotuksia työpaikkojen liikennekasvatustyön toimenpiteiksi:
<p>Turvavälineiden käytön tukeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kampanjointi ja kilpailut turvavälineiden käytön edistämiseksi: esimerkiksi kaikki tietyn kuukauden aikana työmatkansa pyöräilevät ja kypärää käyttäneet voivat osallistua kilpailuun. - Turvavälineiden hankinnan tukeminen: työnantaja voi hankkia työntekijöilleen heijastimia, liukuesteita, pyöräilykypärän tai hands free –laitteet tai tukea hankintaa muulla tavalla. Työasiointimatkoilla pyöräileville voidaan hankkia kypärät.
<p>Työmatkojen turvallisuuden parantaminen ja vaaranpaikkojen havaitseminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työntekijöiden kannustaminen työmatkatapaturmien lisäksi myös läheltä piti - tilanteiden ilmoittamiseen: laaditaan yksinkertainen lomakepohja läheltä piti - tilanteen raportointia varten ja kannustetaan työntekijöitä kertomaan työmatkoilla sattuneista tilanteista. Kaavakkeen täyttäneiden kesken voidaan esimerkiksi arpoa säännöllisesti jokin pieni palkinto. Käydään tilanteet läpi yhdessä henkilöstön kanssa ja keskustellaan, kuinka tilanteita voitaisiin välttää. - Työmatkaliikenteen vaaranpaikkakartoitukset: toteutetaan työmatkaliikenteen vaaranpaikkakartoitus, johon on olemassa Liikenneturvan lomakepohjat ja malli. Kartoituksen perusteella laaditaan yhteisiä ohjeita ja pelisääntöjä työmatkojen turvallisuuden parantamiseksi.
<p>Tiedottaminen ja henkilöstön koulutus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Järjestetään henkilöstölle asiantuntijaluentoja esimerkiksi turvavälineiden käytön hyödyistä, ajonopeuden vaikutuksista jarrutusmatkoihin ja ajoneuvon hallintaan, onnettomuuksien seurauksista jne. - Tiedotetaan jatkuvasti ajankohtaisista liikenneturvallisuuksasioista: keväisin kypärän käyttö, talvella liukuesteet, pimeällä heijastin jne. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan valmiita tietolehtiä.

7 JATKOTOIMENPITEET

7.1 Suunnitelman käsittely

Liikenneturvallisuussuunnitelma esitetään käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi toimenpiteitä ohjaavana suunnitelmana kunnan päättävissä elimissä.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa suunnitelma esitetään käsiteltäväksi johtoryhmässä sekä otettavaksi aluevastaavan ja ohjelmointiryhmän apuvälineeksi jatkotoimien suunnittelussa.

Kokonaisvaltainen, järjestelmällinen liikenneturvallisuustyö voi toimia tehokkaasti vain, mikäli kunnassa on työn lähtökohtana yhteinen tahtotila liikenneturvallisuustyön kehittämisestä. Tämän vuoksi erityisen tärkeää on päättäjien sitoutuminen suunnitelman toteuttamiseen, mikä tuleekin suunnitelman hyväksymisen yhteydessä varmistaa. Käytännössä sitoutuminen tarkoittaa riittävien resurssien ja rahavarojen osoittamista liikenneturvallisuustyön toteuttamiseen.

7.2 Jatkosuunnittelu

Esitetyistä toimenpiteistä erityisesti liikenteen ohjaustoimenpiteet voidaan toteuttaa tämän suunnitelman esitysten perusteella. Osa toimenpiteistä vaatii tarkempia tie-/katusuunnitelmia.

Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet tulee ottaa tarpeen mukaan huomioon kaavavarauksina yleis- ja asemakaavojen muutostöiden yhteydessä. Suuri osa ensimmäisen kiireellisyysluokan toimenpiteistä on kuitenkin toteutettavissa ilman kaavamutoksia.

Seuraavan liikenneturvallisuussuunnitelman laatiminen tulee kyseeseen todennäköisesti vajaan kymmenen vuoden kuluttua. Vaihtoehtoisesti tuleva päivitys voidaan tehdä kevyempänä päivittämällä erikseen liikennekasvatustyön suunnitelma sekä liikenneympäristön parantamistoimenpideluettelo.

7.3 Seuranta

Kunnan liikennekasvatustyön seurannalla tarkoitetaan sekä toimenpiteiden toteutumisen seurantaa että niiden vaikuttavuuden seurantaa. Seurannassa tärkeintä on liikenneturvallisuustyöryhmän säännöllinen kokoontuminen. Koollekutsujana toimii puheenjohtaja. Ryhmässä seurataan hallintokuntien toimenpidesuunnitelmien toteutumista ja suunnitellaan tulevia teemoja, toimenpiteitä, tapahtumia, koulutusta ja käsitellään ajankohtaisia asioita ja aloitteita. Tärkeimmät seurantatyökalut ovat liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmassa esitetyt toimenpide-ehdotukset sekä liikenneympäristösuunnitelman toimenpideluettelo. Toimenpidelistaukset on toimitettu hallintokunnille sähköisenä ja niitä kehoitetaan myös ylläpitämään sähköisesti.

Liikenneturvallisuuksuunnitelman vaikutavuutta ja tavoitteiden toteutumista mitataan seuraamalla liikenneturvallisuuksutilannetta kunnan alueella. Tätä seurantaan varten on olemassa erilaisia mittareita, joista on esitetty esimerkkejä taulukossa 8. Osa mittareista ja toimenpiteistä liittyy myös liikenneympäristön parantamiseen. Liikenneturvallisuuksuunnitelmissä päätetään, mitä mittareita seurataan ja kuinka seurantaan varten tarvittavat tiedot hankitaan.

Taulukko 8. Esimerkkejä seurattavista liikenneturvallisuuksmittareista.

Seurattava tavoite	Mittari / toimenpide
Liikennekuolemien vähentäminen	Kuolemaan johtaneet onnettomuudet [kpl/vuosi] Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet [kpl/vuosi] Onnettomuuksien kasaumapisteet
Onnettomuuksissa loukkaantuneiden määrän vähentäminen	Henkilövahingot (loukkaantuneiden lukumäärä) [kpl]
Turvallisen liikennekäyttäytymisen ja suojavarusteiden käytön edistäminen sekä ylinopeuksien vähentäminen	Heijastimen käyttöaste [%] Pyöräilykypärän käyttöaste [%] Kiinnijääneet rattijuopot [%]
Ylinopeuksien hillitseminen	Nopeusrajoituksia tukevien liikenneympäristön toimenpiteiden toteuttaminen (mm. hidasteet). Taajamassa nopeusrajoituksen ylittävien osuus [%] (tietoja poliisin valvonnasta, erillisiä nopeusmittauksia). Asennekasvatuksen toimenpiteet hallintokuntien liikennekasvatustyön toimenpide-ehdotusten mukaisesti.
Liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden toteutuminen	Sähköisen liikenneympäristön toimenpidetaulukon seuranta ja ylläpito.
Taajamien lähiliikkumisympäristön parantaminen	Pienten liikenneturvallisuuks- ja esteettömyystoimenpiteiden toteuttamisen seuranta, esteettömyyden huomioon ottaminen suunnittelussa.
Kouluareittien turvallisuuden parantaminen	Koulujen vaaranpaikkakartoitukset (ongelmien havaitseminen). Koulutoimen liikennekasvatustyön toimenpiteiden toteuttaminen ja ylläpito. Koulukohtaisten liikenneturvallisuuksuunnitelmien laatiminen ja seuranta. Turvallisuus koulukuljetusten kilpailuskriteereihin.
Yritysten, yhdistysten ja järjestöjen kannustaminen mukaan liikenneturvallisuuksuunnitelmaan	Kutsutaan edustajia mukaan liikenneturvallisuuksuunnitelman toimintaan.
Sitoutuminen asetettuihin tavoitteisiin	Liikenneturvallisuuksuunnitelmissä esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen. Liikenneturvallisuuksryhmän säännölliset kokoukset.

Liikenneturvallisuustyöryhmän lisäksi koko kunnan henkilökunta eri hallintokunnissa, päätöksentekuelimet sekä kuntalaiset osallistuvat seurantaan. Hallintokuntien vastuuhenkilöt laativat lyhyen yhteenvedon tehdystä liikennekasvatustyöstä vuosittain. Raportista tulee käydä ilmi järjestetyt tapahtumat sekä toteutunut säännöllinen liikennekasvatustyö. Liikenneturvallisuustyöryhmässä arvioidaan liikenneturvallisuustilannetta ja toteutettuja toimenpiteitä sekä tehdään tarvittaessa päivityksiä toimintamalleihin ja -tapoihin. Liikenneturvallisuustyöryhmä kokoaa raportista yhteenvedon kunnassa tehdystä liikennekasvatustyöstä kunnanhallitukselle ja lautakunnille.

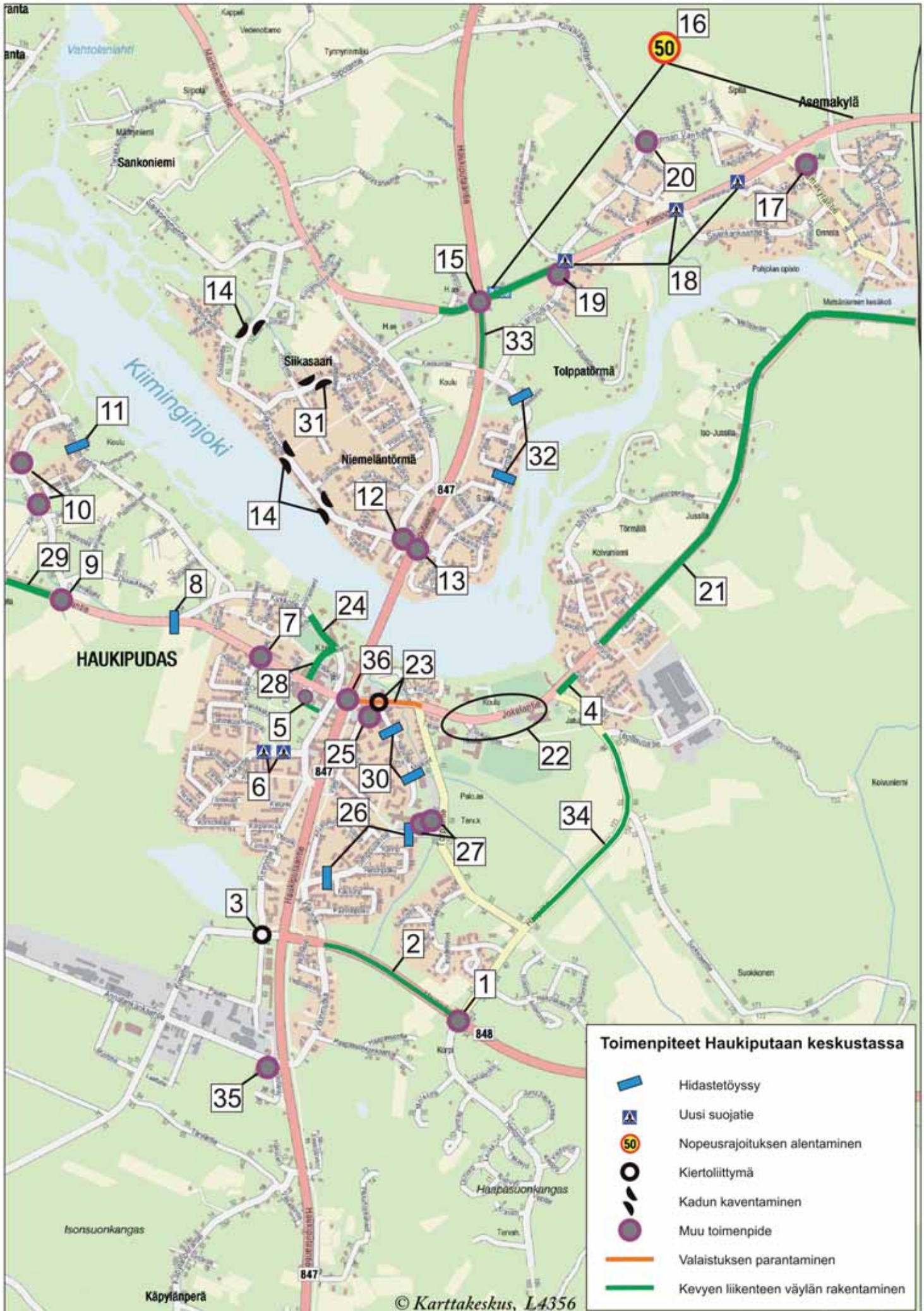
Eri osapuolien seurantaan liittyvät tehtävät:

Liikenneturvallisuustyöryhmä	<ul style="list-style-type: none"> - Raportoi toimintasuunnitelmien tilanteesta ja liikenneturvallisuustilanteesta kh:lle ja lautakunnille. - Vastuuhenkilöt seuraavat ja raportoivat liikennekasvatustyöstä hallintokunnassaan. - Ylläpitää toimenpidelistaukset ajantasaisina.
Kunnanhallitus ja lautakunnat	<ul style="list-style-type: none"> - Antavat lausunnot ja hyväksyvät liikenneturvallisuussuunnitelman. - Nimeävät liikenneturvallisuustyöryhmän. - Myöntävät rahoituksen liikennekasvatustyöhön. - Seuraavat liikenneturvallisuussuunnitelmien toteutumista liikenneturvallisuustyöryhmän raportin perusteella. - Seuraavat liikenneturvallisuustilannetta.
Hallintokuntien työntekijät	<ul style="list-style-type: none"> - Välittävät tietoa toteutuneesta liikennekasvatustyöstä ja toimenpiteiden ja toimintatapojen toimivuudesta hallintokunnan vastuuhenkilölle. - Seuraavat toimenpiteiden käytännön toteutumista. - Saavat palautetta kuntalaisilta.
Kuntalaiset	<ul style="list-style-type: none"> - Antavat palautetta saadusta liikennekasvatuksesta ja koetuista ongelmista viranhaltijoille. - Seuraavat työtä luottamuselimissä. - Seuraavat käytännössä saatua liikennekasvatusta ja liikenneturvallisuusongelmia.

Kuntien liikennekasvatustyöhön on saatavissa tukea Oulun seudun liikenneturvallisuustoimija -hankkeesta (yhteyshenkilö: Tarja Jääskeläinen, Pohjois-Pohjanmaan ELY).

LIITTEET

- LIITE 1 Toimenpidekartat ja -taulukot
- LIITE 2 Listaus pikatoimenpiteistä
- LIITE 3 Yhteenveto Liikenneturvan materiaaleista.

HAUKIPUTAAN KESKUSTAAN ESITETYT PARANNUSTOIMENPITEET

LIITE 1 2(10)

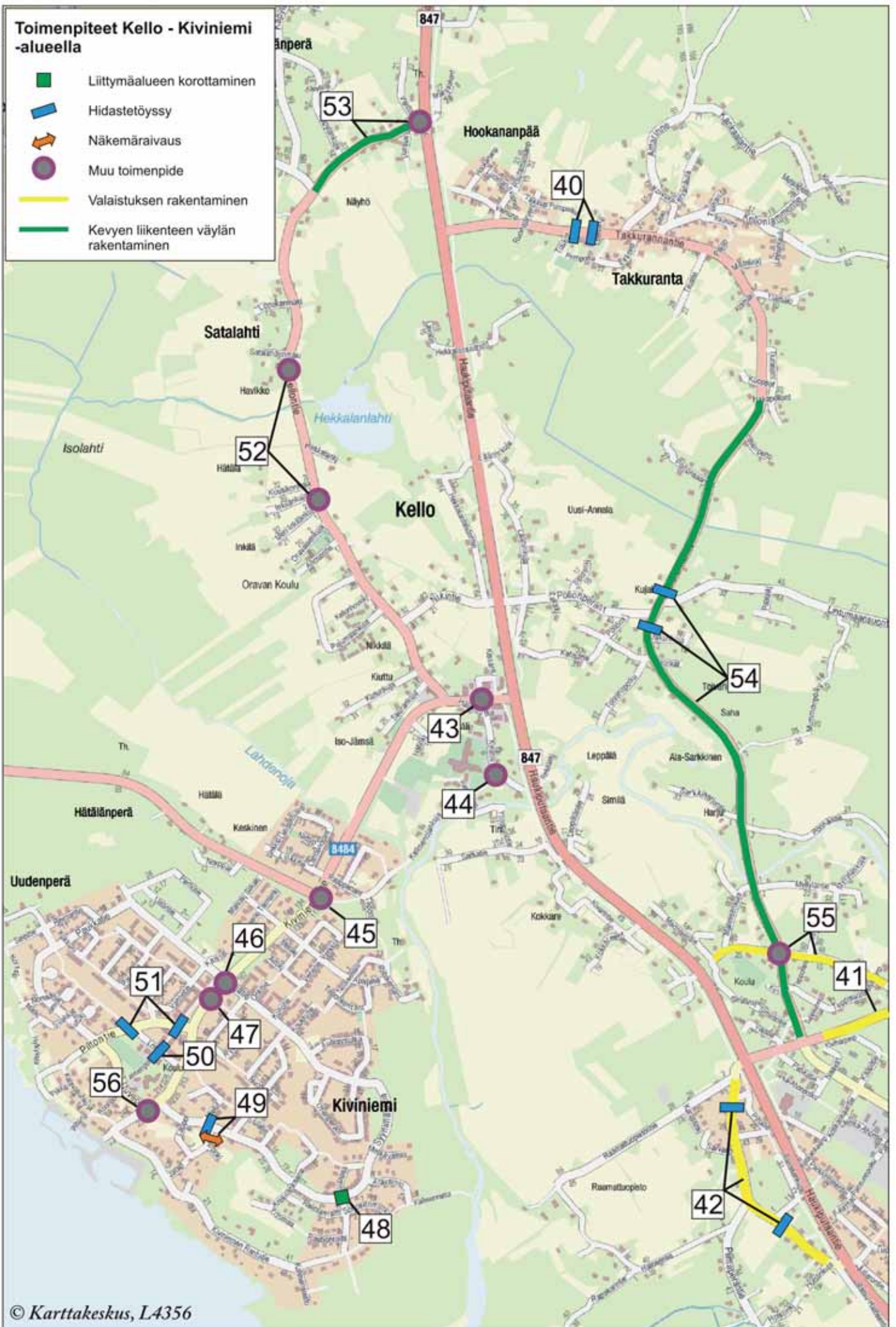
Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/ME/v)	Kiireellisyysluokka	Vastuutaho	Toteutettu
1	St 848 Haukiväylä, Haapatien ja Heitontien liittymä	848/1/910		Etusaarekkeet Haukiväylän suuntaisesti	5	0,003	0,600	1	ELY	
		848/1/700-1100	400	Liittymäalueen valaistuksen parantaminen	10	0,002	0,200	1	ELY	
		848/1/910		Kiertoliittymä ja kevyen liikenteen alikulku	650	0,027	0,042	1	ELY, Kunta	
2	St 848 Haukiväylä, välillä Haapatie - Viikintie/Viikinmutka	848/1/250-910	660	Kevyen liikenteen väylän rakentaminen	210	0,006	0,029	2	ELY, Kunta	
3	Konetien ja Revontien liittymä	-		Kiertoliittymä	300			1	Kunta	
4	Mt 18739 Jokelantie, välillä Suokkosentie - Riihitie	18739/1/110-1250	150	Kevyen liikenteen väylän rakentaminen (samalla Suokkosentien liittymän parantaminen)	60	0,003	0,050	1	ELY, Kunta	
5	Kauppakuja	-		Kevyen liikenteen väylän jatkaminen kadun pohjoispuolella, Valintatalon ja Kauppakujan liittymän jäsentely sekä Valintatalon P-alueen pihajärjestelyt (kevyt liikenne huomioon ottaen) - vaatii tarkempaa suunnittelua. Valintatalon sivulla olevien taksien pysäköintipaikkojen merkitseminen sekä suojatieltä tulevan kevyen liikenteen turvallisuuden parantaminen.	75			1	Kunta, Yksityinen	
6	Hukantie	-		Uudet suojatiet (2 kpl)	4			1	Kunta	
7	Mt 18738 Rannantie, Rantakujan ja Härkätien liittymän korotettu alue	18738/1/435		Korotuksen parantaminen sekä tehostaminen pollarein	6	0,009	1,500	2	ELY	
8	Mt 18738 Rannantie, Kirkkotien liittymä / Länsituulen koulun kohta	18738/1/890		Hidastetöyssy	8	0,016	2,000	1	ELY	
		18738/1/870		Liittymän muotoilu, erityisesti linja-autopysäkin muotoilu (olake) sekä Länsikujan katuvalaistus ja hidaste	25	0,005	0,200	1	ELY, Kunta	
9	Mt 18738 Rannantie, Santaholmantien liittymä	18738/1/1260		Korotetun liittymäalueen havaittavuuden parantaminen pollarein	2	0,003	1,500	1	ELY	
10	Santaholmantie	-		Nykyisten korotuksien havaittavuuden parantaminen pollarein	4			1	Kunta	
11	Santaholmantie, Päiväkodin kohta	-		Lapsia-liikennemerkkit, hidaste sekä piha-alueen päällystäminen ja valaistuksen parantaminen	50			1	Kunta	
12	Siikasaarentien ja Huvipolun liittymä	-		Liittymän kaventaminen, näkemäraivaukset sekä korotettu suojatie	10			2	Kunta	
13	Mt 847 Haukiputaantie, Siikasaarentien/Törmäntien liittymä	847/6/6150		Liittymän kanavointi (rakennussuunnitelma olemassa)	60	0,012	0,200	1	ELY, Kunta	
14	Siikasaarentie	-		Kadun nopeuksien hillitseminen kaventamalla katua ennen Kuntotien liittymää sekä kevyen liikenteen väylän ylityksen kohdalla	10			1	Kunta	
		-		Kadun kaventaminen Haapanokantien liittymän pohjoispuolelta (läpiajoliikenteen hankaloittaminen)	10			1	Kunta	
15	St 847 Haukiputaantie, mt 8460 Kiimingintien ja Martinniementien liittymä	847/6/7319 8460/1/6800-2/155	566	Liittymän parantaminen suunnitelman mukaisesti (liittymän parantaminen, kevyen liikenteen väylän rakentaminen välillä Rippalantie - Keiskanmutka)	240	0,035	0,146	1	ELY, Kunta	

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyysluokka	Vastuutaho	Toteutettu
16	Mt 8460 Kiimingintie	8460/1/5280-7211	1931	Nopeusrajoituksen alentaminen 50 km/h:iin Torvelantien itäpuolelta Haukiputaantien liittymään asti	1	0,029		1	ELY	
17	Aseman koulun kohta	-		Pihan jättöliikenteen ja leikki- ja leikkipihan erottelu	10			1	Kunta	
		8481/1/150		Uusi suojatie Asemaraitille (B ja D rakennusten välin kohdalle)	2	0,002	1,000	1	ELY	
18	Mt 8460 Kiimingintie, Keiskanmutkan/Aseman Vanhatien liittymä, Sarkkisentien kohta sekä Jussilantien pää	8460/1/5900 8460/1/6200 8460/1/6800		Keskisaarekkeelliset suojatiet	30	0,026	0,867	2	ELY	
19	Mt 8460 Kiimingintie, Keiskanmutkan liittymä	8460/1/6800		Liittymän parantaminen, näkemäraivaukset	10	0,003	0,300	2	ELY	
20	Aseman Vanhatie, Kuivalanperäntien liittymä	-		Liittymän parantaminen (liittymän keskellä olevan saarekkeen poistaminen sekä liittymän kaventaminen). Huom. kolmio säilyy tässä liittymässä.	10			3	Kunta	
21	Mt 18739 Jokelantie, välillä Myllytie-rautatiesilta	18739/1/1250-3600	2350	Kevyen liikenteen väylä	730	0,003	0,004	1	ELY, Kunta	
22	Mt 18739 Jokelantie, koulujen kohta	18739/1/450 18739/1/550		Nykyisten suojateiden muuttaminen korotetuiksi (2 kpl)	15	0,019	1,267	2	ELY	
		-		Kirkonkylän koulun pihajärjestelyt (jättöliikennejärjestelyjen parantaminen rakentamalla uusi jättöliikennelenkki sekä hidaste koulun pysäköintialueelle johtavalle yhteydelle)	25			2	Kunta	
23	Mt 18739 Jokelantie, välillä Torpantie-Haukiputaantie	18739/1/0-350	350	Valaistuksen parantaminen	10	0,005	0,500	2	ELY, Kunta	
		18739/1/120		Harjuntien liittymän kiertoliittymä (pitkällä tähtäimellä)	300	0,027	0,090	3	ELY, Kunta	
24	Kirkkotie, välillä kunnantalo-kirkko	-	200	Kevyen liikenteen väylä	60			2	Kunta	
25	Välitie	-		Hotellin edustalla olevan väylän jatkaminen ja liittäminen nykyiseen väylään. Välitien pohjoispuolella olevien liiketilöiden edustan jäsentäminen (ajoväylien ja kevyen liikenteen erottaminen + koko alueen liikennejärjestelyjen kehittäminen uusien maankäytön kehittämishankkeiden myötä)	105			3	Kunta	
26	Simpulantie	-		Korotettu suojatie terveyskeskuksen kohdalle	10			1	Kunta	
		-		Hidastetöyssi Kaukonpolun liittymän länsipuolelle	8			1	Kunta	
		-		Väistämisvelvollisuusjärjestelyt (kolmiot pois sivukaduilta)	1			1	Kunta	
27	Terveyskeskus	-		Terveyskeskuksen liittymän muotoilu, etupihan P-aluejärjestelyt ja hidastetöyssyt piha-alueelle läpiajoliikenteen vähentämiseksi	20			3	Kunta	

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireelli- syyss- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
28	Herralantie	-	200	Kevyen liikenteen väylä	60			3	Kunta	
29	Mt 18738 Rannantie, välillä Santaholmantie-Puistola	18738/1/1400-2780	1380	Kevyen liikenteen väylä	415	0,001	0,002	3	ELY, Kunta	
30	Harjuntie	-		Hidastetöyssyt 2 kpl	15			3	Kunta	
31	Rippalantie ja Panuntie	-		Tien kaventaminen sillan kohdalla (läpiajoliikenteen hankaloittaminen)	10			1	Kunta	
32	Törmäntie	-		Hidastetöyssyt 2 kpl	15			3	Kunta	
33	St 847 Haukiputaantie	847/6/7000-7220	220	Kevyen liikenteen väylä välille Törmäntie - Kiimingintie	70	0,008	0,114	3	ELY, Kunta	
34	Haapatie välillä Torpantie - Teollisuustie	-	1100	Kevyen liikenteen väylä	330			1	Kunta	
35	Annalankankaantie	-		Säästökuopan pihajärjestelyt (kevyen liikenteen erottelu pihalueesta sekä pihan jäsentely)	25			1	Kunta, Yksityinen	
		-		Kevyen liikenteen ylityspaikka (suojatie) Annalankankaantien yli	4			1	Kunta	
36	Mt 847 Haukiputaantie, Jokelantien liittymän kiertoliittymä	847/6/5400		Kulkuesteiden (aita/kaide) rakentaminen Haukiputaantien suuntaisiin saarekkeisiin	5	0,009	1,800	1	ELY	
	Koulujen ympäristöt	-		Lapsia -liikennemerkkien tarkistus yhtenäisesti koulujen ympäristöistä				1	ELY, Kunta	
	Taajamien kokoojakadut (esim. Haukiväylä, Jokelantie, Rannantie, Kellon Asematie, Kiviniementie, Vaajatie/Syynimaantie, Kellontie, Holstinmutka)	-		Nopeusrajoituksen ajoratamaalaukset				1	Kunta	
	Kevyen liikenteen alikulut	-		Ajosuuntien erottaminen ajoratamaalauksin, ajosuuntanuolet, alikulkuihin tulojen jäsentäminen (viherkaistojen rajaaminen reunakivillä oikopolkujen käytön hillitsemiseksi)				1	ELY, Kunta	
	Asuinalueet	-		Aluenopeusrajoitusten laskeminen 30 km/h:iin, kokoojakatujen valaistuspuutteiden kartoittaminen ja korjaaminen, väistämisvelvollisuuskäytäntöjen yhtenäistäminen				1	Kunta	
	Suojatiet	-		Suojateiden havaittavuuden parantaminen (maalaukset, tehostevarret yms.)				1	ELY, Kunta	

Toimenpiteet Kello - Kiviniemi-alueella

- Liittymäalueen korottaminen
- Hidastetöyssi
- Näkemäraivaus
- Muu toimenpide
- Valaistuksen rakentaminen
- Kevyen liikenteen väylän rakentaminen

KELLO - KIVINIEMI ALUEELLE ESITETYT PARANNUSTOIMENPITEET

LIITE 1

6(10)

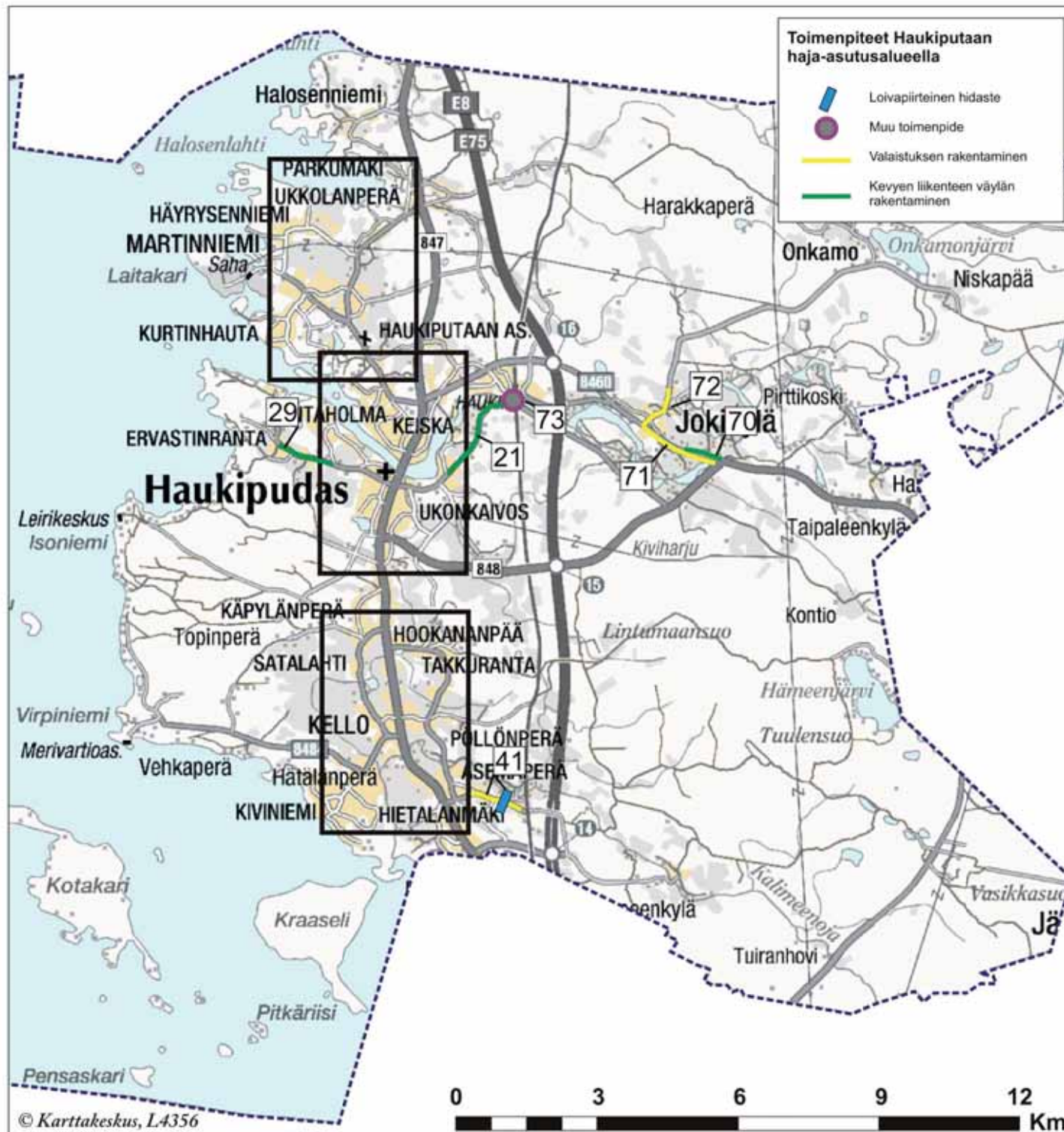
Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/ME/v)	Kiireellisyysluokka	Vastuutaho	Toteutettu
40	Mt 18729 Takkurannantie, Takkurannan koulun kohta	18729/1/650 18729/1/750		Jättöliikennejärjestelyjen kehittäminen, koulun kohdalle hidasteet (2 kpl)	30	0,004	0,133	2	ELY, Kunta	
41	Mt 18713 Kellon Asematie	18713/1/332-1790 18713/1/1270	1458	Valaistuksen jatkaminen Hidastetöyssy Korvalantien liittymän kohdalle	60 8	0,005 0,001	0,083 0,125	2 2	ELY, Kunta ELY, Kunta	
42	Mt 18712 Holstinmutka	18712/1/330 19712/1/900 18712/1/200-920	720	Hidastetöyssyt Pasasenmutkan ja Pihatien liittymien läheisyyteen Tievalaistus välille Raamattuopistontie-Holstinkuja	15 30	0,002	0,133 0,067	1 2	ELY, Kunta ELY, Kunta	
43	Mt 8484 Kiviniementie, Kylätien liittymä	8484/1/100 8484/1/100		Töyssyn parantaminen Suojateiden tehostaminen/havaittavuuden parantaminen pollarein	10 2	0,009	0,750	1 1	ELY ELY	
44	Kylätie, Kalimenojankujan liittymä ja koulun vieras pysäköintipaikat	-		Alueen selkeyttäminen/jäsentely pysäköinti- ja jättöliikennealueeksi sekä mt 847 (Haukiputaantie) oikaisevan ajoneuvoliikenteen estäminen (yhteyden kaventaminen ja muotoilu)	20			2	Kunta	
45	Mt 8484 Kiviniementien ja Virpiniementien/Kalimenojankujan liittymä	8484/1/1230		Kalimenojankujan toisen liittymähaaran katkaisu (käyttö vain kevyelle liikenteelle)	5	0,007	1,400	1	ELY	
46	Mt 18711 Kiviniementie, Vaajatie liittymä	18711/1/710		Liittymäsaarekkeet	5	0,004	0,800	2	ELY	
47	Mt 18711 Kiviniementie, Vaajatie liittymän eteläpuolen suojatie	18711/1/840		Kevyen liikenteen ylityskohdan korottaminen ja tehostaminen pollarein	8	0,006	0,750	1	ELY	
48	Syynimaantie, Kujanpään/ Kiviniemen Rantatie liittymä	-		Liittymäalueen korottaminen	20			2	Kunta	
49	Syynimaantie, Lappotien ja Nielutien liittymä	-		Näkemäraivaukset ja korotettu suojatie liittymien välille	10			2	Kunta	
50	Lohitie	-		Kevyen liikenteen ylityskohdan korottaminen Taimenpolun kohdalla	8			2	Kunta	
51	Piltontie	-		Kevyen liikenteen ylityskohtien korottaminen	15			2	Kunta	
52	Mt 18727 Kellontie	18727/1/1850 18727/1/1300		Töyssyjen tehostaminen pollarein	2	0,002	1,000	1	ELY	
53	Mt 18727 Kellontie	18727/1/0-550 847/6/2320	550	Kevyen liikenteen väylä välille Topinperäntie - Haukiputaantie Kevyen liikenteen keskisaarekkeellinen ylityskohta st 847 yli (Haukiputaantie)	165 10	0,002 0,031	0,012 3,100	3 3	ELY, Kunta ELY	
54	Mt 18729 Takkurannantie, välillä Hakapellontie-Kellon Asematie	18729/1/2570-2840 18729/1/1750-4598	270 2848	Ajonopeuksien hillitseminen hidastein/keskisaarekkein Lintumaansuontien liittymään ja Jakunkujan liittymän pohjoispuolelle Kevyen liikenteen väylä (toteuttaminen vaiheittain)	15 860	0,002 0,005	0,133 0,006	1 2-3	ELY ELY, Kunta	

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireelli- syyss- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
55	Hietalanmäentie	-	900	Valaistus/valaistuksen parantaminen	36			2	ELY, Kunta	
		18729/1/4215		Takkurannantien liittymän näkemäraivaukset ja hidastetöyssy	10	0,004	0,400	1	Kunta	
		18729/1/4215		Takkurannantien liittymän toimivuuden parantaminen	10	0,001	0,100	1	ELY	
56	Kiviniementien ja Uuvenperäntien liittymä	-		Liittymän muotoilu	10			1	ELY, Kunta	
	Kevyen liikenteen alikulut			Ajosuuntien erottaminen ajoratamaalauksin, ajosuuntanuolet, alikulkuihin tulojen jäsentäminen (viherkaistojen rajaaminen reunakivillä oikopolkujen käytön hillitsemiseksi)				1	ELY, Kunta	
	Asuinalueet			Aluenopeusrajoitusten laskeminen 30 km/h:iin, valaistuspuutteiden kartoittaminen, väistämisvelvollisuuskäytäntöjen yhtenäistäminen				1	ELY, Kunta	

MARTINNIEMEN ALUEELLE ESITETYT PARANNUSTOIMENPITEET

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireelli- syyss- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
60	Mt 8460 Martinniementie, Mt 18741 Putaankyläntien liittymä	8460/2/2620		Suojatien keskisaareke	10	0,006	0,600	2	ELY	
61	Martinniemen koulu	-		Kevyen liikenteen väylän erottelu jättöliikennealueesta	10			2	Kunta	
62	Kalliomäentie	-		Nopeusrajoitus 40 km/h	1			2	Kunta	
63	Mt 18741 Putaankyläntie välillä Martintie-Kalliomäentie	18741/1/400-2500	2100	Ajonopeuksien hillitseminen, nopeusrajoitusten ajoratamaalaukset, hidastetöyssyt (kevyen liikenteen turvallisuuden kehittämistarve)		0,003		2	ELY, Kunta	
64	Häyrysentie välillä Martinniementie - Hantunpolku	-	900	Kevyen liikenteen väylä	270			1	Kunta	
	Asuinalueet			Aluenopeusrajoitusten laskeminen 30 km/h:iin, valaistuspuutteiden kartoittaminen, väistämisvelvollisuuskäytäntöjen yhtenäistäminen				1	ELY, Kunta	

HAUKIPUTAAN HAJA-ASUTUSALUEELLE ESITETYT PARANNUSTOIMENPITEET

LIITE 1 10(10)

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireelli- syyss- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
70	Mt 8460 Kiimingintie, Jokikylän kohta	8460/1/0-500	500	Kevyen liikenteen väylä	150	0,001	0,007	3	ELY, Kunta	
71	Mt 8460 Kiimingintie, välillä Onkamontie-Haukiväylä	8460/1/0-1900	1900	Tievalaistus	76	0,025	0,329	3	ELY, Kunta	
72	Mt 18744 Onkamontie, välillä Kiimingintie-Vainiontie	18744/1/0-1600	1600	Tievalaistus	65	0,005	0,077	3	ELY, Kunta	
73	Kiiminkijoen ylittävä rautatiesilta	-		Talvikunnossapidon parantaminen				1		
				Kevyen liikenteen väylällä sillan kaiteiden parantaminen	10			1		
	Kevyen liikenteen alikulut			Ajosuuntien erottaminen ajoratamaalauksin, ajosuuntanuolet, alikulkuihin tulojen jäsentäminen (viherkaistojen rajaaminen reunakivillä oikopolkujen käytön hillitsemiseksi)	5			1	ELY, Kunta	
Vt 4				Suunnitelma:						
				- Vt 4 parantaminen välillä Kellon etl - Haukiputaan etl (toinen ajorata) sekä välillä Haukiputaan etl -Räinänperä (keksikaiteellinen ohitustie sekä Räinänperän tasoliittymän pääsuunnan kanavointi)						

PIKATOIMENPITEET HAUKIPUDAS

* Toimenpiteet eivät näy kartalla

LIITE 2

1(1)

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyys- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
PH1	Haapatien ja Torpantien liittymä			Normaalikokoinen kolmio Torpantieltä tuleville sekä korotuksen tehostaminen pollareilla					Kunta	
PH2	Siikasaarentien ja Törmätien liittymän alikulku			Portaiden parantaminen					Kunta	
PH3	Viikintie			Simppulantien liittymän näkemäraivaukset					Kunta	
PH4	Mt 18729 Takkurannantie, Kellonlammentien liittymä			Näkemäraivaus					Kunta	
PH5	Hietalanmäen alikulku			Portaiden kunnostaminen ja pysäkkiyhteyden parantaminen					ELY	
PH7	Kutukuja, Jamokuja ja Haavikuja			Kevyen liikenteen väylä-liikennemerkit väylien alkamiskohtiin					Kunta	
PH8	Mt 18711 Kiviniementien ja Syynimaantien liittymä			Näkemäraivaukset (pensasaita)					Kunta	
PH9	Mt 18711 Kiviniementien ja Uuvenperäntien liittymä			Näkemäraivaukset					Kunta	
				Väistämisjärjestelyjen selvittäminen					Kunta	
PH10	St 847 Haukiputaantien ja mt 18729 Takkurannantien liittymän kevyen liikenteen väylä			Näkemäraivaukset					Kunta	
PH11	Mt 18741 Putaankyläntie, Martintien liittymä			Näkemäraivaus					Kunta	
PH12	Martinniemen koulu			Huoltoliikenne -viitta Martinniementieltä koulun pihalle, Jokisuuntiellä olevan työssyn maalaukset					Kunta	
PH13	Mt 18738 Rannantie, Inkonnokantien liittymä			Näkemäraivaukset					Kunta	
PH14	Jokikyläntie, koulun kohta			koulun liittymän näkemäraivaukset					Kunta	

LIITE 3: YHTEENVETO LIIKENNETURVAN MATERIAALEISTA

LAPSET JA KOULUIKÄISET

Turvapupu, www.turvapupu.net - lasten liikennekasvatusaineistoa mm. kysymyksiä, väritystehtäviä, pelejä

Vili Vyötiäinen, <http://www.liikenneturva.fi/buddy/fi/index.html> - lasten liikenneturkka, jossa tietoa ja tehtäviä.

Liikennekasvatuksen työkalupakki, www.liikenneturva.fi/tyokalupakki - oma sivusto, josta löytyvät mm. seuraavat aineistot:

- Tuoreimmat liikenneturvan uutiset ja tiedotteet
- Laaja sivusto koulujen liikenneturvallisuuustyöhön ja liikenneturvallisuussuunnitelman laadintaan: <http://www.liikenneturva.fi/multimagazine/web/liikenneturvallisuussuunnitelma/index.php>
- Kolhuitta kouluun I (liikenneturvallisuusrastit) ja II (liikenneturvallisuustehtäviä yläkouluun) -aineistot
- Liikenneturvallisuusteemat päivähoitossa -sivusto, jossa paljon aineistoa: [http://www.liikenneturva.fi/multimagazine/web/paivahoidon liikenneturvallisuusteemat/index.php](http://www.liikenneturva.fi/multimagazine/web/paivahoidon_liikenneturvallisuusteemat/index.php)
- Lisäksi aineistoa seuraava otsikoinnin mukaisesti:
 - Liikennekasvatus (yhteenveto varhaiskasvatuksesta toisen asteen koulutukseen, paljon materiaalia)
 - Autossa matkustaminen (materiaalia ja tietoa koululaiskuljetuksista ja bussilla sekä taksilla matkustamisesta)
 - Jalankulku (liikennesäännöt, tilastot, tehtäviä, aineistoja)
 - Pyöräily (liikennesäännöt, tilastot, tehtäviä, aineistoja)
 - Mopoilu (liikennesäännöt, tilastot, tehtäviä, aineistoja)
 - Turvalaitteet (tietoa turvalaitteista ja tehtäviä)
 - Liikenneympäristö (vaaranpaikkojen kartoitus ja tehtäviä)

Liikenneturvan internet-sivuilla (liikennekasvatus/lapset)

<http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/lapset/index.php> lisäksi paljon tietoa lasten liikenneturvallisuudesta ja liikennekasvatuksesta sekä mm. seuraavat aineistot:

- Koulu- ja päivähoitokuljetukset, oma sivusto jossa tietoa ja mm. opas koulukuljetusopas: <http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/lapset/koulukuljetus.php>
- Turvallisuus on pieniä tekoja - työ kunnissa, tietoa kuntateemasta sekä seuraavat aineistot:
 - Kalvosarja: Lasten liikenneturvallisuus (PowerPoint ladattavissa)
 - Esite: Lapsella on oikeus turvalliseen liikkumiseen (pdf ladattavissa)
 - Juliste: Anteeksi, onko sinulla muutama sekunti aikaa? (pdf ladattavissa)
- Turvallisesti tien yli ja turvaa lapsen koulutie -aineistot
 - Tarkistuslista koulun liikenneturvallisuus-toimia varten opettajille (pdf ladattavissa)
 - Koulumatkan vaaranpaikkakartoitus oppilaille (pdf ladattavissa)
 - Koulumatkan vaaranpaikkakartoitus lasten vanhemmille (pdf ladattavissa)
- Lasten turvalaitteet autossa – tietoa lapsen kuljettamisesta autossa

NUORET

Liikenneturvan internet-sivuilla (liikennekasvatus/nuoret)

<http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/nuoret/index.php> on tietoa nuorten liikennekasvatuksesta sekä mm. seuraavat materiaalit:

- Mopoilu
 - Minä ja mopo, DVD (näyte ladattavissa sivuilta), keskustelun pohjaksi
 - Sinä, mopo ja liikenne -juliste
 - Mopoilijoille tarkoitettu opas (pdf ladattavissa sivustolta)
 - Pidä pelivaraa mopoilija -kalvosarja (pdf ladattavissa sivuilta)
 - Kirje mopoilijan vanhemmille (pdf ladattavissa sivuilta)
 - Esitys: Mopotietoutta vanhemmille (pdf ladattavissa sivuilta)
- Ideoita ohjaajille liikenneaiheen käsittelyyn nuorten ryhmissä (pdf ladattavissa)
- Turvallisesti harrastuksiin, tietoa ja materiaalia: http://www.liikenneturva.fi/turvallisesti_harrastuksiin.php. Sivustolta on ladattavissa opas ohjaajille harrastusmatkojen turvallisuuden edistämiseksi sekä oppaan tueksi Power Point -esitys ohjaajien koulutustilaisuuksissa ja vanhempainilloissa käytettäväksi.

LIITE 3: YHTEENVETO LIIKENNETURVAN MATERIAALEISTA

Liikennekasvatuksen työkalupakki:

http://www.liikenneturva.fi/tyokalupakki/liikennekasvatus/toisen_asteen_koulutus/index.php, josta löytyy tietoa toisen asteen koulutuksen liikennekasvatuksesta ja mm. seuraavat aineistot:

- Liikenneturvan tuottamassa Jarmon pitkä matka-elokuvassa liikenneonnettomuudessa loukkaantunut nuori kertoo omasta onnettomuudestaan. Lisätiedot ja näyte: http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/nuoret/jarmon_pitka_matka_video.php
- Liikenneturvan Menossa mukana -toiminnassa liikenneonnettomuudessa vammautuneet nuoret vierailivat lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa kertomassa oppilaille omasta onnettomuudestaan ja sen vaikutuksista elämäänsä. Lisätiedot: http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/nuoret/menossa_mukana.php
- Liikenneturvan tuottamassa Elämää täysillä -videossa nuoret kertovat tuntemuksistaan sen jälkeen, kun kolme heidän ystäväänsä oli kuollut ja yksi loukkaantunut vakavasti liikenneonnettomuudessa. Mukana aineistossa on myös tukiaineisto opettajille keskustelun pohjaksi. Lisätiedot ja näyte: http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/nuoret/elamaa_taysilla.php

AIKUISET

Liikenneturvan internet-sivuilla (liikennekasvatus/aikuiset)

<http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/aikuiset/index.php> on tietoa työliikenteen turvallisuuden parantamisesta sekä mm. seuraavat materiaalit:

- Työ ja liikenne -opas (pdf ladattavissa)
- Työ ja liikenne -esite (pdf ladattavissa)
- Lomakkeita (kaikki ladattavissa sivuilta word -muodossa):
 - Työmatkojen ja työasiamatkojen kartoitus
 - Työliikenteen yleiskartoitus
 - Työhön liittyvien matkojen vaaranpaikat
 - Vaaratilanneselvitys
 - Liikenteestä aiheutuvien riskien arviointi
 - Työajoon liittyvien riskien kartoitus

IÄKKÄÄT

Liikenneturvan internet-sivuilta (liikennekasvatus/iäkkäät)

<http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/iakkaat/index.php> löytyy tietoa tarjolla olevista koulutuksista ja mm. seuraavat materiaalit:

- Liikennenympäristön vaaranpaikkakartoitus iäkkäille, omalta sivustolta tietoa sekä toimintamalli, esite ja lomake ladattavissa. Lisäksi yhteenvetoja toteutetuista kartoituksista. Linkki: http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/iakkaat/liikennenympariston_vaaranpaikkakartoitus.php
- Autoillen kaiken ikää -opas (pdf ladattavissa)
- Ikäkuljettajan itsearviointi -opas (pdf ladattavissa)
- Iäkkäiden turvallisuusteedit (pdf ladattavissa)
- Läkäsasioihin perehdytetyt Liikenneturvan kouluttajat, linkki omalle sivulle http://www.liikenneturva.fi/fi/kuljettajien_jatkokoulutus/iakkaat/iakaskouluttajat.php
- Vinkkejä hoitajille, linkki omalle sivulle http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/iakkaat/turvallisuus/vinkkeja_hoitajille.php

KAIKILLE IKÄRYHMILLE materiaalia liikenneturvallisuustyöhön voi tilata Liikenneturvan Turvapuodista:

<http://www.liikenneturva.fi/fi/turvapuoti/index.php>

Liikenneturvan internet-sivut www.liikenneturva.fi

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus
Veteraanikatu 5
PL 86, 90101 Oulu
puh. 020 636 0020
www.ely-keskus.fi